.ante

Josue. xv.

.G. el exe del carro. eccl.

es vna linea recta q̃

centro. y applica sus ex

ala superficie dela spe

parte. y orze

artifie

dragetime. Ea esta semejança

ron los latinos deste nombre p

piedra preciosa.

Bachor. aris. vide debachor.

Baculus. li. mc. cor. mas. g. bo

xxxij. & Exo

lii. li. nen

na dyonisio

...artifie...

Item axis se dize el polo ar...
...norte. gregorius in omelia
...me.

...a.ante.z.

...terpreta quien mana san...
...dar.

...terpreta ayuda del señor.
...nombre proprio.j. paral.
...hobie.v.

...panis. pan sin leuadura que
...enceño.ab.a.quod est sine &
...od est fermentũ o alçamien...
...dura.exo.xij.&.j.Cor.v.gre
...declinase. Azimus.ma.mũ.
... Azima caro.i. sincera & sin
...ior de culpa. Hym. Ad ce...
...ni. Algunas vezes se halla
...cuatp.

...lũ.li.neu...

...na dyonisio.

Bahen.grece.corona en ladino. Rabano dize que es ornamento del cuello hecho de anillos de oro como cadena.j.mach.xiij. Coronam aure am & bahem.& se pone por idest porque todo es vno.

Baiulo.las.me.cor. por lleuar acuestas.johã.xix.hic baiulus.li.el tal leuador o portador.S.antonij d padua.

Balb9.bi.mas.g.tartamudo.esa.xxxij.

Ballista.te. fe.ge. ballesta.j. mach.vj. scriuese cõ dos.ll. porq desciẽde de balló greco verbo.por arrojar o herir o llagar o saetar. tãbien lo tomã los latinos por vn ingenio pa combatir los muros.

Balo.las. por balar. y es proprio de ouejas o cabras. Dende

Balans.antis.pricipio.ois.g.thob.ij.

Barrabas.be.prime decli.nõbre pro-
prio del ladron ⁊ insigne o famoso
omicida que escojeron los Judios
negleto dño.me.co2. per duplex.rr.
⁊ vnicũ.b.y esta es la comun letra.
math.xxvij. Pero algunos lo escri-
uen con vna.r.y dos.bb. barabbas.
me.pro.positiõe. Sedulius. ꝟ. Tũc
coluere bahal:tũc elegere barabbã.
barrabas con dos.rr.se dize hijo de
maestro.con vn.r.y dos.bb. es syro
dicho de bar q̃ en syro significa hijo
⁊ de abba padre ⁊ assi se interpreta
hijo de padre.
Barach. nõbre proprio se interpreta
fulgurante o quien relampaguea.
Judicum.iiij.
Barathrũ.thri.grece.me.co2.neu.ge.
profundidad ⁊ abertura concaua ⁊
obscura. Judicũ.v.tomase por el in-
fierno. que fue despues tra
de griego en latin. segund l
vulgar do se hallo.j.prok.hi
Basis. basis.fe.gc. en lengua
nombre de piedra fortissim
se toma por el pie dela col
iRe.xvj.o el pie del ombre
fillias.actuũ.iij.grecũ est.
bien basis logar para pred
mo predicatorio.ij.paral.v
Basiliscus.basilisci.masculin
penul.produ.el serpiente
basilisco que en ponçoña.y
solo el baho. y llamase iRe
serpientes.p̃s.xc. Qui habi
siliscus segund isidoro en el.
delas ethimologias vna co
fica con iRegulus que quie
vn serpiente que es iReye
los otros

¶ Speculū fratrū minorum.

Honorius episcopus seruus seruoꝝ dei. dilectis filijs fratri francisco et alijs fratribus de ordine fratrū minorum: salutē ꝛ apostolicā benedictionē. Solet annuere sedes aplica pijs votis: ꝛ honestis petentiū desiderijs fauorē beniuolū impartiri. Eapropter dilecti in dño filij vestris pijs precibus inclinati: ordinis vestri regulā a bone memorie Innocentio papa predecessore nro approbatā: annotatā p̄sentibus: auctoritate vobis aplica cōfirmamus: ꝛ presentis scripti patrocinio cōmunimus que talis est.

¶ In noīe dn̄i incipit regula
et vita minorum fratrum.i.c.

[R]Egula ⁊ vita minoꝝ fratrum hec est.
dn̄i nr̄i iesu xp̄i sanctū euangeliū obse
uare:viuēdo in obediētia: sine ꝓprio:
in castitate. Fr̄ frācisc⁹ ꝓmittit obedien
tiā ⁊ reuerētiā dn̄o pape honorio/ac su
cessorib⁹ ei⁹ canonice intrantib⁹/⁊ eccl'ie romane.
aliȷ̄ frēs teneāt fr̄i frācisco/⁊ ei⁹ successorib⁹ obedire

¶ De hȷ̄s qui volunt vitam istam accipere:⁊ qua
liter recipi debeant.2.c.

¶ Si qui voluerint hāc vitā accipere/⁊ venerint ad
frēs nr̄os:mittāt eos ad suos ministros ꝓuinciales
quibus solūmodo ⁊ nō aliȷ̄s recipiendi frēs licencia
In hoc ca. cōcedat. Ministri vo diligēter examinēt eos de fide
iplicat mul catholica:⁊ de ecclesiasticis sacramētis . Et si hec o
ta obligato credant:⁊ velint ea fideliter cōfiteri/⁊ vsqꝫ in finē fi
ria equipol miter obseruare:⁊ vxores nō habēt (vel si habēt) ⁊
lentia. monasteriū intrauerūt vxores:vel licēciā eis dederi
auctoritate diocesani ep̄i voto continētie iā emisso
illius sint etatis vxores:ꝗ nō possit de eis oriri susp
tio:dicāt eis verbū sancti euāgeliȷ̄ : ꝗ vadāt ⁊ vēdan
oīa sua:⁊ ea studeant pauperibus erogare. Qd̄ si fa
Equipo.1. re non potuerint:sufficit eis bona volūtas. ¶ Et c
ueant fratres ⁊ eoꝝ ministri ne solliciti sint de reb
suis temporibus:vt libere faciant de reb⁹ suis quic
quid dominus inspirauerit eis. Si tn̄ cōsiliū req
rat:licentiā habeāt ministri mittēdi eos ad aliquo
deū timentes:quoꝝ ꝯsilio bona sua pauperibus er
gentur. Postea concedāt eis pān̄os probationis:v
delicet duas tunicas sine caputio / ⁊ cingulū/ et bra

chas/⁊ caparonē vsqȝ ad cingulū: nisi eisdē ministris aliud ꝫm deū aliquādo videat. ¶Finito vo anno ꝓbationis/recipiant ad obediētiā: ꝓmittētes vitā istā semper ⁊ regulā obseruare. ¶Et nullo modo licebit eis de ista religione exire iuxta mādatum dn̄i pape: qꝛ ꝫm sctm̄ euangeliū. Nemo mittēs manum ad aratrum/⁊ aspiciēs retro: aptus est regno dei. ¶Et illi qui iā promiserūt obedientiā habeant vnā tunicā cū caputio ⁊ aliam sine caputio: qui voluerint habere. ¶Et qui necessitate coguntur: possint portare calciamēta. ¶Et frēs oēs vestimentis vilibus induant: ⁊ possint ea repetiare de saccis ⁊ aliis petiis: cū benedictione dei. Quos moneo ⁊ exhortor ne despiciāt neqȝ iudicēt homines quos viderint mollibus vestimentis ⁊ coloratis indutos: vti cibis ⁊ potibus delicatis: sed magis vnusquisqȝ iudicet ⁊ despiciat semetipm.

Pre.inbi.
Equipo.2.
Equipo.3.
Equipo.4.

¶De diuino officio ⁊ ieiunio: ⁊ quomodo fratres debeant ire per mundum.3.ca.

¶Clerici faciant diuinū officiū ꝫm ordinem sancte romane ecclesie (excepto psalterio) ex quo habere poterunt breuiaria. Laici vero dicāt.24. pater noster pro matutino: pro laudib⁹ quinqȝ: pro prima. tertia. sexta, nona, pro qualibet istarū septē: pro vesperis autem duodecim: pro cōpletorio septē: ⁊ orēt pro defunctis. ¶Et ieiunēt a festo omniū sanctoꝝ: vsqȝ ad natiuitatē domini. Sanctā vero quadragesimā: que incipit ab epiphania vsqȝ ad continuos quadraginta dies/quam dn̄s suo sancto ieiunio cōsecrauit: qui voluntarie eam ieiunant benedicti sint a dn̄o: ⁊ qui nolunt non sint astricti: sed aliam vsqȝ ad resurrectionē dn̄i ieiunent. ¶Aliis autem temporib⁹ non teneant nisi.6.fer. ieiunar. Tpe vo maīfeste necc̄atꝭ nō tenent

Equipo.5.
Equipo.6.
Equipo.7

fratres ieiunio corporali. ¶ Consulo vero: moneo & exhortor fratres meos in dño iesu christo: vt quando vadunt per mundū nō litigēt: neq; contēdant verbis: neq; alios iudicēt: sed sint mites: pacifici & modesti: mansueti & humiles: honeste loquētes oībus sicut decet.

Equipo. 8. ¶ Et non debeat equitare: nisi manifesta necessitate vel infirmitate cogatur. In quācūq; domum intrauerint: primū dicāt. Pax huic domui. Et ḃm sanctū euangeliū: de omnibus cibis qui apponuntur eis: liceat manducare.

¶ Qđ fratres nō recipiant pecuniam. 4. ¶.

Pre. 2. ¶ Precipio firmiter fratrib9 vniuersis: vt nullo mo do denarios vel pecuniā recipiāt: per se vel per inter

Equipo. 9. positā personā. ¶ Tñ pro necessitatibus infirmorū & aliis fratribus induēdis: per amicos spūales / mini stri tñ & custodes / sollicitā curā gerant: ḃm loca & tem pora & frigidas regiones: sicut necessitati viderint expedire. Eo semper saluo (vt sicut dictū est) denarios vel pecuniam non recipiant.

¶ De modo laborandi. 5. ¶.

¶ Fratres illi quibus grām dedit dñs laborandi: laborēt fideliter & deuote: ita q; excluso occio / aīe inimi co: sancte orōnis & deuotionis spūs non extinguāt: cui debent cetera temporalia deseruire. De mercede vero laboris / p se & suis fratrib9 / corporis necessaria recipiāt: pter denarios vel pecuniā. Et hoc hūilit sicut decet seruos dei & paupertatis sanctissime sectatores.

¶ Qđ nihil sibi appropriāt fratres & de eleemosyna petēda: & de infirmis fratribus. 6. ¶.

Pre. habi. 3 ¶ Fratres nihil sibi approprient: nec domū: nec locū: nec aliquā rē: sed tanq; peregrini & aduene in hoc se

culo/in paupertate/ꝛ humilitate dño famulãtes: vadãt pro elecmosyna cõfidẽter. Nec oportet eos verecũdari: qꝛ dñs pro nobis se fecit pauperẽ in hoc mũdo. Hec est illa celsitudo altissime paupertatis: que vos charissimos fratres meos heredes ꝛ reges regni celoꝝ instituit: pauperes reb⁹ fecit: virtutib⁹ sublimauit. Hec sit portio vra: que perducit in terrã viuẽtiũ. Cui dilectissimi frẽs totaliter inherentes: nihil aliud pro noĩe dñi nr̃i iesu christi/imperpetuũ/sub celo habere velitis. Et vbicũqꝫ sunt ꝛ se inuenerint frẽs: ostẽdant se domesticos inuicẽ inter se: ꝛ secure manifestet vnus alteri necessitatẽ suã. Quiã si mater diligit/ꝛ nutrit filiũ suũ carnalẽ: quãto diligẽtius debet quis diligere ꝛ nutrire fratrẽ suũ spũalẽ? ¶ Et siquis eoꝝ in infirmitatẽ ceciderit: aliȷ̃ fratres debẽt ei seruire sicut vellent sibi seruiri. Equipo. 10

¶ De penitentia fratribus peccantibus imponenda: 7. C.

¶ Si qui fratrũ instigãte inimico mortaliter peccauerint: pro illis peccatis de quib⁹ ordinatũ fuerit inter frẽs vt recurrãt ad solos ministros prouinciales: teneant predicti frẽs ad eos recurrere/q̃ citius poterunt sine mora. Ipsi vero ministri si presbyteri sunt: cum misericordia iniũgant illis penitentiã. Si vero presbyteri nõ sunt: iniũgi faciãt per alios sacerdotes ordinis: sicut eis ſm deum melius videbit expedire. Et cauere debent/ne irascant ꝛ cõturbent ꝓpter peccatum alicuius: qꝛ ira ꝛ conturbatio: in se ꝛ in aliȷ̃s impediunt charitatem. Bñs vlm. 1.

¶ De electione generalis ministri huius fraternitatis: ꝛ de capitulo penthecostes. 8. C.

Dñs vim. 2 ¶ Uniuersi fratres/vnũ de fratribus istius religionis teneant semper habere generalē ministrũ ⁊ seruũ totius fraternitatis: ⁊ ei teneant firmiter obedire. ¶ Quo decedente: electio successoris fiat a ministris puincialibus/⁊ custodibus: in capitulo pēthecostes:
Dñs vim. 3 in quo puinciales ministri teneātur semper insimul cōuenire: vbicūq; a generali ministro fuerit constitutum. Et hoc/semel in tribus annis: vel ad aliū termi num maiorē/vel minorem: sicut a predicto ministro fuerit ordinatum. ¶ Et si aliquo tempore appareret vniuersitati ministroꝝ prouincialiũ ⁊ custodũ: predictum ministrũ nō esse sufficientē ad seruitiũ ⁊ cōmunē vtilitatē fratrũ: teneant predicti fratres quib⁹ ele-
Dñs vi3. 4. ctio data est: in noīe dñi alium sibi eligere in custodē. ¶ Post capitulũ vero pēthecostes: ministri ⁊ custodes possint singuli (si voluerint ⁊ eis expedire videbit) eodē anno/in suis custodijs/semel fratres suos ad capitulum conuocare.

¶ De predicatoribus. 9. C.

Equipo. 11. ¶ Fratres nō predicēt in epatu alicuius epi: cũ ab eo
Equipo. 12 illis fuerit contradictũ. ¶ Et nullus fratrũ pplo penitus audeat predicare: nisi a generali ministro hui⁹ fraternitatis fuerit examinatus/⁊ approbatus: ⁊ ab eo predicationis officiũ sibi ɔcessum. Moneo quoq; ⁊ exhortor eosdē fratres: vt in predicatiōe quā faciūt sint examinata/⁊ casta eoꝝ eloquia ad vtilitatem/⁊ edificationē populi: annūciando eis vitia ⁊ virtutes: penā ⁊ gloriā: cũ breuitate sermonis: q: verbũ abbreuiatum fecit dominus super terram.

¶ De admonitione ⁊ correctione fratrum. 10. C.

¶ Fratres qui sunt ministri ⁊ serui alioꝝ fratrũ: vi-

sitent ꝛ moneāt fratres suos:ꝛ humiliter ꝛ charitatiue corrigāt eos:nō precipiētes eis aliquid qđ sit contra animā suā:ꝛ regulā nostrā. Frēs vo qui sunt subditi:recordent ꝙ ꝓpter deū abnegauerūt ꝓprias voluntates. ¶Unde firmiter precipio eis:vt obediant suis ministris/in omnibus que promiserūt dño obseruare: ꝛ non sunt contraria anime ꝛ regule nostre. Pre. 4.

¶Et vbicunqꝫ sunt fratres qui scirēt ꝛ cognoscerent se nō posse regulā spūaliter obseruare:ad suos ministros debeant/ꝛ possint recurrere. Ministri vero benigne ꝛ charitatiue eos recipiāt:ꝛ tantā familiaritatē habeāt circa ipsos:vt dicere possint eis ꝛ facere:sicut dñi seruis suis. Nā ita debet esse:ꝙ ministri sint serui omniū fratrū. Moneo vero ꝛ exhortor in dño iesu christo:vt caueant fratres ab omni superbia.vanagloria.inuidia.auaricia.cura ꝛ sollicitudine huius seculi:detractione/ꝛ murmuratione. Et non curent nescientes litteras:lrās discere:sed attēdant qđ super omnia desiderare debēt habere spiritū dñi/ꝛ sanctā ei⁹ operationē:orare semꝑ ad deū/puro corde/ꝛ habere humilitatē ꝛ pacientiā/in persecutione ꝛ infirmitate:ꝛ diligere eos qui nos persequunt reprehēdunt ꝛ arguunt:qꝛ dicit dñs. Diligite inimicos vestros:et orate pro ꝑsequentib⁹ ꝛ calūniantib⁹ vos. Beati qui persecutionē patiunt ꝓpter iustitiā:qm̄ ipsorū est regnū celoꝝ. Qui autem perseuerarit vsqꝫ in finem:hic saluus erit. Equipo.13.

¶Qđ fratres non ingrediantur monesteria monacharum.11.C.

¶Precipio firmiter fratribus vniuersis:ne habeāt suspecta cōsortia/vel consilia mulierū. ¶Et ne ingre Pre. 5.

Pre. 6. diant monesteria monachariũ: preter illos quibus a
Prece. 7. sede apostolica concessa est licentia specialis. ¶ Nec fiant cõpatres virorũ vel mulierum: ne hac occasio ne inter fratres/vel de fratribus scandalum oriatur.

¶ De euntibus inter sarracenos et alios infi deles. 12. ¶.

¶ Quicũqz fratrum (diuina inspiratione) voluerint ire inter sarracenos et alios infideles: petant inde licẽ tiam a suis ministris prouincialibus. Ministri vero: nullis eundi licentiã tribuant: nisi eis quos viderint
Prece. 8. esse idoneos ad mittendũ. ¶ Ad hec per obediẽtiam iniungo ministris: vt petãt a dño papa, vnum de sancte romane ecclesie cardinalibus: qui sit gubernator/ protector et corrector istius fraternitatis: vt semper subditi / et subiecti pedibus eiusdem sancte ecclesie: stabiles in fide catholica: paupertatem et humilitatem et sanctum euangelium domini nostri iesu christi qđ firmiter pmisimus obseruemus. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostre cõfirmationis infringere: vel ei ausu temerario ɔtraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit: indignationem omnipotentis dei/et beatorum Petri et Pauli apostolorũ eius: se nouerit incursurum. Datum laterani 3. Kls decembris pontificatus nostri anno octauo.

¶ Explicit regula fratrum minorum.

¶ Incipit speculū frūm minoꝝ ꝑ quēdā reuerēdū. P. cū esset ꝓuicialis frūꝫ mi. ꝓuīcie. s. Jacobi: editū.

¶ Sequitur vtilis introductio p̄sentis opusculi: non parum deseruiens eius intellectui.

Sciendū ꝙ anteq̄ꝫ Clemēs. 5. regulā fratrum minorum declararet: nūq̄ꝫ constitit determinate ꝛ clare: quid eis per ipsaꝫ (vltra p̄ceptorie ꝛ inhibitorie exp̄sse cōtētū) obligatorie impositū esset. Nam Grego. 9. eiusdē regule prim⁹ d̄clarator: solū h̄ dixit. videlꝫ: nō teneri f̄res ad alia euāgeliū cōsilia ꝑ regulā: nisi ad ea que in ipsa se obligarūt. Inno. 4. dixit ꝙ ꝑ eādē regulā fratres non tenebātur: nisi ad eā dūtaxat cōsilia: que in ipsa preceptorie vel inhibitorie erāt expressa. Hoc idem ad litterā posuit Alexā. 4. Et hinc sanctus Bonauētura potuit dicere: sicut in fine expositionis quā supra regulam fecit dixit: regula nr̄a plena est preceptis: ꝛ vt puto pene oīa in ea posita: sunt precepta: nisi vbi aliquid expresse additū vt monitionis vel exortationis vocabulū vel consimile aliud nō declarat. Et in fine concludit. Neqꝫ in speciali aliud diffiniuit: nisi vt omnia regule verba: cum reuerētia recipiātur: ꝛ ipsorū transgresio penitus deuitetur: cū certū sit regulā pro lege dari: nec aliquis a lege auertitur: quin ad tenebras cōuertatur. Hec. S. Bona. vbi supra. Qua ꝑpter Nicolaus. 3. volēs super hoc prouidere: ꝛ a mētib⁹ frūꝫ scrupulū amouere: d̄clarauit: fratres ex professione sua ad ea tm̄ euangelica cōsilia esse astrictos: que in ipsa regula preceptorie vel inhibitorie: seu sub v̄bis equipollētib⁹ exprimūtur. Sed cū nō declarasset: q̄ nā essent illa eq̄polētia: nō minus

ꝙ prius fratres in sua ambiguitate remāserūt. vnus dicebat hoc est equipolēs: alter illud negabat. Iste ponebat multa: ille pauca ꝛ quasi nulla. Et sic nō est mirādum si in expositionibus antiq̄s doctorū super regulam nostram: viderimus aliqua poni obligatoria: que modo scȝ post expecificationē. Clementis: vt talia nō habētur. Et adhuc forte aliquid tale inuenies in aliquibus expositionibus modernis: q꞉ illarū auctores: nō attendētes nec bene ꝓspitiētes dictā expecificationē Clemētis: secuti sunt quod in antiquorum expositionib⁹ inuenerūt. Et ideo nō moueat aliquē: quidq̄d alr̄ alibi iuenerit ꝑ quēcūq̄ doctorē dictum: si repugnauerit: declaratis et determinatis per Cle. circa equipolētia preceptis ꝛ vim habentia ipsorum in declaratione exiui de paradiso: de verborū significatione posita. Et ita euademus multos scrupulos. Nam si aliquis dixerit: hoc est obligatoriū: nisi fuerit de iā expecificatis: vel nisi fuerit sub verbo preceptorio vel inhibitorio: aut per obediētiam iniungo: cōstāter poterit negari: interea ꝙ ecclīa catholica aliud nō decreuerit. Et sicut quo ad hanc expicificationē: Clemētem dūtaxat sequi tenemur. Ita quo ad declarationes sup alijs articulis regule nostre: solū declarationē Nicolai. iij. et suorū successorū: amplecti debem⁹. Ceteris precedētib⁹ scȝ Gre. 9. Inno. 4. Ale. 4. Gre. 10. omissis: tā꞉ꝗ reuocatis in oīb⁹ (trib⁹ articulis: tm̄ exceptis): scȝ de expulsione incorrigibiliū: de peccatis pro quib⁹ ad ministros est recurrēdum: de cōformatione diuini officij cū alijs: q꞉ d̄ h̄is trib⁹ nihil dictū fuit a Nicolao. Qđ predictus Nicolaus ostendēs subsequētib⁹ vbis in sua declaratione dicit:

Nos igitur ne litteraꝝ hmõi (scʒ suoꝝ ꝑdecessoꝝ:) ⁊ presentis cõstitutionis diuersitas vel intellectus aduersitas: in predictorū obseruatione: fratrū animos perturbaret: ⁊ vt plenius, clariꝰ ⁊ certius, eoꝝ statui et obseruātie predicte regule cõsulatꝰ: in oibus ⁊ singulis articulis: quos cõstitutio ipsa continet: quāuis ipsi vel eorū aliqui cõtineātur in aliis litteris apostolicis supradictis: hāc nrãm cõstitutonē, declarationē seu ordinationē ꝑdictis frat ribꝰ ipsis precise ac inuiolabiliter: dcernimꝰ ꝑpetuis futuris tēporibꝰ obseruādā.

¶ Vlterius aduertēduʒ est ꝙ illud regule principiū: vbi dicitur regula ⁊ vita fratrū minorū hec est. s. dñi nostri iesu xp̃i: sanctū euāgelium obseruare: viuendo in obediētia sine ꝓprio ⁊ incastitate. Nō est preceptū: nec aliqđ de preceptis, sed est sicut ꝓlogus regule. Et sic sicut prologus virtualiter cõtinet ⁊ includit oia ꝙ in aliquo tractatu sequēti sunt dicēda: sic similr illud principiū regule: oia que in ipsa cõtinētur: virtualiter cõtinet ⁊ includit: quia tota ordinatio seu regule ꝓfessio: ad nihil aliud tendere videtur: nisi ad obseruātiā trium illorū cõsiliorum euāgelicoꝝ: que in principio exprimūtur. Totam enim regulā vouimus: licet non vniformiter. Sed quedā vt obligatoria: ꝙ statim subiūgētur. Et sunt. 27. ʒ reducūtur ad. 24. Alia vero vt consilia deseruiētia ad regularis vite disciplinam.

¶ Aduertēdū est etiā ꝙ duabꝰ de causis: regulā nrãm ⁊ declarationes eius: ad hāc breuitatē: quasi p modū cõclusionū deduximꝰ. Prima vt studiosis ⁊ solicitis ipsam seruare volentibꝰ: hoc sit breue cõpēdiū ad retinēdū ea in memoria. Scđa vt negligētibꝰ seu transgressoribꝰ: sit velut stimulꝰ vrgēs ad penitēdū de ne-

gligētia vel trāsgressione cōmissa. Et vt hmōi breuitate:qua iuxta vulgare puerbiū:gaudēt moderni:inducatur ad legēdū ⁊ adiscendū ea q̄ obseruare de necessitate tenētur. Si eñ Nicollaus.3.suā declaratione precipit legi in scolis:q̄to magis hoc fieri debet a fratrib⁹ in cōmunitatib⁹ ⁊ capitulis suis. Cū ex ea principaliter depēdeat intellect⁹ regule ⁊ status nr̄i: Sed quia ob ei⁹ lōgitudinē hoc a paucis crebro fiet: ideo breuitir p paragraphos distinxi ⁊ intra illos declarationes Cle.5.Joā.22.poni dcreui. Ac insup aliquas additiones doctorū regulā nr̄am exponētiū subiūxi

Additio. Que additiones icipiūt vbicūq; dr̄ additio extra in margine. Et durāt vsq; ad initiū alteri⁹ paragraphi Quib⁹ exceptis: oē aliđ ē de textu declaratiōis. Nico. subiūgēdo qđ circa illū paragraphū:predicti Cleñ. ⁊ Joānes addiderūt.q̄uis tñ aliq̄n vba aliter ponātur:vt q̄ dicūtur clariora redātur. Igitur cui nō placuerint additiōes:ipsas omittēdo poterit legere simpliciter qđ Nicola⁹ ⁊ sui successores dclarādo scripserūt. Et sic put hic cōtinētur:amplius:facilius ⁊ meli⁹ intelligēt eas audiētes vel legētes semel:q̄ si integras milies audirēt seu legerēt. Sūt.n.difficiles intellectu: pcipue declaratio. Nico. ¶ Obsecro igit̄ oēs fratres nr̄os:suū statū intelligere volētes:vt libēter ⁊ frequēter hūc tractatū legāt:⁊ oīa ad inuicē cōferāt. Ac etiā illos qb⁹ ex officio icūbit:vt sic fieri saltē i cōi diligēter pcurēt. Exonerabūt nāq; nō modicū ɔsciētias suas ab obligatiōe qua tenētur subditos suos docere ptinētia ad suū statū:q̄ qlibet obligat⁹ est nō ignorare. Nā in talib⁹:vt dicūt quattuor magistri regle expositores: ignorātia regule nō excusat:imo ē mr̄ cūctoꝝ erroꝝ.

¶Summarium eorũ ad que fratres minores ex sua
regula obligantur: que ad.xxiiij.reducuntur.

¶.1.q fratrib9 non licet ab ista religione exire: iuxta mandatum domini pape. Preceptũ inhibi. — Capi.2. Et nullo mõ.

¶.2.q nullo modo denarios vel pecuniã recipiant: p se vel per interpositã personam. Pre.inhibi. — C.4. Precipio ꝛc.

¶.3.q nihil sibi appropriet: nec domũ: nec locũ: nec aliqua rẽ.s.nec i particulari: nec in cõi. Pre.inhi. — C.6. Fres nihil.

¶.4.q obediãt suis ministris ꝛ prelatis: in oĩb9 que non sunt cõtra animã ꝛ regulã suã. Pre. — Ca.10. Fir firmiter ꝛc.

¶.5.q nõ ingrediatur monasteria monacharũ pter illos qb9 a sede apostolica cõcessa est licẽtia. Pre.ibi. — C.11. Et ne igrediãtur.

¶.6.q nõ habeãt suspecta ɔsortia vl' ɔsilia mulie.p.i. — C.11.ne ha.

¶.7.q nõ sint cõ p̃res virorũ vel mulierũ. Pre.ibi. — C.11.ne sine

¶.8.q ministri petãt a dño papa vnũ de scte Roma ecclesie cardinalib9 qui sit protector ꝛc̃. Pre. — Ca.12. Ad hec in'ũgo.

¶.9.Oĩa q̃ ponũtur in regula quo ad formã habitũ nouiciorũ q̃ etiã pfessorũ. Necnõ ad receptionis modũ: ac professionẽ spectãtia: nisi quo ad dandũ vel nõ dãdũ caparonẽ recipiẽti: sm deũ aliud videat. Et sic implicãtur hic multa obligatoria. Eqpollẽtia. — C.2.Si qui voluerint.

¶.10.q non habeãt nisi vnam tunicam cũ caputio: et si voluerint aliam sine caputio. Equipo. — C.2. Et illi qui iam.

¶.11.q fratres oẽs vestimẽtis vilib9 induat. Equi. — C.2.ꝛ fres.

¶.12.q nõ possint portare calciamenta: nisi manifesta necessitate cogantur. Equipollens. — C.2.Et qui necessitate.

¶.13.q clerici faciãt diuinũ offm̃: sm ordinẽ scte Ro. ecclie.ꝛ laici dicãt tot Pr̃ nr̃:ꝛ Aue Maria. Equi. — C.3. clerici faciant.

¶.14.q ieiunẽt a festo oĩum sanctorũ vsq ad natiuitatẽ dñi:ꝛ qualibet sexta feria totius anni. Equi. — C.3.Et ieiunent.

¶.15.q nõ debeãt equitare: nisi manifesta necessitate — C.3.ꝛ q̃ ne.

vel infirmitate cogamur. Equipollens.

C. 4. Cñ. pro necessitate. — C. 16. q ministri ꝛ custodes: sollicitã curã gerant pro infirmis ꝛ fratribus induẽdis. per amicos spirituales: sicut necessitati viderint expedire: saluo semper: q denarios vel pecuniam non recipiant. Equi.

C. 6. Et si quis. — C. 17. q si quis fratrũ in infirmitatem ceciderit: alij fratres ei seruiant vt vellent sibi seruiri. Equi.

C. 9. Ffes nõ pdicent. — C. 18. q nõ predicent in episcopatu alicui9 episcopi: cum ab eo illis fuerit contradictum. Equi.

C. 9. Nulla fratrum. — C. 19. q nullus fratrũ penitus predicet: nisi a gñali ministro ordinis fuerit examinat9 ꝛ aprobat9. Eq.

C. 10. ꝛ vbicũqꝫ sunt. — C. 20. q̃ vbicũqꝫ sunt fratres qui sciret se non posse regulam spiritualiter obseruare: ad suos ministros recurrere possint ꝛ debeant. Equipo.

C. 6. Si qui fratrum. — C. 21. Si qui fratrũ instigãte inimico mortaliter peccauerint. s. in aliquo reseruato ministris: teneãtur ad illos recurrere q̃ citi9 poterint sine mora. hñs vim.

Ca. 8. Uniuersi. — C. 22. q. vniuersi fres: vnũ de fratrib9 istius religionis teneãtur habere generalẽ Ministrũ. hñs vim.

C. 8. q pui cialesmini. — C. 23. q prouinciales ministri teneãtur ad capitulũ generale conuenire. habens vim. Pre.

C. 8. Et si aliquo tpe. — C. 24. q ministri ꝛ custodes si viderint generalẽ ministrum non esse sufficientem ad cõmunem vtilitatẽ. teneantur alium eligere.

Sequuntur summaria declarationum regule supra summate.

Notandum est aũt q ad predictorũ declarationẽ: ceterorũqꝫ dubioꝝ regulam cõcernẽtium: declarationes septẽ a sede aplica date sũt. pma Gre. 9. scda Inno. 4. tertia Alexã. 4. qrta Greg. 11. Quas

modificauit et restrinxit Ni. papa. p suã declaratioñe: quã precipit a fratrib9 inuiolabiliter obseruari precise quo ad oẽs articulos qui in eadẽ cõtinẽtur: et per oñs prohibendo eos a predictarũ declarationũ obseruacione. Et quia prefata declaratio dñi Ni. sequẽtes articulos nõ includit. videlicet de recursu fratrũ ad suos ministros: prout iubet̃ in regula. Et de cõformatioue cũ aliis in diuino officio persoluẽdo. Et de expulsione incorrigibiliũ: qui articuli in prefatis declarationibus cõtinẽtur: videtur ꝙ in tali sua restrictione: posse eis vti nõ ꝓhibuit vt supra dictũ est. Et si expcisa certorũ articulorũ taxatione quã in sua declaratione facit: vti prefatis declarationib9 prohibe ntur: tanꝗ iam ab eadem annulatis. Multo quippe minus vti licebit quorũcũꝗ doctorꝫ expositionib9: in eis que eidẽ dñi Ni. declarationi: vel suorũ successorũ. s. Clemẽtis. 5. Joãnis. 22. videtur quolibet obuiare ꝑsertim cũ dicti Cle: et Joã: declarationẽ dicti Nicolai approbẽt et cõfirmẽt: dubiis postea insurgẽtib9 etiã puidẽdo. Quorꝫ sũmaria ordinate subsequũtur.

¶ Summariũ declarationis Nico. 3. q̃ incipit. Exiit qui seminat de verbo. significa li. 6. vbi interseritur quod Cle. et Joan. super id addiderunt: cũ aliquib9 expositionibus doctorum vt predictum est.

¶ Primo ponitur ꝓhemiũ satis deuotũ et comẽdatiuũ regule et stat9 nr̃i. In quo etiã p̃fat9 põtifex ostẽdit eximiã celsitudinẽ sanctissimi p̃ris nr̃i Francisci et vite apostolice: quã ille seruauit: et sui ordinis ꝓfessoribus obseruãdam tradidit.

¶ Ad quorũ obseruationẽ euãgelicorũ cõsiliorũ: tenẽtur fratres minores: et sub qua obligatione. Nicola. 3. § Cũ. nõ.

¶.2. declarat ꝙ fratres minores ex professione sue
regule: ad ea tantum euangelica consilia sunt astricti:
que in ipsa preceptorie/vel inhibitorie/seu sub ver-
bis equipollentibus exprimuntur. Ad alia autem consilia
euangelii que continentur in regula: eatenus magis cõ
decet de bono et equo: illa eos prosequi: quo imitato-
res tanti patris effecti: xpi semitas artius elegerunt.
Ad cetera autem euangelii cõsilia in regula nõ contenta:
eo magis fm exigentiam sui status tenentur plusq̃ ceteri
christiani: quo per statum pfectionis quem ꝑ professioné
hmõi assumpserunt se obtulerunt in holocaustum dño
Clem. 5. §. medulatum per contemptum omnium mundanorum.
Quia vt in ¶Clemẽs. Et quia vt intelleximus ⁊c. Et quia dubium
tellexmus. fratrum per supra dicta: nõ fuit diminutum. Cum nõ
declararet dictus Nicolaus q̃ essent equipollẽtia: po-
nit hic Clemẽs illa omnia numerando. Addẽs ꝙ ordo
semper tenuit: ꝙ vbi ponitur in regula hoc vocabulum
teneantur: habet vim precepti. Et sicut talea fratribus
Additio. vult obseruari. ¶Solum posuit hic predictus. Cle. equi
pollentia/⁊ vim precepti habẽtia de quibus erat du
bium: non autem preceptorie sine inhibitorie expressa:
quia in regula per se patent: quia omnia in simul su-
Nicolaus. 3. pra posita sunt: eo ꝙ equaliter sub precepto obligãt.
§. Porro. ¶Quod omnimoda abdicatio omnium rerum. est me-
Subisto. §. ritoria et perfecta.
Principali: ¶T.3. ꝙ abdicatio omnium rerum tam inspeciali q̃
continentur etiam in communi propter deum facta: vt xps seruauit:
alij minus ⁊ apostolis ac eorum immitatoribus imposuit: ⁊ quã
principales fratres minores ex eorum imitatione pfitẽtur: nõ solum
prout sequitur est obseruabilis ⁊ licita: sed ⁊ meritoria ⁊ pfecta: quia
tur. ꝑ ipsam pfessores ipsius magis a tẽporalibus elõgãtur,

QUod renūciatio ⁊ abdicatio predicta nō exclu- §. Patet
dit vsum rerum moderatum. itaqꝫ.
C. 4. dicit ꝙ neqꝫ propter hoc ꝙ proprietatem vsus: Nico. 3.
⁊ rei cuiusqꝫ dominiū abdicauit ista religio: simplici §. Non talē
vsui rei renūciauit: qui vsus cum facti sit: nihil iuris abdicatio-
prebet vtentibus: quinimmo necessariarū rerū: tā ad nem.
vite sustētationē. ꝙ ad officiorꝫ sui status executionē
moderatus vsus: scḋm eorꝫ regulā ⁊ cōmmodā veri-
tatē cōcessus est eis: quibus vti possunt durante cōce
dentis licētia. Quod etiā opere. S. Frācíscus ostēdit:
reb9 vtendo: ⁊ verbo in regula scribēdo. Nā imponit
aliqua que sine vsu rerū exerceri nō pñt. Ut dicere
officiū diuinū. predicare. recipere ꝓ sustētatiōe aliqd
de mercede laboris. Ex quib9 satis clare ptꝫ ex reglā
ꝙ ad victum. vestitum. diuinum cultū: spirituale stu-
dium: rerū necessariarū concessus est vsus.

Ponit triplicem modum habēdi rerum vsum
pro fratrum sustentatione.
C. 5. dicit ꝙ talem abdicationē dn̄ij rerum facientes: Nico. 3. §.
nō se cōmittunt alicui discrimini: nec sunt tentatores Ne quisqꝫ
dei: cū non contēnant viā prouisionis hūane: quin de ex his.
his que liberaliter offerūtur: vel q̄ humiliter mendi-
cant: aut que per laboriciū acquirūtur sustententur.
Qui triplex modus viuēdi: in regula prouidet expres
se. Et ꝙ vbi cūcta deficerēt (qḋ nō est aliquatenꝰ pre-
sumendū) via concessa omnibus extremā necessitatē
patientib9 ad se prouidendū: nō negat fratrib9. Cle. Clemēs. 5.
Dicimus declarando: ꝙ frēs minores ex professione §. Ex premis
sue regule: specialiter obligant ad artos vsus seu pau sis.
peres: qui in ipsorꝫ regula continētur: ⁊ eo obligatio
nis modo sub quo ibi continent: ac temerariū ⁊ pre-

sumptuosum iudicamus dicere q sit hereticū: vsum
pauperē includi/vel nō includi sub voto euangelice
Additio. pauptatis. ¶ Sanctus bernardi. in quadā sua episto
S. Bernardinus. la: que tā per ipsum z bone memorie fratrē Joannē
de capistrano tempore reformationis ordinis: q per
alios viros religiosos z doctos multa disputatiōe et
examinatione z ponderositate fuit elucidata/ex man
s. bernardi. dato summi pontificis: sic ait. Frēs non tenent ex sua
professione: ad aliū artum vsum: q in regula particu
lariter exprimatur: vt satis ptz per Cle. in sua declara
tiōe. §. ex pmissis. Quinimmo vt claret ex declaratio
ne. Nico. iij. §. porro. Et supra. §. iiij. scdm regulaz et
omnimodā veritatē: concessus est vsus prout in dicto
§. continetur. Et sic dicit pdictus sanctus: q vsus car
niū in conuentu vel alibi: fratribus non prohibetur:
licet non deceat nisi moderatus z discretus. hec sctūs
Arct⁹ vsus rerū in regula expressi. Bernar. ¶ Et si queras qui sunt illi artus vsus con-
tenti particulariter z expressi in regula: ad quos fra-
tres obligantur: dicendū q oīa obligatoria tangentia
paupertatē: vt de non habendis plurib⁹ tunicis: z de
vilitate ipsarū. de non equitādo. de non portādis cal
ciamētis. de non recipiēdo pecuniā. de cauendo a bo
nis ordinem ingredientium. de ieiunando. Et gene-
raliter de non habendo aliquid in proprio neqz in cō
muni: z si quid aliud simile in regula inuenies.
Questio qs sit dicēdus vsus paup. ¶ Quō aūt intelligat vsus pauper vel moderatus in
cludi in voto regule nre. Dicendū q pres antiqui sic
intellexerūt z determinauerūt. s. q regula nra quedā
reijcit z interdicit. vcz vsum pecunie possessionū. cen-
sum vel redditū. Quedā simpliciter exigit. s. in qua
cūqz re extraneitatis aspectū z affectū. s. vt illa re qua

vtitur frater minor:vtatẽ vt non sua. Sicut eñ omne ius siue oĩs iurisdictio tẽporaliũ est nobis ex regula interdicta:sic vsurpatio sine de facto vendicatio oĩs vsus iuris. Quendã do vsum sub rationabili circunstantiarũ moderatiõe restringit. Et in hĩs que ad vestitũ ⁊ victũ. diuinũ cultũ. sapiẽtiale studiũ expectãt. Et hoc tã respectu presentis tpis q̃ futuri:q: personarũ qualitas:tempoꝝ varietas:locoꝝ conditio:⁊ officioꝝ nr̃i stat⁹ executio:⁊ nõnulle alie circũstãtie: plus minus ve:ac aliter prouideri requirũt. Hãc aũt moderantiã:que nihil aliud est q̃ mediũ virtutis paupertatis:non scdm rẽ sed scdm rõnis adequationẽ sumptam:non intelligimus sic pcise includi in voto regule nr̃e ⁊ euangelice paupertatis:q̃ oĩs excessus ⁊ immoderatio sit mortale pctm:ac voti substãtiã interimẽs. Sed solũ qñ est talis ac tãta:q̃ merito censeri debeat enormiter ledere statũ euangelice paupertatis. Alie aũt immoderantie:tanq̃ peccata venialia censebunt: ⁊ ad trãgressionẽ voti:nõ aliter reducunt q̃ peccata venialia ad trãsgressionẽ preceptoꝝ. Nec curam⁹ an illa reductio sit per se aut per accidens seu per occasionẽ. Premissa aũt bec credimus esse expressam intentionẽ beati Frãcisci in regula sua ⁊ dñi Nico.3.in sua declaratione:⁊ beati Bona.⁊ quattuor alioꝝ doctoꝝ qui fuerunt oẽs solẽniores magistri ordinis nostri:⁊ fratris Hugonis viri preclari. Et sic credimus voluisse christũ ⁊ eius apostolis imposuisse:⁊ post illos beatũ Franciscũ ⁊ oẽs antiquos pr̃es nostri ordinis sic intellexisse. Que quidẽ explicatio de vsu paupere:fctã fuit anno dñi. M.cclxxv.⁊ publicata p generalẽ ministrũ fratrẽ atolotũ. Et tpe Marti.4.fuit

postea acceptata in capl'o generali mōtis pesulani:ꝑ-
sente fratre Matheo de aqua sparsa generali mini-
stro. Et similiter a fratre Raymundo gaufredi mini
stro etiā generali. Et in capitulo generali quod ipse
parisius celebrauit repetita. Et vltimo ab Vbertino
non repudiata: immo suis scriptis inserta.

Aduerte in quo cōsistat perfectio re pauptatis.

¶ Et qꝛ deus nō desiderat tm̄ exteriorē temporaliū
rer̄ pauptatē ꝙ̄tū interiorē in abstractiōe affectuū ⁊
occupationū qꝛ hec est essentia et forma vere paup-
tatis. Unde notandū ꝙ illi qui volūtariā paupertatē
cū aliis votis vouerūt: ꝓpter hoc nō sunt perfecti sꝫ
obligauerūt se fm̄ posse suū tendere ad perfectionē.
Sunt autē notandi tres gradus volūtarie pauperta
tis. ¶ Primus est pauptas professionis: vt est nihil
propriū possidere: que paupertas valde iꝑfecta est
qñ trahit ad solā exteriorē boni possessionē. Nā mul
ti id qꝺ non habēt eo auidius affectant: sicut supflui
tatem comedendi ⁊ bibendi: curiositatē vestiū: ⁊ hꝰs
similia. Modo affectus pauptatis est principale vo-
ti ⁊ virtutis: ꝓpterea nō sunt ipsi pauperes spū: hoc
est volūtate corā deo: sꝫ tm̄ corā hominibꝰ. Consequē
ter id teneas pro regula ꝙ quocūqꝫ vtunt etiā in ne-
cessitate nature: in vestibꝰ pepleis ⁊ hmōi. Si id pos-
sident cum affectu cordis: ita ꝙ si hoc ab eis per supe
riores suos auferret male cōtentarent: immo ⁊ mur
murarēt. Hoc quippe corā deo cū proprietate possi-
dēt: oportebitqꝫ eos de illo magnā rationē reddere.
vn̄ Matt. 5. c. dr̄. Beati pauperes spū/spū dixit. i. vo
luntate non necessitate. ¶ Secūdus gradus est paup
tas vsus temporaliū rerū: eor̄. s. qui nihil desiderant
nisi qꝺ est eis de iusta necessitate dolētqꝫ de supfluis-

curiosis, & preciosis. Isti in hoc laudabilis sunt/quod ex suis affectibus eiecerunt omnia que ipsis de iusta necessitate non sunt. Sed in illo defectuosi sunt: quod nimis magnum habent affectum ad res quas sibi necessarie sunt. Quia quantecunque necessitatis esse appareat aliqua res: & si vsus illius nobis concessus sit/tamen penitus nobis interdictum est ad illud affectionem habere/vel cum affectu regescere. Tercius gradus est: paupertas affectionis. Quando fidelis dei seruus cum tanta trahitur ad paupertatis affectum vt nulla res sit in creaturis/vel in rebus temporalibus ad quam cor et affectus inclinetur: quinetiam ipsa nature necessaria cum tedio & nausea suscipit in subsidium & vsum mortalis nature: vt eo melius libero ac nudo affectu supuolare valeat intra nuda brachia crucifixi amati iesu xpi. Omnes ergo qui talia temporalia possident/& tam liberi sunt in affectu ac si ea non possiderent: sunt vere voluntarii pauperes spiritu. Qualis erat perfectissimus pauperum ille dauid sanctissimus qui ineuitabiles suas necessitates vt liberrime deo vacaret quasi fastidiendo agebat in psalmo, de necessitatibus meis erue me. At omnes qui sic paupertatem vouerunt vt tamen in rebus temporalibus cum affectu quiescant stant in proprietate coram deo.

Nunc consequenter ponitur prouisio facta in concilio viennensi in supradicta Clementina exiui: circa aliqua paupertatem tangentia de quibus communitas ordinis tunc temporis: ab aliquibus particularibus fratribus calumniabatur seu accusabatur. Que est valde attendenda & menti tenenda: & ad vnguem obseruanda: vt puritas regule promisse: iuxta determinationem sancte matris ecclesie: cuius est talia interpretari & declarare ac diffinire/inconcusse obseruetur.

Clem̄. 5. §. Proinde. **Clemens** Quia infrascripta dicebant fieri in ordine: contra predictã omnimodã expropriationẽ: ideo determinat mõ sequẽti. ¶ Primo: fratres nõ posse heredes institui: immo esse incapaces huiõi successionũ. Nec licere eis valorẽ hereditatũ taliũ: vel tantã earũ partẽ accipere: q posset p̃sumi fieri in fraudẽ: quasi sub forma legati: ideoq simpliciter hoc ꝓhibet.
§. Cũq annui. ¶ Secũdo: q habere quoscunq redditus: sicut et possessiones: vel eoꝝ vsum: fratribus
§. Amplius. nõ licet. ¶ Tertio: q non cõuenit eis assistere procuratoribus vel aduocatis: psonaliter se representãdo ad instigandũ in curũs vel actibus litigiosis: cũ ipsoꝝ negocia pro rebus tpalibus agitiũtur: ne videant aliquid querere tanq̃ suũ. Et sic p nulla re tẽporali pñt in iu
§. Verum. dicio experiri seu cõparere. ¶ Quarto: q executiões vltimarũ voluntatũ nõ pñt assumere: qm quandoq ex his coguntur se intromittere in dispositionibus et restitutionibus vsurarũ vel male ablatorũ faciẽdis. Nõ
Idẽ Cle. §. Licet. prohibent tñ in his exequẽdis dare cõsiliũ. ¶ Quinto: q licet possint habere hortos et areas competẽtes ad necessaria hortalitia habẽda pro seipsis: nõ tamẽ pñt habere hortos: vt ex eis olera et alia hortalitia p̃cio distrahant: nec vineas: q repugnat regule et ordi-
Idẽ Cle. §. Rursus. nis puritati. ¶ Sexto: q non ex timore leui: laxare se debẽt frẽs ad ꝯgregatiões vini vel grani faciẽdas: et in horreis vel cellariũs cõseruandas: sed dũtaxat tunc cũ est multũ credibile et iã exptis: q nõ possent vite neces-
Io. 22. in declaratiõe que incipit. Quorũdã. saria alr inuenire. Cuius determinationẽ cõmittit ministris vel custodibus: cũ Guardiani et duorũ sacerdotũ antiquioꝝ in ordine cõsilio et assensu: sup hoc eorũ consciẽtias onerãdo. ¶ Itẽ Ioãnes. 22. cõmittit pre

ddictis ministris vel custodib⁹:cũ cõsilio ꝛ assensu:vt
supra dictũ est ꝛc.determinare.arbitrare ꝛ precipere:
eo casu qualiter.vbi.quãdo.quomodo ꝛ quotiẽs gra
nũ:panẽ ꝛ vinum:pro vite ipsoꝝ necessariis: fratres
ipsi querere debeant:cõseruare siue reponere: etiã si
reponenda sint in ꝑdictis granariis ad reseruandũ:
statuens ꝛ ꝑcipiens ꝙ in predictis ꝛ similib⁹:eoꝝ ar-
bitriũ ꝛ determinationẽ:fratres oẽs ꝛ singuli : sequi
omnimode:illisqꝫ parere per oĩa teneantur. Ac insu- §.Eodem
per:ꝙ illoꝝ sequendo determinationẽ:nõ sint:nec di modo.
ci possint vel debeant:sue regule vel cõstitutionũ sui
ordinis trãsgressores. ¶ Septimo:ꝙ nullo modo de- Clemẽs.§.
inceps fieri faciãt vel sustineãt ecclesias vel alia que- Hince.
cũqꝫ edificia:que cõsiderato fratrũ inhabitantiũ nu-
mero:excessiua in multitudine ꝛ magnitudine repu-
tari debeãt:sed vbiqꝫ sint fratres temperatis ꝛ hũili-
bus edificiis cõtẽti. ¶ Octauo:ꝙ sufficere debeãt fra Cle.§.Quã
trib⁹ paramenta ꝛ vasa ecclesiastica:decẽtia in nume uis etiam.
ro:ꝛ in magnitudine sufficientia cõpetenter:qꝛ super
fluitas:aut nimia preciositas vel curiositas in his et
aliis quibuscũqꝫ:nõ potest ipsorũ fratrũ professioni
ꝛ statui cõuenire. Quapropter premissa a fratribus
vult ꝛ mãdat obseruari. ¶ Et sic videtur:ꝙ licet ex re Additio.
gula frẽs ad ista nõ tenerent : tñ ex apostolico ꝑcepto
hic imposito obligant. S. Bernardi.sup predictis in S.Bernar-
supiori epl'a dicit:ꝙ supfluitas ꝛ curiositas:nõ dꝫ dcer dinus.
ni respectu necessitatis arte/seu vsus arti: sꝫ modera-
tiõ vsus moderat⁹: nõ possit dici supfluus vel curio
sus:nec ꝑ cõsequens vitiosus: immo ꝭm regulã ꝛ om
nẽ veritatẽ/omnino licit⁹: vt ptꝫ ex declaratiõe Nico.
vt.§.iiii.dictũ fuit. Et qꝛ moderatio dicti vsus:attẽdi

debet ꝯm qualitatē personarū: ⁊ alias occurrētes cir⸗cūstantias: nō potest faciliter decerni superfluitas vel curiositas. Ac ꝓpterea per subditos nō potest: nec debet iudicari: sed per ministros ⁊ custodes: vel illos quibus ab eis cōmittit: qui in talibus ꝯm corū cōsciē tias debent discrete iudicare ⁊ disponere: vt in dicta declaratione: ⁊ sup. a. §. viij. cōtinetur. ¶ Consequen ter dicit predictus. S. Bernardi. ꝙ si in locis fratrū sunt etiam manifeste superfluitates vł curiositates: ex eis non vitiantur: nisi soli eas introducentes: vel cōsen⸗tiētes: vel si ad eorū pertinet officium ⁊ possunt (vel quicūqꝫ alij: si cōmode possunt ac legitime) nō resistē tes: nō autem alij qui dictis rebus vtuntur ob aliquā necessitatem: vel scandali vitationē. Et ꝓpterea Cle. v. licet res nimium sumptuosas declarauerit fratruꝫ statui non conuenire: tñ precepit sub pena excōicatio nis: ꝙ dicta loca Fratres nō relinquerent absqꝫ sedis apostolice licētia speciali. Ut habetur in clemē. Cupien tes. de penis. Et ideo existentia supfluitatis vel curio sitatis: non est sufficiēs causa propter quā frēs recede re debeant ab aliquo loco: sed tunc quādo affuerit ali quid de illis propter que non potest regula spūaliter obseruari: que infra dicetur. ¶ Et sic etiā dicit pręfa⸗tus. S. Bernardi. ꝙ vti calicibus ⁊ patenis argēteis: dūmodo non nimis excessiua magnitudo ⁊ pciositas in ipsis sit: non repugnat regule fratrū: immo conue nit ⁊ possunt haberi ad vitandū immunditiā: ⁊ alia pericula circa sacratissimā eucharistiam. Hec oīa. S. Ber. ſꝫ heu. Cōtra predicta obtente sunt alique dispē sationes vel (vt proprius loquamur) relaxationes. Nā a Sixto. iiij. impetratū fuit (prout habetur in libris

ordinis) q possint fratres tenere paramēta argētea z aurea z alia ad diuinū cultū ptinētia. Et habere cā panas magnas z diuersas: quādo capitulo prouinciali videbitur q ista nō possint remittere sine scandalo z perturbatione notabiliū psonarum. Sed vere nūq hoc erit. Nam notabiles persone bene informate nūq de tali recusatione vel refutatione vel nō admissione scādalizantur: immo edificātur: vidētes fratres velle seruare suam regulā sicut pmiserūt. Fingūtur tn̄ vel penrātur aliquādo: istorū scandalorū aparētia: sed ve illi. De hoc miraris? Attēde attēde: quia peiora videbis. Et quid? Obtentū est etiā: q fratres possint vti rebus curiosis z nimium preciosis. Nam Leo. 10. (vt habet in suplemēto.) Fo. 15. Concessit q domos que in ordine cōstruūtur: que potius vident palatia magna tuū q habitationes pauperū: z paramēta z vasa ecclesiastica: que in numero z pcio videntur repugnare paupertati: z alia quecūq quib9 fratres cōmuniter vel diuisim vtuntur: possint tenere: z illis vti sine macula z violatione sue professionis: volens z precipiēs sic futuris tēporib9 seruari debere. Uides ne peiora? Dices forte: quare? Nōne apostolica dispensatio nō sufficit cōscientie: precipue cū papa dicat expresse in dicto breui: q sine macula z violatione pfessionis possint fratres vti ipsis? Ne blādiaris rogo de ista vel similib9 dispēsationib9. Sed attende q sūmi pontifices bene informati: nūq talia cōcederé intēdunt: sicut neq de iure diuino posse videntur: sine causa maioris boni: z ius diuinū in aliquo magis cōcernēte. Cū ipso iure diuino obligētur quicūq vouētes: p iura z precepta diuina z canonica de redi-

cione voti: z de nō retro aspiciēdo: sʒ ad ītegre implē
dū quod ꝓmiserūt dño obseruare. Sūmi eñ ponti-
fices: (prout dicūt iura) ius diuinū vsq; ad sanguinē
defendere tenēt. Dispēsatores fideles: z nō dstructo-
res aut dissipatores ꝓdigi ministeriorū dei sunt: nā si
dispēsationes/supradicto mō obtēte/oīno excusarēt:
fratres cōuētuales nō essent incusandi: qui talib⁹ vtū
tur pro redditib⁹ z possessionib⁹ hñdis. Et facile si-
bi esset facere poni ab officialib⁹ in bullis pro hoc ob
tētis: ꝙ possessiones z reddit⁹ possent tenere siñe vio-
latione sue regule: z sine macula sue ꝓfessionis. Sed
ꝙ irrisoriū hoc sit: imo incōpatibile statui nr̄o: ptʒ/
cū ex hoc sequi videātur: duo cōiradictoria simul esse
vera: scʒ/ꝙ sis paup euāgelicus: euāgelicā paupertatē
nō seruādo. Quin potius credēdo ad ipsam nō tene
ri: necesse obligatū. Sed (o deus) ad quantā cecitatē
(qui hmōi sunt) deuenerūt: vt credāt: vel fingāt se cre
dere: sibi licitū esse: talia priuilegia impetrando: siue
habēdo: p: edictis relaxationib⁹ vti: cū obseruātia pu
ritatis regule. Sed certe (nisi sup hmōi impetratio-
nib⁹ prouideat̄) paulatim deuenietur ad ꝓfundum
malorū: sicut patres nr̄i cōuentuales: cū suis cōtinuis
dispensationibus fecerūt. Nec sufficit dicere: iaʒ pro-
hibitū esse: ꝙ nullus ipetret aliquid sine licētia cōuis
sarii curie: nā cū vna clausula facilime illud supplet.

Cle. §. Cir-ca equorū. Additio. ¶. 9. Clemens dicit: ꝙ circa equorū z armorum obla
tiones: illud in omnibus z per omnia obseruetur: ꝙ
in elemosinis pecūiaris est declaratū. ¶ Oīa illa:
quib⁹ fratres in ꝓpria specie vti nō licet: intelligū-
tur appellatione vel noīe pecunie: put oēs exposito-
res regule nr̄e (signāter sanct⁹ Bonauen.) dicunt. Et

ideo:cū sub precepti districtione sit fratrib⁹ ꝓhibitū: ne denarios vel pecuniam recipiāt:sequit̄: vt hoc qđ dicit Cle.de equis ⁊ armis:tale quid sit indicādum. ¶Sed nūquid talia pn̄t fratres recipere vel petere: vt ex illorū cōmutatione:habeant ea quib⁹ indigēt.vt puta: petere vel recipere oleū vel pisces aut alia: vbi abūdāt:vt vēdātur:⁊ ex ijs habeātur carnes:⁊ similia necessaria:quib⁹ fratres indigēt:Dicit (nō ego) ſ; Nicola⁹.3.in.§. Insup nec vtēsilia:ꝙ nō. Uide supra.§.6.Quod ⁊ ad obuiandū subtilitatib⁹ calūniosis aliquorū fuit declaratū.(tēpore tertij vicarij gn̄alis ob seruātie nr̄e cismōtane.vt inuenies in memoriali ordinis)nō solū esse cōtra dclarationē. Nicoli (vt dictū est)sed etiā cōtra declaratiouē. Cle.dicētis:ꝙ superfluitas nō pōt cōuenire statui fratrū ⁊c.. Et si dicas Breue habem⁹ a Leone.10.vt p;z in supplemēto fol.10. ꝙ possim⁹ recipere talia ad ꝑmutādū. Dico:ꝙ supra dictū est đ talib⁹ dispēsatiōib⁹. Illo eīn tēpore eque facil'r potuisses haber licētiā dimittēdi habitū. Si tn̄ fratres haberēt necessitatē talē:pro qua subleuanda: possent ꝓcurare pecunias:tūc bene possent petere aliquā rē hmōi ad satisfaciendū)primo tn̄ hoc notificādo ipi dāti)pro ꝑdicta necessitate: quā rē si distrahi vl' vendi oportuerit:đ;hoc fieri:per dantē vel nūciū ei⁹: vel casu quo ipse dans:aliquē voluerint nominare:ꝑ nominatū ipsi dāti a fratrib⁹:nō aūt ꝑ sindicū taq̄; sindicū. Nā cū rerū sic datarū:dominiū nō trāseat i papā:donec cōuerse fuerint in res quib⁹ fratres vti pos sint:vsq; ad talē cōuersionē dictus sindicus nullā auctoritatē habet in illis rebus ad vēdendū:nec ad aliquid disponēdū de ipsis. ¶Sed forte ⁊ nō absq; cau-

Nō incidētalis.

sa queras: an ex quo res vēdende (modo supradicto recipiēde) pro necessitatib⁹ fratrū: vt dictum est: sunt pecunie: an possint tāq̄ a fratrib⁹? Sūma angelica & Baptistiniana. in dictione pecunia: dicunt q̄ sic. Alij voluerūt dicere cōtrarium. Tamē nō videtur: quare hoc nō possit fieri. Uerum est tū: q̄ nō possent per se distrahere vel vendere illa: neq̄ sindicus pape: s₃ dās per se vel per suum nūcium &c. vt dictū est supra. Et q̄ dicunt predicti summiste: q̄ possunt fratres recipe re talem rem & assignare sindicis vt ipsi vendant: in telligitur scd̄m modū quē fratres italici tenēt (prout illi erant.) Nam per cōcessionē summoꝝ pontificū de sindico instituēdo & extēsionē vel expecificationē maiorē cōstitutionū Martini. 5. quas ipsi acceptaue rūt: oē elemosinā pecuniariā: & alia ad pecuniā redu cibilia: assignant dicto sindico tanq̄ nūcio nominato per papam: qui nomine pōtificis tenet dictā pecuniā pro fratrū necessitatib⁹ suo tēpoꝛe expendēdā. Et sic quoad patres italicos: statim q̄ offertur pecunia vel aliquid aliud reducibile ad pecuniā: aut alias obue nit pro necessitatib⁹ fratrū ꝓuidēdis: presupponunt ipsi q̄ trāsit in dominiū pape: & ꝓpterea suus sindic⁹ tale quid recipit. Nos aūt q̄ predictā dispēsationem nō acceptauim⁹ vt dictū est: nō intēdimus q̄ pecunia vel reducibile ad ipsaꝫ: trāseat in dn̄ium pape: s₃ sem per sit dantis: donec cōuersa fuerit in rem qua licitū sit fratribus vti: sicut voluit Nico. 3. Et ita cū non sit dn̄ū pape: sindicus eius: nō se potest in illa re vl' pecu nia intromittere: nisi seruatis omnibus modificatio bus in elemosinis pecuniarijs per Nicola. & Cle mens positis. Et in hoc puncto dūtaxat: est differētia

inter nos & patres italicos:nã i ceteris aliis:ita stricte tenētur obseruare modificationes circa elecmosinas pecuniarias & cetera alia:sicut nos. Sũt igitur in hoc dispensati:quia offerenti pecunia pro sua necessitate talem qualē declarãt. Nicco. & Clemēs:possunt dicere sine alia interrogatione:detis illã sindico pape:qui illam nomine pontificis expendet in nrīs necessitatibus. Et postq̄ predicti elcemosinã faciēs:sindico assignauerit:non poterit illã reuocare:q: nō est amplius sua:nisi ipse expresse diceret:q̄ vult retinere dominiũ illius donec fuerit expēssa:qḋ nunq̄ fit. Quo ad nos tamen semper volumus:dantis esse dominiũ: conformiter ad declarationes. Uerũ est q̄ si sindic⁹ petat legata aut pecuniã vel ad ipsam reducibilia facta fratribus:in iudicio vel extra:iam in isto casu:tales fratres vtūtur dispēsatione:quo ad hoc sicut patres italici. Ista sic ad longum posui:vt osnderez qũo patres italici nō sunt dispēsati sicut aliqui calũniabãtur:nisi solũ & precise in illo passu de nominationibus personarũ pro tenenda pecunia. &c.

¶ Sed queritur an vniuersaliter sit illicitũ fratribus minoribus regularis obseruãtie: bursariũ per viaz ducere? ¶ Et videtur q̄ non. Quia Nicola⁹. 3. & Clemens. 5. in declarationib⁹ regule dicũt q̄ pro filib⁹ causis:sicut sunt cōtēte in regula. s. pro infirmis curãdis:& aliis fratrib⁹ induēdis possunt fratres recurrere ad amicos spũales:sine sint dãtes pecunias/vel deputati per ipsos/siue nuncii aut depositarũ: seu quo uis alio nomine appellentur. Sed necessitas itineris videtur esse talis sicut ille expresse in regula. ergo. &c. ¶ In oppositũ videntur tñ facere multa. ¶ Primo

Dō mirabilis debur sariis.

quia de hoc in concilio cõstantiensi a fratrib⁹ ꝓcurā-
tib⁹ reformationē religionis aduersus trāsgressores:
specialis reclamatio facta est. vt habetur. ffol. 166.
¶. 2. quia auctor tractat⁹ qui dr̄ Serena ꝯsciētia: qui
fuit natione italus alegans Aluarū hispanū in lib. 2.
de plāctu ecclie: dicit ꝙ nō pn̄t hmōi bursarū duci: ni-
si fratres irent p regiones vel partes inhumanas: ac
ex vera obediētia. Et pro licitis negocijs religionis.
Et vbi esset valde verisimile ⁊ exptū ꝙ nō posset inue-
niri eleemosina escibilis mēdicādo. Addēs ꝙ solū in
necessitate ineuitabili ⁊ valde ꝓbabili possunt duci:
qr alias patres nr̄i ordinis semp euitarūt. ¶ 3. quia
per Vbertinū in libro vite xp̄i absolute hoc reproba-
tur ⁊ dānatur. ¶. 4. principalr̄: qr sanct⁹ Bernardi.
in tractatu quē cōposuit: de casib⁹ in quib⁹ frater mi-
nor pōt dici seu efficitur ꝓprietari⁹: assignauit hūc ca-
sum: absqȝ aliqua limitatione. ¶. 5. qr sanct⁹ Bona.
in expositione regule nr̄e ait: ꝙ pfectio euāgelica: etiā
in itinere est obseruāda. Ita vt nullū depositū pecu-
nie habeatur ab his qui pfectionis regulā imitatur.
lꝫ tn̄ qn̄ per inhospitales regiones fratres iter age-
rent: plura viatici causa liceat portare. Et hoc est qḋ
supra licere diximus in necessitate ineuitabili: que cū
sit extrema omni lege caret: vt est notum. Igitur ⁊c.
¶ Pro rn̄sione ad q̄situ: ē notidū ꝙ vt appet p dictas
declarationes: duo copulatiue reqrūtur ad h̄ vt recur-
sus ad amicos spūales ⁊c. licite fieri valeat. Primū ē
causa iusta ⁊ necessaria. Scd̄m est obseruatio modifi-
cationū ibidē positaꝝ. Quoꝝ altero dficiēte: dict⁹ re-
cursus: sub pctī mortal' pena: ꝓhibit⁹ ē. Et qr ī itinera-
tione p terras xp̄ianoꝝ: cōiter: nec vix vnq̄ inuenieť

causa seu necessitas sufficiēs (vt cōtinua experiētia eūti
bꝰ a remotissimis ad curiā romanā: ꝛ ad capitula gn̄a
lia diu distātia ostēdit.) Ideo talis delatio bursarioꝝ
est illicita. Nec obstat dicere: ꝙ ducēdo equos: ac iter
faciēdo cursim: ꝛ multi insimul: expertū ē ꝙ indigēt dictꝭ
bursariis. Quia qui sic iter faciūt: ipsimet ꝓ suo libito se
ponūt in tali necessitate: q̄ tn̄ vere seu ꝓprie necessitas
appellari nequit. Nā luce clariꝰ est ꝙ pn̄t: ꝛ adhuc cū
maiori religiositate: incedere pauci iunctim: vt puta
duo vl' q̄ttuor. Et ducere iumēta humilia: exēplo sal-
uatoris nr̄i ꝛ sctoꝝ: p̄sertim seraphici p̄ris nr̄i. Frācisci:
q xpi vestigia sectati sunt. Ac ēt sic ordinare iter suū:
vt nō sit opꝰ cursoꝝ instar ābulare. Et insup q̄ iuxta
textū regule nr̄e: debēt ire ostiatim ꝓ eleemosina cōst
dēter? Nisi forte (ꝙ absit) vellēt vt magni abbates: cū
medere laute. Qd̄ ꝙ alienū imo cōtrariū sit nr̄e ꝓfes-
sioni p̄sertim qn̄ p pecuniā ꝓcuratꝭ: nullꝰ qui sui statꝰ
aliqualē noticiā habeat: ignorat. Ac ꝓpterea prefati
reprobatores bursarioꝝ: nō imerito partē oppositā
tenuerūt. ¶ Preterea: h̄ idē pꝫ: q̄ nō solū cāsiue neces
sitas v̄a dꝫ iteruenire ꝓ huiōi recursu licite faciēdo:
q̄ necc̄as (vt p̄dictū ē:) vix ꝯtinget fribꝰ mi. iter faciēti
bꝰ sīe bonis fr̄es iter facere dn̄t ac: vt sue regl'e absua-
tores icedētes sꝫ ēt multe modificatiōes reqrūt: put
īfra ī articl'o pecūie ꝯtinet: q̄ mōificatiōes ī h̄ casu nl'la
tenꝰ bn̄ obsuari pn̄t. Quas modificatiōes cū legeris: li
qdo videbis reprobationē bursarioꝝ: eē v̄az: imo ma
nifestissimā. ¶ Preterea q̄ro: quonā mō poterūt tales
ostēdere cūctꝭ: idictꝭ pecuniis nihil hr̄e: sic dicit. Cle. ꝙ
ostēdēt dn̄t: tal'r vt sinister oculꝰ n̄ possit p̄sumi ꝯtra ipos?
¶ Itē q̄ro euitabūt nō solū malū: sꝫ etiā speciē mali:

prout euitare stricti a lege diuina sunt. ¶ Item qua-
liter habebu͂t testimoniu͂ ab his qui foris sunt: immo
quomodo euitabu͂t scandalu͂ proximoru͂: qd ex hoc
q̃ pluribus datur. Cum dicat aplus. Si frater me⁹
scadalizatur: carnes no͂ maducabo in eternu͂: Et in-
super quo nam pacto satisfacient puritati voti pau-
pertatis: obseruado q̃ no͂ precipiat qno aut qualiter
pecunia expedatur. Nec de expensa copotu͂ exigent:
et abstinebu͂t a qlibet eo͂r estatione: vsu z administra
tione z dispesatione pecunie: prout hec etia͂ dicti pon
tifices cauenda oi͂no esse dicunt z precipiu͂t: ¶ Itaq3
pro firmissimo et indubitabili tenendu͂ est: q̃ extra ca
sum extreme necessitatis: que nulla lege astringitur:
nullatenus bursarij duci licite possunt: sicut prefati
doctores tene͂t. ¶ Nec abstat primo adductu͂ ex decla
ratione. Clementis: quia ex verbis: et ex sensu verbo
rum sue declarationis: apparet istam fuisse intentio-
nem eius: per ea que in mediate allegata sunt. Et pre
sertim cum non solum precipiat vt sit necessitas que
aliter prouideri nequeat: sed etia͂ q̃ seruetur predicte
modificationes. ¶ No͂ obstat etia͂ dicere: q̃ forsan no͂
ita integre in aliquibus co͂uentib⁹ obseruatur modi
ficationes: quecum bursarijs dictum est debere ob-
seruari: quia vnum peccatum no͂ excusat aliud. Nec
culpa illius maior: alleuiat meam minorem. Nec mi
nus ardebunt: immo amplius: qui cum multis: q̃ si
soli in igne infernali essent. A quo nos liberare digne
tur: qui cum diues esset: pro nobis egen⁹ fieri digna-
tus est nosq3 vt sibi assimilaret: in camino pauperta-
tis elegit.

Quod rerum proprietas:quorum vsum licet fratribus habere:pertinet ad ecclesiam Romanam.

C. 6. principaliter dicit:q omnium vtensilium t libro- Nico. 3. §. rum ac eorum mobilium presentium t futurorum quorum Adhec. vsum facti:ordini vel fratribus licet habere: proprietatem t dominium in se t in Rom. ecclesiam recipit: nisi donatores in se retinuerint. De immobilibus: scz de domib9 t hortis (q2 alia immobilia non possunt habere fres) facit certam distinctionem:sed quasi in idem redit. Uide per te in hoc declarationem. C Uides ne: Additio. q papa solum recipit dominium t proprietatem rerum in se:quibus vti licet fratribus:t in quibus donatores non retinuerunt dominium: Ex quo habetur.q pecuniarum t ad pecuniam reducibilium:t rerum curiosarum t superfluarum:t diuitias:copiam vel thesaurum sapientium: non recipit dominium. Et propterea in talibus suus sindicus nihil habet:quo ad obseruantes istam declarationem Nicolai. t regulam nostram: excepto quod dictum est habere sequentes martinianam.

Quod licet fratres possint vti rebus: non propter ea possunt eas recipere nisi moderate.

C. 7. q nec vtensilia nec alia:quorum vsum ad necessitatem t officiorum sui status executionem (non enim omnium rerum vsum habere debent vt dictum est) possunt habere fratres ad vllam superfluitatem. diuitias: seu copiam que deroget paupertati:vel sapiant thesaurizationem: vel eo animo:vt ea distrahant vel vendant:vel sub colore prouisionis in futurum:nec alia occasione: quinimmo in omnib9 appareat in eis:quo ad dominium omnimoda abdicatio:t in vsu necessitas. C Ea quibus Additio. fratribus non licet vti:vt sunt arma t cetera non perti

Nico. 3. §. Insup nec vtensilia.

nentia ad executionē officioꝝ sui status: nō possunt fratres alio modo recipere q̄ denarios: scȝ omnibus illis cōditionibus ⁊ causis existētibus. Alia autē qui bus uti possunt: dicit q̄ nō recipiāt ad superfluitatē ⁊c. vel sub colore puisionis in futurū. s. ad longū tem pus: sed solū pro necessitate presenti vel imminenti. Nec ad vendendū: nisi tali necessitate existēte: notifi-caretur danti ⁊ peteretur ab ipso: q̄ assignet vendito-rē talis rei: nec alia occasione. s. q̄ supradictum est.

Declarat et concedit: quibus prelatis liceat con-cedere usum rerum fratribus.

Nico. 3. §. ¶. s. Dicit q̄ hec. s. utēsilia ⁊ cetera pm exigentiā per
Hec autē. sonarum ⁊ locoꝝ: ministri ⁊ custodes cū discretione disponāt: cū de talibus interdū: personarū qualitas: tempoꝝ varietas: locoꝝ conditio: ⁊ nōnulle alie cir-cūstantie: plus minusve ac aliter puideri requirant. Predicta tū sic faciant: q̄ semper in eis ⁊ eorum acti bus: pauptas sancta reluceat: prout eis ex eoꝝ regu-
Additio. la videt̄ indicta. ¶ Et ita cū dñs dictarū rerū / qui est papa: cōcedat dictis p̄latis facultatem cōmunicandi usum rerū suis subditis cū certa modificatione. s. q̄ semp reluceat paupertas ⁊c. si aliter attentaret conce dere: nihil valeret sua concessio vel dispensatio. Non enim essent dispensatores fideles: sed dissipatores et contrectatores rerū alienarū: aliter q̄ disposuit dñs scȝ papa. Aduerte etiam q̄ disponere de usu rerū: ad solos ministros ⁊ custodes pertinet: ut hic vides. vel ad habētes auctoritatē ab ipsis: ⁊ nō ad guardianos: ratione sui officij. Nam licet antiquitus oēs prelati qn̄q; vno noīe appellaret̄. s. aliquādo ministri: aliqū custodes, modo tū post declarationē istam: cuilibet

nomini datur suũ officiũ distinctũ. Et sic nõ cures in hoc de expositionib⁹ antiquis: que alr̃ dicũt. Dixerit enĩ verũ pro tpe quo hoc nõ erat determinatũ. Et ali qui postea: forte secuti antiquos: similiter dixerũt: qꝛ nõ aduerterũt ad istas vltimas declarationes.

Que modificationes seruãde sunt circa pecuniam.

¶.9. De causis que interuenire debẽt in elecmosinis Nico.3.§.
pecuniarijs: ⁊ de modis siue modificationib⁹ obser Ceterum.
uãdis. Habet late p Nico. in. §. Ceterũ cũ in eadem regula ⁊c. Et p Cle. §. Porro cũ dict⁹ ⁊c. Et qꝛ hic ar ticul⁹ latissime ĩ fine declarat: hic nõ opꝫ qdq̃ dicere.

Quomodo fratres in legatis vel donationibus eis in testamentis factis: se debeant habere.

¶.10. Dicit ꝙ si testator modũ / sm quẽ fratrib⁹ nõ Nico.3.§.
liceret: exprimat in legãdo: vt lego vincã vel agrũ ad Ad hec qꝛ
colendũ: domũ ad locandũ. vel silia verba in similib⁹ fratribus.
proferret: a tali legato fr̃es omnino abstineãt. Si aũt modũ licitũ exprimat. vt lego pecuniã pro necessita tib⁹ fratrũ. vel domũ: agrũ: vineã vt vendat per pso nas idoneas: ⁊ preciũ in necessitatib⁹ fratrũ cõuerta tur: illud circa hoc in oĩb⁹ ⁊ per oĩa est fiendũ ⁊ ser uandũ qđ in alijs pecuniarijs elecmosinis. Si tñ ali quid supradictoꝝ legeret fratrib⁹ sine aliqua expeci ficatiõe: dicit ꝙ intelligat legatũ cũ omnib⁹ cõditioni bus decẽtib⁹ ⁊ cõuenietib⁹: ad hoc vt fratrũ necessita bus prouideat: sicut dicit de pecunia indeterminate missa. ¶ Jam supradictum est: ꝙ fratres nõ possunt Additio.
esse heredes: nec executores testamentoꝝ: sub. §. 4.

Exhortat heredes: vt legata facta fratrib⁹ / soluant.

¶.11. Exhortat heredes ⁊ executores testamentorũ ad liberaliter soluẽdũ ea fratrib⁹: ⁊ prelatos ⁊ alios

iudices (quibus hoc incūbit) adeō pellēdum debitores: vt predicta adimpleant: protestans: q ipse copiosius sup hoc intēdit prouidere: ne fratres talib9 oportunis auxilijs defraudētur. ¶ Quia forte parū postea vixit: nō prouidit super hoc aliquid (sicut dixerat) se facturū. Martinus tñ. iiij. fecit quod ipse nicolaus intendebat. dando auctoritatē ministris z custodib9: q possint pro indigentia singularū domor: nominare vnū sindicū: qui nō sit de ordine nostro: qui statim vt est nominat9 ab aliquo predictor prelator: est sindicus z procurator: nō ordinis sed Pape. qui potest petere predicta legata z cetera quecūq; donata vel legata fratribus: prout latissime cōtinetur in quadam bulla ipsius Martini. iiij. que (licet fuerit suspensa per Ioan. xxij.) tamē per Marti. v. Sixtum z alios reualidata fuit. Et est alia similis isti: Nicolai. iiij.

Additio.

De institutiōe sindici.

¶ Et nota q iste sindicus nō potest nominari per aliquem inferiorē prouincialibus z custodibus. Et isti nō astringūtur facere dictā nominationē ex cōsensu capituli cōuentualis: aut alior aliquor. Verum est: q ad satisfaciendū illis qui statutum nostrum ignorāt: vel etiam vt fratres (pro quor necessitatib9 nominatur) maneant cōtenti: z q ipsi melius sciunt quis sibi expedientior erit: possunt predicti prelati: cōgregatis fratribus: habere cōsilium illor: z postea ipsi facere suā denominationē corā notario: vt possit cōstare hoc vbi opus fuerit. Attendant tñ prelati: q non dicāt: cōstituimus: vel constituo talē sindicū. nec permittāt: q isto modo scribat notarius. Sed dicant nomino talē (in p̄sentia patrū vel capituli. aut alias ſm qd fecerit) auctoritate bulle sequētis: vt possit in necessitab9

isti cõuentui occurrẽtibus: facere auctoritate aplica: que in ipsa cõtinetur: et prout ipsa bulla disponit: que sequit. Martinus et c. Et faciat notarius principium et finem: et signum suũ assuetum cũ testibus. Et non oportet alia verba multiplicare. Possunt etiã predicti prelati: nominare sindicũ pro foro cõscientie sine notario et testib9. Et nota. q̃ si Guardian9 etiã cũ cõuentu institueret, pcuratorẽ: quidqd faceret talis sindicus: fieret auctoritate ordinis: et sic guardian9 esset pprietari9: et sindicus esset interposita psona. ¶ Aliqui vtũtur pdictis sindicis in omnib9: et ad recipiendas pecunias nomine põtificis et c. vt dictũ est. Nos vero in recipiendis denariis qui promissis vel alias offerũtur vel procurãtur: omnino nõ vtimur. q: nun q̃ ad hoc predictã bullã: nec cõstitutiones legati: martinianas vocatas acceptauimus. Immo qui ex nr̃is vteret illis: esset trasgressor declarationũ: et per consequẽs regule. In aliis autẽ. videlicet pro petendis legatis vel rebus alias donatis: et pro aliis negociis et litigiis: vidi in partib9 nostris aliquos abstinere: aliquos vti. Sup quo statutũ fuit (vt in memoriali ordinis tẽpore. xxi. vicarii generalis inuenies) q̃ gardiani qui ratione cuiuscũq3 debiti: vel alioꝝ bonoꝝ temporaliũ: fecerint excõmunicari seu detineri vel vexari quoscũq3 seculares: pena pprietarũ punirenẗ. Subditi vero qui hoc procurauerint: vltra predictã penã: q̃ confusibiliter expellerent a cõuentu. ¶ Resolutorie de sindico dicim9. q̃ aliqui vtũtur ipso/et pro receptiõe pecunie: et in omnib9 cõtentis in dicta bulla Martini. Alii vtũtur sindico: etiã in omnib9 ptentis in bulla: excepto in elemosinis denarioꝝ aliter obla

Nota.

Resolutio circa materiam de sindico.

torū q̄ per testamēta. Et oēs/supradictis duob⁹ modis/se habentes: vtunt̄ dispēsatione: cōtra declarationē. Nicolai: licet primi maiore. Sed nescio qua rōne vel quo iure possunt frēs cōparere in iudicio vel assistere aduocatis ꝛc̄. ꝑ funeralib⁹ ⁊ alijs bonis ⁊ reb⁹ tpalib⁹ i suas necessitates ꝯuertēdis cū sit ꝯtra expssā declarationē Clemētis. maxīe: q̄ꝛ vt magis a talibus litigiosis actib⁹ elōgarent̄: ⁊ a sua puritate aliqualr̄ nō declinarēt: ⁊ suis necessitatib⁹ nō priuarent̄: cōcessus fuit sindic⁹. Uide p̄dictā bullā: ⁊ videb; q̄ hoc ad lrām ponit ⁊ amplius: q̄ꝛ dicit q̄ etiā ꝑ libertatib⁹ ⁊ immunitatib⁹ ⁊ ꝓuilegijs cōseruādis sit iste sindic⁹. Sȝ aliq ita acceptāt sindicū: q̄ nō abstinent ab hmōi litigijs ⁊ distractionib⁹ ꝑ quoꝝ euitatiōe dat⁹ ⁊ ꝯcessus est. Qd̄ si forte credidissent pōtifices: ꝑ talib⁹ fratrib⁹ nō cōcessissent. Sūt ⁊ tertij q vtunt̄ sindico solū ⁊ p̄cise: ad hoc vt si aliqd supfluū in ꝯuētu fuerit inuētū: vt si mul⁹ aut asin⁹ senuerint: siue aliqd aliud q̄ vno tpe fuit necessariū ⁊ modo nō est ⁊ opȝ distrahi siue vendi aliqd predictoꝝ/talis: noīe Pape cui⁹ est sindicus ⁊ pcurator: vendat: ⁊ p̄ciū in alias necessitates fratrū ꝯuertat. Et de isto sindico loquit̄ Nico. in declaratione dicēs fore dādū a papa/vel a ꝓtectore ordinis. Et isto vti: est regulā pure obsuare. Et talē nō habere: est periculo se cōmittere. Nā vix reperiet̄ aliqs cōuent⁹: q nō indigeat aliqd vēdere vt renouet̄. Et si dicas. vēdemus ⁊ accipiet pecuniā amicus sp̄ualis. dico q̄ nō pōt hoc fieri sine trāsgressiōe voti pauptatis: q̄ꝛ tunc ille amicus sp̄ualis: faceret hoc auctoritate fratrū: et esset iterposita psona: ex quo papa ꝑ p̄dictis noīauit suū sindicū ⁊ nō reliquit hoc dispositioni prelatoꝝ.

Quia auctoritate vendentur siue distrahētur res superflue vel inutiles fratribus.

¶.12. Dicit q̄ cōmutatio taliū rerum: quarū vsum licet fratribus habere: de generalis ꝛ prouintialiū ministrorū auctoritate ꝓcedat. Et q̄ si extimato precio vendi cōtigerit: pecuniā siue preciū recipiat sindicus ad cōuertendū in necessitates fratrū. ¶ Iā superius hoc plene declaratū est: tū nota q̄ tūc nō habebāt prelati auctoritatē nominādi sindicū: s; recurrendū erat ad papā vel protectorē: Ego eīn vidi in quodā cōuentu antiquo: quandā auctoritatē ꝓtectoris sup hoc cōcessam cuidā guardiano vel ministro. Nota etiā q̄ in hoc casu sindicus recipit pecuniā s̄m istā declarationē: q̄ ideo fit: q: cū res que vendita est esset de dominio ꝛ proprietate pape: ꝛ sic per consequens est pecunia inde habita. Et propterea papa (sicut facere debet quicūq; offert pecuniam pro fratribus) nominat illum sindicum pro tali pecunia recipienda ꝛ in fratrum necessitatibus expendēda: conformiter ad ea que ipsemet. Nico. statuit obseruanda circa istum articulū de pecunia. Et si fratres aliud facerēt: essent transgressores vt dictum est. Nico. 3. §. Dum vero dominium. Additio.

Que pñt frēs dare: de his que ad vsum suū habent

¶.13. Dicit q̄ possint fratres intra ꝛ extra ordinem dare de vilibus mobilibus ꝛ parum valētibus: pietatis seu deuotionis intuitu: vel pro alia honesta ꝛ rationabili causa: de licētia suorum superiorum: iuxta quod in capitulis generali vel prouintialib⁹: tam de ipsis rebus et eorum valore: q̄ de licentia predicta scilicet a quibus ꝛ qualiter sit habenda fuerit ordinatum. ¶ Papa magis ac magis cōdescendere §. de vilib⁹. Additio.

voles: postq̄ cocessit nobis vsum suarū rerū: & etiā q̄ illa que nō erāt necessaria possent vēdi per suū sindicū ad nostrā vtilitatem: nunc cōcedit q̄ possimus aliqua dare de reb⁹ quarū ipse dn̄s est: nā de alijs cuius dn̄ium ipse nō recepit: vel alias ad aliū pertinēt: non dat nec de potestate ordinaria pōt dare nobis talem licentiā. Quia nemo dat q̄ nō habet vel qđ est alienū.

Quinq̄ req̄runt̄ ad hoc vt aliq̄d possint dare fratres.

¶ Et sic ad hoc q̄ aliquid possint frēs dare: oportet. Primo q̄ illud sit in vsu fratrū & in dn̄io pape. Et ita nō possunt petere ad dandū valorē vnius oboli: etiā si quasi nulli⁹ valoris sit. Scdo q̄ illud sit vile. scdm q̄ de hmōi vilitate capitula gn̄alia vl̄ p̄uintialis determinauerint. Tertio q̄ fiat cū licentia superioꝝ. Et q̄ erunt pro hoc superiores nō assignat gn̄alem vel aliquē aliū: sed vult illos superiores in hoc casu intelligi: qui in p̄dictis capitulis assignati fuerint. Sed nu per Leo .x. cōcessit vt nō solū gn̄alis & prouinciales & custodes in suis capitulis: sed etiā ipsi ac eoꝝ generales cōmissarij extra capitula: possint arbitrari que res debeāt viles & parui valoris reputari: ad hoc vt res hmōi: possint dari intra & extra ordinē: & suis subditis ad talia dandū & recipiendū cōcedere: prout eis scdm deū videbit̄ expedire. Quarto q̄ res sit mobilis. Et ideo immobilē/ vtputa de orto vl̄ de alia parte sui loci: non p̄nt dare nec passum pedis: & si dederint nō valet & tal̄r dātes exercēt actū proprietarij & furti. Quinto q̄ nō sit qđ dat̄ pecunia siue denarius. Nā vt ex declarationibus ap̄licis extrahit̄: etiā minister gn̄alis cū toto cap̄lo: immo cū toto ordine: non posset dare vnū denariū etiā amore dei: q̄r nō est nec pōt esse dn̄s nec administrator nec dispēsator ei⁹ &c.

fm Cle. exiui. Nā dispēsator est depositari⁹ siue nūci⁹: non generalis nec aliquis alius frater. Et ideo expēdi debet pecunia per nūciū: in veris: ceteris ꝛ magnis necessitatib⁹ fratrum scdm intentionē dantis. Et sic nec exenia aut munuscula empta de illa pecunia: dari aliquatenus possunt. Uide. q. 13. in fena cōsciencia. Immo est de vero intellectu declarationū etiā si fena consciētia dixisset contrariū. Non est tamen cōtra sup:adicta: ꝙ aliquis frater roget aliquē alterius status ꝙ det alteri hoc vel illud. Et sic posset frater dicere alicui: amore mei detis cōsanguineo meo vel tali persone: talem vel talē rem: qꝛ ego sibi illā asportabo: ¶ Circa qd̄ queritur vtrū si aliquis legauit fratribus. 10. mortuo ipsos heres rogat fratres (quia fortē est pauper) vt remittāt illi medietatē: an possint facere? Clarū est ꝙ nō: quia cū non sint dn̄i: nec possunt dare nec remittere. Sed si forte nō indigeāt nec permitāt deponere: tunc ille heres debet expendere in simili causa pia. ¶ Sed nūquid sindic⁹ poterit facere talē remissionē? Ego q̄sini Saluātice aquodam maximo canonista: sc; a doctore villa sandino: ꝛ dixit michi ꝙ non. Non obstante ꝙ in bula sindicatus contineat: ꝙ habet potestatē remittēdi ꝛ refutādi: qꝛ illō intelligitur: qñ tale quid fit in vtilitatē fratrū: vel qꝛ est dubiū: aut seqret litigiū: vel multū differretur solutio: ita ꝙ est melius ꝓ necessitatib⁹ fratrū facere aliq̄ remissionē. Et tūc nō fratres: qꝛ nullo modo pn̄t (vt dictū est) sed sindicus facit hmōi remissionem.

Nō notabilis ꝛ per necessaria.

Quomodo fratres possunt vti pluribus tunicis.

¶. 14. ꝙ fratres possunt vti pluribus tunicis de licentia ministrorum vel custodū pēsatis necessitatibus ꝛ

Nico. 3. §. Licz aūt cōtineatur.

aliis circũstantiis: que secũ dum deũ ꝛ regulã attendẽ de videntur. Nec p hoc possunt dici deuiare a regula
Clemens. Cle. cõformãdo se in hoc addit: ꝙ vilitas ipsarũ tuni carũ quãtũ ad colorẽ ꝛ preciũ: illa intelligat: q̃ ſm cõ suetudinẽ vel cõditionẽ patrie: merito talis debeat re putari: cũ determinat⁹ modus quantũ ad oẽs regio nes: nõ possit assignari ideo cõmittit ministris custo dibus siue guardianis (ipsorũ cõsciẽtias onerãdo)
§. Uilitatẽ aũt vestiũ. hoc determinare. Jta tñ ꝙ fuerit in vestib⁹ vilitatẽ. Et predictorũ iuditio cõmittit: determinare p qua neces
Jn primis. sitate possint fratres calciamenta portare. ¶ Jo. 22.
Joã. 22. §. sup hoc addit dicẽs. ꝙ iuditio pdictorũ platoꝝ cõmit tit: determinare arbitrari atq̧ pcipe cui⁹ lõgitudinis: latitudinis: grossiciei ꝛ subtilitatis forme siue figure: atq̧ siliũ accidẽtiũ dbeãt esse habit⁹: caputia ꝛ tunicc inte riores. Et an in vestimẽtis hmõi: ſm regule declara tiones ꝛ cõstitutiones: reluceat aspitas / vilitas ꝛ pau pertas. Et vtrũ quo ad oĩa necessaria: fratres vestimẽ tis vilib⁹ (vt debẽt) oneraũs ꝯsciẽtias platorũ sup his oib⁹: districte pcipiẽdo q̃ten⁹ ĩ pdictis ꝛ his silib⁹: eoꝝ arbitriũ ꝛ determinationẽ oẽs fres seq oĩmode dbeãt: eisq̧ parere teneãt p oĩa. Et ꝙ sic faciẽdo: nõ sunt nec dici pñt: sue regule vel ꝯstitutionũ trãsgressores: maxi me cũ nec ĩ regl'a vel declarationib⁹ dicat: quãte lõgi tudinis latitudinis vel grossiciei: subtilitatis: figure vel forme aut vilitatis hmõi vestes esse debeãt. Nõ eñ pti culariũ oĩm sciẽtia dari põt: nec horũ cũ infinita sint: ꝯtigit fieri disciplinã. Nõ ars: nõ regula: circũstãtias singulas: accidẽtia cũcta cõplectit. Jdeo habẽt ĩ illis maioribus subesse minores: non solũ in certis: verũ etiam in incertis ꝛ dubiis. Ne si quis regitur vt ap

petit:confestim corruat. Sententie nāq̄ variantur vt capita: ꝛ crescit in stolidis opinionib⁹ fantasia: Religio nāq̄ perimitur:si a meritoria subditi obedientia subtrahatur. Magna quidē paupertas:sed maior integritas: horūq̄ obedientia maximū: si custodiatur illesa. Nam prima rebus scḋa carni:tertia vero mēti dominatur ꝛ animo:hec dict⁹. Joan. ¶ Nō tamen propter hoc tolitur quin fratres vestimētis vilib⁹ indui teneātur prout dicitregula: cui non cōtradicunt iste declarationes bene intellecte. Nam ratio legis est anima eius. Et ipse Clemēs declarauit hoc esse equipollens precepto. ¶ Et quia supra cōmisit Clemēs ministris custo. vel guardi. determinare pro qua necessitate possint fratres calciamēta portare:vt ipsi bene iudicent:attendāt quid dicāt in hoc casu expositores. ¶ Quattuor enim magistri super hoc passu in sua expositione dicunt:q̄ ista necessitas:non vno modo sed plurib⁹ determinatur. Aliquādo scḋm statum persone:quia debilis ꝛ infirma. Aliquādo scḋm tempus:quia frigus vehemēs. Aliquādo scḋm locū:quia nudis pedib⁹ nō potest sine detrimēto persone transire. Aliquādo scḋm iter vel iniunctū officiū:quia non posset sine detrimēto suo vl̄ cause ꝑpter quā iniūctū est perfici. ¶ Et aduerte q̄ calciamētum dici nō pōt proprie:nisi q̄ operit pedes. Nō caligule trūcate. Etiā fuit tamen aliquib⁹:q̄ omne q̄ ad calciamētum pertinet:est dispēsationis minoris:vt in soleis. Maioris vt in soleis ꝛ caligis. Maxime vt in sotularibus ꝛ caligis:hec predicti magistri sanctus Bona. super ꝑdicto passu:dicit q̄ vbi nō cogit necessitas:vt ī corpore robusti:vel in negotijs:que ꝛ si mō ne pn̄t fieri nisi

Additio.

4. magi.

Quid sit calciamentum.

S. Bona.

per debilē:tū possunt differri vt fiant p forte non licet equitare. Addit tñ:q cū verbu in istud summatur de euāgelio. Matth.10. vbi dicitur in regula aplo:rū nec calciamēta rc. euāgelico more hanc cōplens sententiā. Marci. 6. precipitur ne quid tolerēt in via: sz calciati sandalijs rc. ppter qd antique scripture pariter r picture: mostrāt aplos calciatos sandalijs icessisse: Et idē sanct9 in qdā eplā q icipit. Talis lector tali lectori: firmissime tz: sādalijs siue soleis posse v ti. Hoc dicūt Hugo r Bartholome9 de pisis quo ad sādalia. Et quo ad nō portādacalciamēta: dicūt multa. ¶ Sz q sint sandalia: dico vt colligit ex oīb9 pdictis doctoribus: q sunt solee corrigijs de sup colligate. Nō aūt sunt solee q portātur in aliquib9 prouintijs. Nā3 ille dispēsatiue vidētur portari. Nec minus sotulares cū vno paruo foramine: qd potī9 videtur factū vt exeat humores q vt seruetur regula. Et sic est velut ridiculū: nā sunt veri sotulares: r ridiculo sum est talia portare nisi put portarētur alij sotulares. Sūt etiā circa hoc alie abusiones. vt portādo soleas r intra ipsas calciamētū subtile dcorio qd pōt dici calciamētū duplicatū. Deus oia videt r nō irridet neq3 dcipit. Calepodia tñ bñ videt portari posse sicut sādalie. Sz qd dicemus de spartenis? Dicēdū q nō pōt dici q sint calciamētū verū sm diffinitionē sctoz datā de calciamētis. Esset tñ bonum q taliter disponerētur vt appareret pes: sicut in sandalijs vel soleis ad imitationē patrū nostroz: r vt fratres aliquid paterētur. Nā ita potest cooperiri pes cū illis alpargatis r pāno: q suppleāt vicē sotulariū quo ad nō patiēdum aliquid propter deum. Et concludo q sandalia sunt que euangelico

⁊ apostolico modo possunt portari:dūmodo sint ve
re sandalia: nec ꝓ his indigem⁹ dispēsatione aliqua.
Utrum ministri et custodes possint committe
re aliis curam īfirmorum ⁊c.
¶.15. Dicit ꝙ non obstante ꝙ regula dicat ꝙ ministri ⁊ custodes tātum:solicitā curam gerāt ⁊c.possunt hoc cōmittere quibus viderint expedire:qui post cōmissionem tenentur hoc diligenter facere. Itaq iam est ipsis in precepto. Nico.3.§. Et q̄ꝙ regula. Additio.
An fratres teneantur manibus laborare.
¶.16.Dicit ꝙ fratres vacātes studio vel diuinis officiis ⁊ ministeriis exequēdis:nō subiiciūtur manuali labori. Ad alios autē (nisi aliorū fratrū licitis officiis occupentur:vel talis ⁊ tam excellētis contēplationis ⁊ orationis existerent: ꝙ merito ab hoc nō essent subtrahēdi ꝑdicta vba regle (.s.laborēt fideliṫ) extēdūṫ. Nico.3.§. Continetur quoq.
Quomodo intelligitur ꝙ nō ꝑdicēt in epatu ⁊c.
¶.17. Dicit ꝙ hoc ad litterā obseruetur:donec ecclia sup hoc aliō duxerit ordinādū. Additio. ¶ Iā ē ordinatū per dictā ecclesiam:in clemētina dudū de sepl. ꝙ fratres in suis domib⁹/⁊ locis ad se pertinētibus: vt in monasteriis suaꝝ monialiū. et in plateis cōmunib⁹: valeāt ꝑdicare: nec possint ꝓhiberi:nisi ea hora velit eps predicare:vel corā se faceere solēniter id fieri. Aliqui casus sunt etiā in quib⁹ possunt cōcurrere cū eps. At tū in plateis priuatis ⁊ aliis ecclesiis:nō possunt predicare:sine assensu eorum quorū sunt. Copiosius ponitur hoc per summistas. Uide ibi. Nico.3.§. Utruꝫ quia expresse.
Qui possunt instituere fratres predicatores.
¶.18.dicit ꝙnedū generalis:prout in regula cōtinetur:verū etiā prouintiales ministri cū diffinitoribus Nico.3.§. Et qr in eodem.

in suis capitulis ꝓuintialibꝰ: hoc possint. Quā quidē
licētiam predicādi possunt predicti ministri reuoca-
re. suspēdere et artare: qñ eis visum fuerit expedire.
Additio. ¶ Inhibetur per Cle. religiosi. de priui. vniuersis re
ligiosis virtute sancte obediētie ꝛ sub in terminatione
maledictionis eterne: ne in ſmonibꝰ suis: eccliaꝝ pla
tis detrahāt. Aut retrahāt laicos ab eclesiaruꝫ suarū
frequētia vel accessu seu indulgētias ꝓnūciēt idiscre-
tas. Si vero aliqd ex p̄missis attēptare p̄sumpserit: p
duos mēses subȳciātur pēnis / illis q̄ ſm regulā vl' sta
tuta ꝓ grauioribꝰ criminibꝰ cōsueuerūt iponi. Sup
quibꝰ absq3 magnifesta necessitate: nō valeat dispēsa-
Consiliū la ri. Conci. lateranī. Si qui aūt in hm̄ōi p̄dicationibꝰ:
teranī. miracula falsa aut icerta: vel ꝓfecias que ex sacra scri-
ptura nō cōstant: predicare: seu epis aut corū supiori-
bus detrahere hec ausi fuerint: vltra penas ꝯtra tales
a iure statutas: excōicationis etiā sentētiā: a qua non
nisi a romano pontifice (preter q̄ in mortis articulo
cōstituti) absolui possint: eos incurrere volumꝰ. Et
cis predicationis officium interdictum esse perpe-
tuo decernimus. Vide totā bullā et plus timebis.

PEr quos ꝛ qualiter venientes ad ordi-
nem recipiendi sunt.

¶ .19. Dicit q̄ nō solū gn̄ali sꝫ ēt ꝓuintialibꝰ licitū sit
Nico. 3. §. recipere ad ordinē venictes: q̄ facultas ꝓuintaliū: p
Insuper du generalē possit artari. Vicariȷ̄ aūt ꝓuintiales ex offi-
bitantibus. cio vicarie hoc nō possunt: nec aliȷ̄: nisi ipsis cōmitta-
tur a ministris. Caueāt tamen q̄ hoc non indiscrete:
nec passim cōmittant: sed sic cōsiderate illos quibus
cōmittunt: fidelibꝰ consiliȷ̄s fulciant: q̄ oīa discrete
procedāt. Nec indifferenter oēs admittātur: sed illi

tātum:qui suffragātib⁹ illis litteratura:idoneitate vel alijs circūstantijs:possint vtiles esse ordini:sibiq₃ per vite meritū ⁊ alijs pficere per exēplū. ¶Clemēs vult oēs fratres tam prelatos q̄ subditos: oīno abstinere debere ab indutionib⁹ ⁊ suasionibus recipiēdorū ad ordinē:ad sibi vel cōuentib⁹ snis dandū de suis reb⁹ tēporalibus. ¶Et eodē modo abstinere tenētur:a consilijs dādis. Sup distributionē suaꝝ rerū:cū ꝓ hoc ad timētes deū alteri⁹ status mitti debeāt. ¶At tū licitū est ipsis fratrib⁹:reciāe si q̄d de bonis suis pdicti nouitū ꝑ modū eleemosine libere eis dare velint:sicut ⁊ alijs paupib⁹. ¶Cauere debent tū:in receptione taliū oblatoꝝ:ne ex receptorū quātitate notabili:ꝑsumi possit sinister oculus cōtra ipsos. ¶Dicit etiā:q̄ oia que ponūtur in regula ad formā habitus:tam nouitiorū q̄ etiā professorum. ¶Necnō ad receptionis modū ac professionem expectātia:sunt tanq̄ obligatoria a fratribus obseruāda. ¶¶Circa hoc op₃ fratres cautissime se habere:nam sub predictis verbis:implicātur ⁊ cōprehēdūtur multa equipolētia. ¶Et vt mihi videtur:quasi omnia cōtenta in scdo caplo regule nře:quātum materiā de nouitijs tāgit. ¶Dicunt aliqui expositores: super illo verbo mittant eos ⁊c̄.hoc istructoriū est.s. quid agere debeant circa idoneos: sed nihilominus est obligatorium q̄ admittant idoneos: ⁊ non retrahant eos amore carnali vel odio. S. Bonauentura. ¶Examinent eos de fide. ¶Dicit hoc pro illis partibus dictum esse:vbi contingit hereticos inueniri. ¶Et mittant eos ad aliquos deum timentes: nō ad consanguineos ipsorum nouitiorū: non ad sindicos domorū suarū vel ad alios qui plus sunt apassionati

Clemene. §. Ceterum quia xpi cōfesso.

Additio.

S. Bona.

ti in his pro fratrib⁹ q̃ pro rebus proprijs: ⁊ arbitrã tur se obsequiũ prestare deo. Nam taliter mittẽtes: non obseruant regulã: que vult q̄ ad ministros deũ ⁊c. et nõ ad auaros ⁊ cupidos. Nam non dubiũ est q̄ is cõmittit in legẽ: qui verba legis amplectẽs: cõtra legis facit itẽtionẽ. Nã dicit tibi regula q̄ nõ sis solicit⁹ de reb⁹ ⁊c. ⁊ credis q̄ idem faciẽdo per aliũ min⁹ offendas: cũ qui p aliũ facit per seipsum facere videatur. immo maior sollicitudo tibi erit cogitãdo quõ hoc dicas tuo sindico vel amico: vt ipse te intelligat ⁊ non reputet te cupidũ rerũ taliũ. Et ideo caue: q̄ nõ propterea maiora suffragia facit pro te religio: quia pluriora bona procurasti: vel extorsisti vel subripuisti. imo riderẽ ⁊ irrideris ⁊ forte (q̄ deus auertat) pi[c]litaberis.

Utrum oẽs custodes teneantur ad capitulũ generale proficisci. Et de electionibus prelatorũ.

Nico. 3. §. C. 20. Dicit q̄ nõ nisi vnus cõstitut⁹ ab alijs custodi
In sup dubi bus eiusdẽ prouintie debeat ire ad capitulũ genera-
tantibus. le. Et dicit Nico. 4. q̄ etiã si casu oẽs custodes reperi
Additio. rẽtur in loco capl'i: sol⁹ deputat⁹ erit vocalis. Hoc sic fuit obseruatũ vsq3 ad annũ dñi. M. D. xvij. in quo fuit celebratũ capl'm generalissimũ Rome: et trãslatum officiũ ministeriatus in fratres obseruantes. Et quia in obseruãtia pro maiori parte in prouintijs non erant custodes: decretũ fuit: q̄ illi qui añ eligebãtur a capl'is prouintialib⁹ ⁊ vocabãtur discreti discretorum: haberẽt oẽs illã facultatẽ quã ãtea habebãt custodes ad eligẽdũ ⁊ deponẽdũ generalẽ (si insufficiẽs foret.) Et illã quã habebãt discreti discretorũ: ⁊ q̄ vocentur custodes: vt sic ministri ⁊ custodes vadãt ad generale capl'm vt regula disponit. Illi vero qui re ⁊ nomine

ſunt cuſtodes nullã vocẽ habeãt. nec aliã in hoc facul
tatẽ. Et ꝙ miniſter gñalis ſit ſexenalis: alternatim de
ciſmõtanis ꝛ vltramõtanis eligẽdus a maiori parte
capituli. ℂ Cle. 5. ſtatuit ꝙ miniſtroꝝ ꝓuintialiũ ele Clemẽs. v.
ctio: penes capitula ꝓuintialia reſideat: quã caplm ſe Demũ q̃ ex
quẽti die qua fuerit cõgregratũ: facere teneaẗ. Q̃d ſi eo.
die p̃dicta nõ fecerit: miniſtri ꝓuintialis pꝛouiſio: ex
tũc ad generalẽ ꝑtineat. Cõfirmatio aũt vel infirma
tio dicti ꝓuintialis: fiat per generalẽ cũ cõſilio diſcre
torum de ordine: prius tñ a dicto generali examina-
tione diligenti premiſſa: ꝛ ꝙ ſi fuerit infirmata: ad ca
pitulũ prouintiale electio reuertaẗ. Si aũt vacauerit
genaralat9 dicit: ꝙ vicarius ordinis: faciat predictam
confirmationẽ. Et ꝙ in deſtitutione prouintialiũ: id
obſerueẗ q̃d cõſuetũ eſt in ordine. ℂ Inſup ponit cer
tã ſpecialitatẽ circa electionẽ prouintialiũ hybernie ꝛ
grecie ſiue romanie: que idẽ eſt. volẽs ꝙ quicquid in
cõtrariũ atẽptatum fuerit: ſit irritũ ꝛ inane. ℂ Item
in ſupradicto capitulo generali fuit ordinatũ: ꝙ con-
matio prouintialiũ: pertineat ad prouintialem qui
tunc finit officiũ ſuũ cũ diffinitoribus. Et ꝙ non poſ
ſit eſſe niſi trienalis per bullam vnionis.

AM ꝓhibitio regule noſtre quo ad monaſteria
monialium: intelligatur de ſolis incluſis.

ℂ. 21. Dicit ꝙ hec ꝓhibitio gñalr intelligiẗ de quarũ Nico. 3. §.
libet cenobĳs monialiũ. Et ꝙ noĩe monaſteriũ intel- Deniq̃ q̃.
liguntẗ clauſtra. domus ꝛ officine interiores. Ad alia
aũt loca ad que ſclares cõiter accedũt: pñt frẽs cauſa
predicatiõis faciẽde: vel elemoſine petẽde accedere:
quibus id a ſuis ſuperioribus: pro ſua fuerit maturi
tate vel idoneitate conceſſum. Exceptis ſemp mona-

sterijs inclusarũ: ad que nulli dat accedẽdi facultas:
Additio. sine sedis aplice licẽtia speciali. ¶ Quid clarius: quid
manifestius põt dici vel explicari: ad ostẽdendã ꝓhi-
Aduerte ad bitionẽ ingressus monasterioꝝ quarũcũqȝ mulierũ?
istra scripta Profecto ego nescio q̃ rõne aliqs potuit credere vel
de ingressu dicere: ꝙ ista ꝓhibitio nõ includebat cenobia sororuȝ
monasterio tertij ordinis: cũ papa dicat nõ solũ de inclusis sed de
rum monia quibuscũqȝ cenobijs. Cõgregationes istarum: nõne
lium. sunt cenobia? Cenobium enĩ est cõis habitatio plurĩ
moꝝ ad simul habitandũ ꝛ comedendũ. Et si vultis
S. Bona. ꝙ dimittamus grãmaticos: interrogemus sctm̃ Bo
nauenturã quid de hoc senserit. Dicit nãqȝ ꝙ hec inhi
bitio de omnibꝰ domibus monialiũ intelligit̃: ꝛ licet
strictius prohibeat̃ quo ad moniales sancte Clare: tñ
vbi est maiꝰ periculũ colloquij: ibi prudẽtiꝰ obuiari
dȝ. Et sicut monachi sunt nõ solũ collegia ti: verũ et
solitarij: sic ꝛ monache seu moniales intelligẽde sunt
Et hec. s. solitarie sunt vitãde sicut collegia te ꝛ ampliꝰ
ꝓpt̃ maiꝰ periculũ solitudinis: ex p̃cedẽtis thenore p̃
cepti: vt dicidẽ sanctꝰ se extimare Hugo ait. Mõaste-
Hugo. riũ nõ facit domoꝝ abitio: sȝ cõtinua reglariũ psona
rũ habitatio: ecclesiasticis maxie seu diuinis officijs de-
ditarũ: p̃sertim cũ oratoriũ est ĩ loco. Vbiqȝ tñ ꝓuide
spãle habitaculũ monacharũ spãliter euitat̃. Omnia
qdẽ habitacula siue cõsortia monacharꝝ: euitãda sũt.
Sed cũ habeamꝰ apostolicã determinationẽ in indi
uiduo: ad qd alios adducimꝰ testes ad ampliꝰ cõuin-
cendũ? Dicit enĩ Euge. 4. ꝙ quo ad accẽsum ꝛ ingres
sum monasterioꝝ soroꝝ tertij ordinis: ita se habeant
frẽs sicut cũ monasterijs. s. Clare. vt hr̃ in monumen
tis ordinis fo. 46. Et in scda impr̃ssiõe. ꝑ errorẽ ista

bulla nō fuit impssa. Et ita illud breue Leonis. 10. q̄ habet. ffo. 16. qd̄ p̄supponit: immo dicit q̄ ingressus ad monasteria sororꝝ tertiꝰ ordinis: nō est p̄hibitꝰ: est subreticiꝰ: ꝛ p̄cessit ex minus vera relatiōe. Itaq̄ sub p̄cepti districtiōe speciał' p̄hibitū est fratribꝰ minorū bus: igressus ad clausuras q̄rūcūq̄ monialiū. Ac etiā gñal'r omibus xp̄i fidelibꝰ p̄hibet frequētatio monasterioꝝ. i. c. monasteria: de vita ꝛ ho. cle. ¶ Addit etiā p Gregoriū. 9. excōicatio ipso facto: ɔtra intrātes monasteria. s. Clare. Quā aggrauat Euge. 4. sibi reꝰuādo absolutionē. vt habet. ffo. 39. Et sic absq̄ spāli licētia pape: nullꝰ pōt intrare dicta monasteria. S. Clare. Et frēs minores nō solū. S. Clare: verū etiā quarūcūq̄ vt dictū est. Et licet ī regula vrbanistarū: ɔcessum fuisset q̄ p̄tectorū posset dare licētiā intrādi monasteria. S. Clare (aliis a fratribꝰ) tn̄ iā reuocatū est hoc p Martinū. 5. vt apparet. fo. 38. ꝛ. ffo. 36. vbi ɔtinet: qd̄ gñalis seu p̄tector ordinis: alicui cuiuscūq̄ cōditiōis sit: nō possint dare licētiā ītrādi monasteria. s. Clare. ¶ Igit solū p̄nt ītrare habētes licētiā spālē a papa vel a regła ipsaꝝ. Regula aūt ip̄arū monialiū dicit q̄ medicꝰ cū multū grauis īfirmitatis, et minutorū necessitas exegerit: ꝛ illi q occasiōe incēdū vł' ruine seu alteriꝰ picułi vel dispēdū: seu p tuēdis a violentia quorūlibet mōasterio vł' p̄sonis: aut p aliq̄ opere exercēdo: qd̄ ɔmode extra monasteriū fieri nō pōt intrādi ɔcedit licētia. ¶ De cardinalibꝰ aūt dicit q̄ cum reuerēcia recipiant ꝛ rogentur q̄ cū paucis intrent. ¶ Gñali etiā ɔcedit ibi q̄ q̄n celebrare ibidē voluerit vł' p̄ponere sororibꝰ v̄bū dei (si q̄n ei videbit expedire) possit ītrare p̄dicta mōasteria. s. clare. cū q̄ttuor vł'

Que p̄sone Et q̄uo p̄nt intrare clausurā. monaliū.

quinqz fratribꝰ ipsiꝰ ordinis. ¶ Uisitatoꝛ etiā in his q̄
tāgunt officiū suū ꝛ opoꝛtet exercere: que nō valēt ex
tra fieri. Et dicit p̄dicta regula ꝙ dictꝰ visitatoꝛ intret
cū duobꝰ socijs idoneis: qui ab inuicē nō separētur.
¶ Cōfessoꝛ etiā ipsarū qñ aliqua fuerit ita infirmita
te detēta: ꝙ ad cōfessoꝛiū venire nō possit: poterit in-
trare ad audiendā cōfessionē ꝛ administrāda alia sa
cramēta cū duobꝰ socijs: vel ad minus vno idoneis:
ꝛ oēs induta saltē suppelitijs. Et sic etiā se habeāt in
aīe cōmēdatione. Ad exequias vō: primo dicit ꝙ nō
ingrediat̄ sacerdos: sed exterius faciat officium: post-
ea tū subiūgit: ꝙ si abbatisse ꝛ cōuētui visum fuerit:
ꝙ intret cū duobꝰ socijs indutis modo supradicto: ꝛ
sepulta moꝛtua: exeāt sine moꝛa. Et si visū fuerit ab
batisse ꝛ cōuētui: ꝙ pro aperiēda sepultura: vel post-
ea coaptāda opꝫ aliquē intrare: sit licitū cōfessoꝛi vel
alicui alij: ad hoc idoneo ꝛ honesto cū duobꝰ vel vno
socio intrare. ¶ Et q2 fratres minoꝛes sine speciali li
cētia nō p̄nt intrare: ꝛ licentia in oībꝰ casibꝰ supra-
dictis (excepto ꝙ cōcedit̄ generali) est gn̄alis vꝫ pro
cōfessoꝛibꝰ clericis siue alijs. ideo Gregoꝛiꝰ. ix. in spe-
cie ɔcessit fratribꝰ minoꝛibꝰ deputatis obsequijs mo
nasterioꝝ monialiū. .S. Clare: vt pro opere exercen
do monasterioꝝ: de illis ɔseruādis ab incēdio: seu la
tronibꝰ defendēdis: aut ꝑ cōfessionibꝰ audiēdis: ꝛ ex
trema vnctiōe ꝛ alijs sacramētis: infirmitate cogēte
administrādis: ac sepeliēdis coꝛpoꝛibꝰ decendentiū:
possint intrare prout dictū est: qđ in regula p̄dictarū
continet̄. Habet̄ ista bulla. ffo. 131. ¶ Sed aduerte ꝙ
excōicatio nō infligit̄ ɔtra īgrediētes alia monasteria
q̄. S. Clare ꝛ. S. dn̄ici. Et propterea si frater minoꝛ

intraret aliud monasteriū: licet esset trāgressor sue regule: nō tñ excōicatus: nisi per capl'a vel platos impo neret. ¶ Utrū vtrū fratres minores incurrāt excōica tionē: intrādo monasteria tertijordinis: cū dicat Eu genius (vt supra dictū est) q̄ frēs ita se habeāt sicut cū monasterijs. S. Clare. Dicūt aliqui q̄ nō: q2 illud de Eugenio quo ad excōicationē: pōt intelligi de tertia rijs seruantib9 clausurā. tu videris. ¶ Et licet alique cōcessiones inueniant in libris ordinis vel alibi: in ali quo relaxātes predicta: tñ (sicut est cōfessio ita absolu tio) cū frēs minores teneant ex voto nō intrare mo nasteria aliqua sine licentia speciali dñi pape: 7 cōces siones predicte: sunt forte generales 7 sine causa legiti ma 7 cōsensu religionis obtente: que qualiū valeāt: cō scientia requisita dicat: 7 prelati ordinis declarēt q̄ iā nō oportet cū Leo. x. nouissime circa hoc prouiderit per breue dicens. q̄ licet per regulā. S. Clare 7 regu laria statuta prouide fuisset prouisum: quādo 7 quo intrandū esset clausuras monasterioꝝ: q2 tñ rectores 7 cōfessores monialiū: latius q̄ debebāt: 7 min9 timo rate licentijs apostolicis: nō existente illo necessitatis casu: sed pro q̄libet leui causa vtebant: sub eterne ma ledictiōis interminatiōe: in vtute sancte obediētie p hibet: q̄ nullus frater aut alius cuiuscūq3 preheminē tie aut officij sit inter frēs: monasteria pdictarū mo nialiū intret: nisi in casibus in earū regula 7 constitu tionibus ordinis cōtentis. Nō obstātibus quibuscū q3 priuilegijs 7c. Et ita intratur9 dictā monasteria (si vult euadere transgressionē sue regule: 7 laqueos cen suraꝝ) legat primo regulā predictarū monialiū: 7 vi deat si casus pro quo vult intrare est de cōtētis ibidē:

Questio. Utrū ingre dientes mo nasteria ter tiariaꝝ sint excōicati.

quos ꝓpterea hic supra posuimus sicut in regula iā dicta ponunī:ꝛ per Benedi.12.in suis constitutionibus expecificantur.Et ita nō est fidendū in concessionibus preteritis:aut consuetudinibus corruptis.

Aduerte se- quētiacirca accessuꝫ ad monasteria moniālū. ¶Quo ad accessum tū ad loca ad que cōiter seculares accedūt:possunt prouintiales licentiare subditos ad suos:cōsideratis personarū ipsoꝝ qualitatibꝰ ꝛ causis rationabilibus:ꝛ legitimis existentibus:ad monasteria quecūqꝫ etiā.S.Clare.Hoc apparet per duas concessiones que habētur.ffo.99.§.369.secūda est.ffo.100.§.388.Ista secūda est etiam.ffo.69.§.141 Inferioribꝰ autē prelatis:etiā si sint custodes:non inuenitur cōcessum ꝙ possint licentiare suos subditos generaliter ad pdicta loca exteriora:bene tū incertis casibus:vtꝫ pro predicatione ꝛ elemosine petitione:et hoc ad certa mōasteria:put videri poterit ī monumētis:ꝛ ī supplemēto.fol. Nec decipiaī qs ex illa cōcessione Nicolai.5.ꝛ Piī.2.in quibꝰ cōtinetur:ꝙ frēs:qū mittunī de licētia suoꝝ ꝑlatoꝝ possint ire ꝛc. Nam illa se restringit ꝛ limitat:dicens possint intrare ꝛ predicare.scꝫ in locis exterioribꝰ.Nā vult dicere: ꝙ possint ad predicandū intrare loca predicta quando mittuntur ꝛc.ꝛ non generaliter pro quacunqꝫ causa.Et in illis casibus:pñt prelati inferiores prohiberi dare predictā licentiā per superiores:vel capitula sicut burdegalie in.c.generali factū fuit:ꝛ frequenter fit vt hoc specialiter reseruetī ministris.¶Attendendum tū est:vtrū qui possunt licentiā dare suis subditis:possint licentiare seipsos:Et videī ꝙ non per argumētū a simili.Nam licet cōcessum esset ministris ꝛ custodibꝰ ꝙ possint absoluere a certis cēsuris suos

subditos:ꝛ dispensare ec.tñ propter hoc nõ minus obtenta fuit alia concessio:ꝙ id qđ poterant cũ subditis: possent cõfessores p ipos electi cũ dictis prelatis. ¶ Ut habetur in mari magno. Itẽ licet episcopi ꝛ superiores ꝛ aliĩ prelati inferiores immediate exẽpti possint absoluere suos subditos:tñ ad hoc ꝙ possint ipsi absolui ab aliis ꝙ̃ superioribꝰ suis:cõcessum fuit p priuilegiũ.c.vlti.de peni.ꝛ re. Item nemo seipsum baptizare potest.c.debitum de baptis. Nam nemo generat nec regenerat seipsum. Et sic videtur hoc generale pro aliis casibus ꝛ dispensationibꝰ.videlicet.ꝙ prelati qui habent superiores:habeãt licentiã ab eis : vt sui confessores possint cũ ipsis facere:quicqđ ipsi pñt cũ suis subditis. Nam dispensatio requirit cause cognitionẽ:ꝛ nemo potest esse iudex in causa sua.

De testamento beati Francisci patris nostri. ¶.22. Dicit ꝙ fratres non tenenᵗ ad obseruantiam testamenti qđ dicitur fecisse beatũ Franciscum. Nico.3.§. Ceterũcum fctẽ memorie.

De reuocatione precedentium declarationum. ¶.23. Dicit ꝙ in omnibꝰ ꝛ singulis articulis hic in ista declaratione ꝯtentis (licet in aliis litteris apostolicis inueniantur ipsi vel eorum aliqui) ista constitutio:ordinatio:ꝛ declaratio: tãtum a fratribus inuiolabiliter ꝛ precise obseruetur. ¶ Et per cõsequẽs dicit ꝙ in articulis hic contentis:reuocat declationes suoꝝ predecessoꝝ scꝫ Grego.9. Inno.4. Alexã.4. Grego.10.et si que alie littere inuenirenᵗ antique cõtinentes aliquem articulum hic contentum. In articulis autem aliis in suo manent vigore. Et solum sunt tres scilicet de expulsione incorrigibilium. Et ꝙ Nico.3.§. Ad hec. Additio.

fratres possint se ↄformare in diuino officio cū alíjs. Et ꝙ regula nostra q̄ dicit ꝙ fratres peccātes teneantur ad ministros recurrere: intelligat: de manifestis vt supra. Aduerte tñ ꝙ nō ꝓpterea tollitur: quin capitula possint reseruare occulta: sicut per cōstitutiones habemꝰ. Et adhuc p̄lati ꝛ guardiani pñt reseruare casus ꝓut Alex. 6. ↄcessit. Uide fffo. 3. ¶ Sꝫ quātū ad guardianos reuocatū ē in p. c. g. assisij. Anno. d. 1526

Quod legatꝰ ista declaratio in scolis ex q̄ appet regulā frm minoꝝ eē sāctā ꝛ ꝑfectā: quā approbat

Nico.3.§. ¶. 24. Dicit ꝙ cū ex p̄dictis cū multa maturitate ꝑ

Cū igit ex premissis. ipm discussis: appareat regulā fratrū minoꝝ esse nō solū licitā quinimmo sanctā ꝛ ꝑfectā: illā ꝛ declaratione istā approbat ꝛ cōfirmat ꝛ vult existere ꝑpetue firmitatis: p̄cipiēs districte in virte obediētie: ꝙ legatur

Additio. in scolis sicut alie decretales. ¶ Et ita voluit esse notā toti mūdo. Qd̄ si attenderēt aliqui (facta collatiōe cū extrauagātibus. Jo. 22.) intelligerēt: quāti essent vigoris: ꝛ nō imprimerēt illas de nouo cū alíjs extrauagantibꝰ: maxime cū (et si aliquādo valide potuissent esse) iam diu est ꝙ reuocate sunt: inquantū tangere pñt statū fratrū minoꝝ: vt apparet in primo capitulo cōstitutionū que vocant Martiniane. in v̄siculo. Itē quo ad votū paupt. Qd̄ etiā approbauit postea Marti. 5. vt habet fo. 38. Et fffo. 36.. Et aliqui alíj summi pōtifices postea receperūt in se proprietatē ꝛ dominiū rerū quibus frēs vtunt: vt Leo. 10. prout habet fffo. 15. Et hoc idē Nicolaus. 5. ostēdit ꝑ quandam bullā que habetur Uallisoleti: sub plumbo.

Ponit modū legēdi istā d̄clarationē ꝛ penas cōtra alr faciētes: ꝛ ↄtra mordētes ꝛ d̄trahētes ꝛc.

¶.25. Precipit sub pena excõicationis ⁊ priuationis officij ⁊ beneficij: vt cũ legi contigerit: presentẽ cõstitutionẽ: fideliter ad litterã exponat: nõ adducẽdo cõcordãtias: cõtrarietates seu diuersas aut aduersas opiniones ⁊c. Et ne detorqueatur ad aliud q̃ ipsa intẽdit/vel deprauetur ei⁹ intellect⁹. Nec stãt glose sup ipsam: nisi quantũ grãmaticalr̃ sufficiãt ad habẽdũ litteralẽ sensum. Et q̃ glosantes illã in scriptis aliter q̃ dictũ ẽ: ⁊ lectores seu doctores cũ docẽt in publico: deprauãtes deliberate ⁊ ex certa sciẽtia itellectũ hui⁹ declarationis: ⁊ faciẽtes cõmẽtũ: scripturas seu libellos ⁊ determinãtes in scolis: seu p̄dicãtes cõtra predicta: seu aliquod predictorũ: excõicationis sententiã incurrãt: nõ absoluendi: nisi per papã. Insuper vult deduci ad suam noticiã/tam predictos excõicatos: q̃ quoscũq; cõtra p̄missa faciẽtes. Sed q̃ siquid apud aliquẽ sup his ambiguitatis emerserit: ad sedẽ apostolicã deducatur: cui⁹ est talia interpretari. ¶ Joannes.22. oẽs p̄hibitiones ⁊ penas predictas: tã latas q̃ cõminatas ⁊ eorũ effect⁹ suspẽdit: dicẽs tñ. Per suspẽsionẽ h̄mõi: nequaq̃ licẽtiã cuiq̃ intẽdim⁹ impartiri: q̃ cõtra regulã fratrum predictorũ dogmatizare: scribere seu determinare: predicare seu praue loqui liceat/publice vel occulte: quin immo hec oĩb⁹ ⁊ singulis: auctoritate predicta districtius in hibemus. Nico. §. glosantes. Additio.

Et q: loci aptũ sub declaratione Nicolai nõ inueni⁹: posuim⁹ in fine ꝫ qð de ieiunio Cle. dicit.

¶ Clemẽs declarat: vt illud quod dicit regula nr̃a: q̃ fratres nõ teneãtur ieiunare aliis tẽporib⁹ q̃ in ipsa expressis: intelligat̃ preter q̃ in ieiunijs ab ecclesia statutis. ¶ Querũt aliqui. Utrũ ad ieiuniũ quadrage- Clem. 5. §. Deinde cuz duobus. Additio.

fine maioris: teneātur fratres duplici obligatione. s. nō solū per ius cōmune: sȝ etiā per regulā. Aliqui antiqui expositores regule dixerūt: φ sic. Tamen videt ex ista declaratione Clemē. φ nō. Naȝ expecificādo equipollētia: dicit φ ieiunēt a festo omniū sanctoꝝ ⁊ sextis ferijs: ⁊ de quadragesima nullā mētionē fecit. Nisi dicatur: φ satis hoc dictus Cle. expecificauit: qn̄ dixit: φ vbicūqȝ in regula ponit hoc verbū: teneātur: est obligatoriū. Et in regula a ɔtrario sensu videt poni: teneātur: quādo dicit. Alijs aūt tēporib⁹ nō teneātur: sed supple. teneantur in expecificatis. Attamen ego plus dclinarē ad cōtrariā positionē ex rigore sermonis: licet ex scrupulo trepidarē. Nec videat cuiꝗ hec q̄stio superflua. Prodest eniꝫ hoc scire: ad hunc finē. Nam dicūt doctores: φ nō tenētur fratres ad ieiunia ecclesie: donec sint etatis debite: nō sic autē ad ieiunia regule: nam ad illa statim emisso voto sunt obligati.

Et quia apostolice declarationes supradicte: nō tetigerunt aliquid circa sequentia obligatoria: ideo qđ doctores exponētes regulā nostrā: dixerūt. subiūgēdū est. Et nota φ qn̄ allegat aliqs expositor (nisi aliud dicat) est sup tali passu regl'e ī toto isto speculo.

Quod nō licebit eis de ista religione exire.

S. Bona. QT. S. Bona. sup predicta verba dicit. Duplex est exitus. Unus ad seculū vel ad laxiorē religionem. Alius ad altioreȝ gradū siue strictiorem religionem. Primus in omni religione est dānabilis. Secūdus laudabilis: vbi est possibilis. Sed professo hanc religionē est impossibilis: φ nisi papa supponeret in regula premittēs: ⁊ nullo modo licebit ⁊c. Nō subiūgeret: q: fm sanctū euāgeliū: nemo mittēs manū ad ara-

trum:et respiciens retro:aptus est regno dei. Si igitꝰ
nō licet exire:q2 nō licet retro aspicere:ergo oīs alia
religio huic est retro. Et apostate sunt oēs ab hac re-
ligione:ad quācūqȝ aliā transeuntes. Qđ si de licentia
apostolica glorientur:pro certissimo sciāt:cōtra hanc
dn̄i sententiā. (Nemo mittēs ma. ad ara.) papā nihil
tacere posse. Qđ si mendaciꝭs interuenientibꝰ: aliquid
fētingat per tales a sede apostolica impetrari. Nō est
cis excusatio:ȝ accusationis duplicatio:dū mēdacio
eū patrē circūuenientes:sibe querūt apostasie palliū:
qui in votis nō dispēsat:nisi vbi suggerit pietas:⁊ ra
tionabilis equitas recōpensat. Et peccāt mortaliter
eos recipiētes ⁊ cōsentientes: sicut apostasie facinus
promouētes. ¶ Sed quid dicemꝰ de his qui assumū
tur ad episcopalē dignitatē? Respondeo (vt inquit
dictus sanctus) ꝙ si coacti ab ecclesia:inevitabili ne-
cessitate suscipiāt predictū regimē animarū:nō sunt
reputādi ab ordine egressi:Si quantū in eis est appe
tūt in sinu ordinis cōfoueri. Si tū facerēt nō coacti:
sed vt fugiant erūnas pauptatis / ⁊ ordinis rigorē:cre
do eos in illiꝰ partē cessuros:q dixit. Sedebo in mōte
testamēti:in laterībꝰ aqlonis. Hec. S. Bona. Quāto
ergo ampliꝰ hoc erit verū de Episcopis titularibꝰ:q
vix hoc obtinere possunt (nisi symonia ꝑcedente) nec
exercere sine ipsa subsequēte? Et alius expositor ait.
Nota: ꝙ tā ꝓprio statu: ꝙ pape mādato:ac etiā euāge
lico testimonio astruit ista regula: oēm licētiā exeūdi
professoribꝰ eiꝰ penitꝰ īterdictā. Ex quo habes deter Nota.
minatum: an fratri minori licitus sit transitus ad car
tusienses: quia .s. minime: scdm rei veritatem.

Qđ obediant suis ministris.

S. Bona. ¶ Sanctus Bonauentura in. 2. senté. dist. vlti. dicit: q obtéperare in omnib⁹: est impossibile. ideo fines nuponuntur ꝓmissioni obediétie. Dicédo: obediat ꝛc. nō simpliciter: sed in omnib⁹ que ꝓmiserūt dño obseruare: ꝛ non sunt cōtraria anime ꝛ regule nře. Contra animā (dicunt quattuor magistri) est nō solū peccatū: sed etiā omne quod est incentiuū ꝛ proximū ad peccatū. vt audire cōfessiones quādo quis acriter impugnatur. Cōtra regulā est nō solū quod ē cōtra precepta: sed etiā quod est cōtra statuta ordinis ad obseruādā regule puritaté.

S. Bona. ¶ Jté. S. Bona. in expositione regule dicit. Obediāt in omībus. s. ad que se voto astrinxerunt: vel ad ipsorū obseruantiā expectant: vel trāsgressiones eorū vitationé respiciūt. Nec videtur S. Fran. ponere seu arctare ad illā perfectā obedientiā: que legé nescit angustijs professionis non est contenta: que potest dici obedientia super erogationis.

S. Thom. ¶ Cōcordat sanct⁹ Thom. in. 2. d. vlti. dicés: Ad obediétiam perfectā (scdm quā subdit⁹ obedit simpliciter in oībus q̄ nō sunt cōtraria legi diuine vel regule quā professus est) nullus tenetur: debito necessitatis: sed solū ex honestate quadā. Sicut semper tenemur emulari charismata meliora. Idez Alexā. lōbardus ibidem.

S. Bernadinus. ¶ S. vero Bernardi. in quodā dialogo sup materia obediétie dicit. Obedientiā euāgelicā: ꝛ per cōsequés fratrū minorū: triplicem tm̄ habere limité: scz: Manifestū peccatum: Manifestum periculum: Manifestum cōtagiū. Ex quibus aliqui inferūt: fratres minores teneri obedire ī ceteris alijs quātūcūqz grauib⁹ ꝛ dificilib⁹ ꝛ arduis. De quo potest videri: in libro Fundaméta triū ordinū. 4. parte. fo. 88. ¶ Et

nota q pro co vt supra dictũ est.27.obligatoria posi-
ta in reg'la nr̃a sm declarationes reduxi ad.24.q̃ in
in ipsis includũtur. Nam q dr: vt fratres successorib9
beati Fran. teneãtur obedire. Et illud loquẽs de mi-
nistro generali. Et dicit ei teneãtur obedire: includit
in hoc: q obediãt suis platis. Et illud q dicit ð diui
no officio: et est sub verbo: teneãtur. ponitur sub equi-
pollẽtibus. Et illud de non eundo inter sarracenos
sine licentia. Et de nõ mittẽdo nisi idoneos: poti9 vi-
detur preceptũ iuris cõis q particulare regule nr̃e.
Quo ad pmã partẽ et quo ad sm põt dici inobitoriũ.

QUomodo habeãt suspecta consortia zc.

¶ Sanctus Bonauen. ait. Suspectum consor
tium: est nõ solũ suspecte mulieris: sed cuiuscũq mu-
lieris: vbi: locus: et tẽpus: gestus: et aspect9: et alia nota
bilia indicia: suspitionẽ laudabil'r nõ excludũt. Hec
S. Bona. qui plixe ponit signa hoc estendẽtia. Que
quidẽ breuiter cõprehendũt supradicti quattuor ma- Quattuor
gistri: dicẽtes. q suspectũ consortiũ dicitur: nõ ex vna magistri.
causa: sed ex plurib9. s. ex genere actus: ex circũstantia
loci: tẽporis: frequẽtie: psone: et hmõi. ¶ Addit Hugo. Hugo.
q eo ipso: q aliquis dissuasum sibi (maxime a prela-
tis) nõ vitat cõsortiũ: reddit se suspectũ. Negligit eñ Nota.
obedientiã et honestatẽ voluptas. Idẽ actor cõformi-
tatũ. S. etiã Bona. sub iũgẽs: ait. Illã aũt suspectio S. Bona.
nẽ existimo hic prohiberi: que fratri excitat enormis Nota.
tẽptationis stimulũ: vel que crimini prestat fomẽtũ:
vel q põt apud aliquẽ scãdalũ generare. Et existimo
etiã hic oẽ colloquiũ suspectũ phiberi: qð ordinat ad
carnis immũditiã quãcũq: vel quod potest hui9 rei
scandalum vel suspictionem probabiliter excitare.

Quod fratres non fiant compatres &c.

¶. S. Bona. ait. Scito hic phiberi omne fratrũ ad mulieres cõmertiũ: de quo posset fratrib9 scandalum generari. ¶ Et Hugo dicit q possunt fratres periclitãtem puerũ baptizare: saltẽ vbi alia de est psona que possit hoc aut velit facere. Charitatis enĩ preceptũ quo proximũ diligere tenẽtur: maxime in re tã spũali aut necessaria subuenire: nõ intẽdit. S. Fran. nec potuit irritare. Ubi aũt nõ cogit necessitas: non

Hugo.

Actor. con. est nr̃i officiũ baptizare. Auctor cõfor. Nisi ad sit necessitas: vt si puer esset in mortis articulo & null9 esset q posset eũ baptizare. Prohibitio enĩ regule nostre est. vbi nulla habet necessitas. Unde in quodã capitulo familie cismontane anno. 14 8 9. declaratũ fuit: q frater sacerdos in extrema necessitate: potest baptizare aliquem: dum modo non adsit alius sacerdos: etiam in presentia virorum secularium laicorum.

Quod clerici faciant diuinuz officium sm ordinem sancte Romane ecclesie ex quo habere poterimt breuiaria.

¶. S. Bona. Ex quo: scz officio habere poterunt &c.

Quattuor magistri.

Quattuor magistri & auctor confor. dicunt. Ex quo: scz tempore habere poterũt breuiaria. Et. S. Bona. ait. Ideo. S. Fran. voluit fratres suos: ordinem. Romane ecclesie in dicendo officio tenere: quia optabat religionem suam vestigiis predicte ecclesie compulare: sciens eam in mediate subesse celesti curie. Quattuor magistri dicunt: q leuitas est in nobis maxime reprehendada circa mutationem diuini officiĩ. Hu-

Hugo.

go. Officium sancte Roma. ecclesie: tanq valde au-

tenticum: magna nobis est cura seruandum. B. enim Fran. fratrem nō catholicum: vel diuinum officium scdm Rom. ecclesiam non facientem: simili pena puniri volebat. Non decet vt cantus & vsus ecclesiasticus fieri debeat scdm arbitrium diuersorum. Sed scdum instituta maiorum. Erubescat in considerata supersticiosorum presumptio: qui regule sanctorum: officijqз conditorum ordinationi deuote ac solide: singularitates suas: quasi magis deuoti preponere non verentur. Nunc in littera. Nunc in cantu. Nunc ratione festi. Nunc priuilegij. Nunc consuetudinis: quam quilibet sibi confingit obtentu: paulatim a regulari recedentes officio: aufferunt ordini necessariū ex regula sancte Romane ecclesie morem. Quamobrē (iuxta maiorum sententias:) tutum non est fratribus p priuilegia ipetrata: in officio vel in alijs: absqз vrgente causa recedere ab intentione regule quam voluerunt. Dispensationes quoqз: vnitatis morum & cordium portant scissiones: dum quod vnus impetrat alius refutat. Hec Hugo. Actor conformitatū. Ex quo habere poterunt breuiaria: scз missale et nocturnum scdm quattuor magistros. Fratres enim celebrantes alias festiuitates ab his que sunt in Kalendario: aut de quibus non dicit rubrica breuiarij: peccant grauiter: in tantum qз etiam si Papa faceret de aliquo sancto qui non est in Kalendario Romano: non tenentur fratres facere de illo: nisi ipse mandaret. Hugo. Fratres itaqз non ad domini Pape vel Cardinalium officium: sed (vt regula exprimit) ad Romane ecclesie ordinariū: seu breuiariū. Et nō ad variationes: si quas dominus papa (prout vult)

Actor. con.

Hugo.

fecit:nisi idem facere precepit. Et minus ad id quod faciunt Cardinales. Nō enim per votū ad officium Romane ecclesie astringuntur:sicut nos.

Quod non debeant equitare:nisi manifesta necessitate cogantur.

C. S. Bonauē. Non debeāt (inquit) equitare:& per consequēs nec bigare aut quadrigare:nisi manifesta necessitate:prolixi vel impediti itineris:negocij vrgētis:vel infirmitatis cogentis. Et vt alius expositor dicit. Pro negocijs nostro statui nō consonis:nulla est nobis equitandi necessitas:sed potius fugiendi.

Si qui fratrum in infirmitatem ceciderint.

C Sāct9 Bona. Hoc ad charitatē ptinet. Vñ ecclīastici. 7. Non te pigeat visitare infirmos:ex his enī in dilectione firmaberis. Actor cōfor. Debent fratres (vt possunt) fraterne subuenire necessitati. Alioquin non solum offederēt regulam:sed seipsos. Qui enim debitum fratri auxilium subtrahit:ipse ad idē sibi (cum similiter indigeat) subtrahendū: suo alios exemplo disponit.

Actor cōformitatum.

Quod vbicūq; sunt fratres:qui scirent &c.

C Sāct9 Bona. Vbicūq; sunt fratres q sciret: scz per experiētiā, & cognoscerēt prectū iudiciū. Se nō posse regulā spiritualiter obseruare. hoc est in his precipue que spūalia sunt. vt trāquillitas cordis:puritas cōsciētie. Nō posse inquit:vel propter tēptationū grauitatē periculosam. vt ex cōsortio mulierū:vel nō posse quātū ad corporis necessaria (si non possent haberi salua ordinis puritate) vel ppē filia. Teneaāt recurrere:p se vel nūciū. s. forma statutoꝝ ordinis obseruata in eūdo. Quia ppter istud debitū:nō est quis

exceptus ab obedientia statutorum. Quattuor Ma. dicunt: q spūaliter nō posse obseruari: pōt intelligi/ aut non posse seruare regulā fm suū rigorem: siue fm suā puritatē: vel siue occasione proxima ad peccatū. Aliis autem videtur: q illud referendū sit ad locū: vt quia ipsi est annexa proprietas: vel cura animarū: ad quā ratione loci fratres necessario tenentur. Hugo cōcordat cū quattuor magistris: addens/ q btō Fran. mos fuit dicere. Spiritualiter fieri: quod pure & religiose fiebat. Unde regulā spūaliter obseruare non pōt: qui debite ac religiose non valet. Sunt aūt qui & si corporaliter: non tñ spūaliter seruant: dum spiritu erroris imbuti: statū ordinis & que alii fratres spūales agūt: ipsi spernūt: ac omnia iudicāt. Nec se: nec eos fm regulā viuere arbitrant. Ubi ergo charitatē: castitatem: pauptatem: quietem mentis ad dominū: vel alia que sunt regule: periclitari seu notabiliter impediri: vel certe intolerabilē alicui sua debilitate vel alia necessitate rigorem esse: vel aliquē in predictū erroris spiritū incidisse cōtigerit: fratres nō solū ad prouintiales: sed ad suos quoslibet indistincte ministros: fm regulam habent recurrere. Debet tñ recurrens certitudinem iuste cause: cōgruāq societatē habere. Possunt ergo fratres ad ministros recurrere: quādo aliter inferiorū subsidio: non possunt regulam spūaliter obseruare. Nā superflue ad maiorē prelatū recurritur: quū per minorē eque indigenti vtiliter subuenitur. Hec hugo. Quasi idem dicit Actor confor. ¶ Martiniana ponit casus pro quibus recurrendū est ad ministrū &c. Et idem approbat btūs Bernardi. in quadam epistola: dicēs. q excessus superfluitatis & curio dinus.

Quattuor Magistri.

Hugo.

S. Bernar.

sitatis:nō est sufficiens causa,recedēdi de loco nisi fuerit aliquid de his propter que non potest regula spiritualiter obseruari: sm declarationem Martini.5. videlicet: quādo loco est annexa proprietas seu cura parrochialis exercendi:vel si morent fratres in loco cōtra voluntatem dñi loci.vel quando oportet facere cōgregationes z questus inhonestos: contra puritatem regule z vsum generalem ordinis. vel propter inhonestam societatem: seu importabilem fratrib9: presertim infirmis z rudib9. vel propter similia. Et quod sit simile. Cum sit indeterminatum: relinquit iudicio prelatorum. Hec scts Bernardi.

Quod si qui fratrum instigante inimico mortaliter peccauerint zc.

¶ Gregorius.9. Inno.4. Alexan.4. declarando dixerunt:hoc pertinere ad manifesta tantum z publica peccata. Quod etiā sanctus Bona.sic intellexit. Nō tamē propter hoc excluditur:quin prelati possint reseruare casus de occultis:sicut quotidie fit: z in constitutionibus continetur. Hugo. De quibus ordinatū fuerit inter fratres.s.in capitulo generali vel prouintialibus:quibus de qualitate ac numero peccatorum:libere relinquitur ordinandum:cum per regulam exceptio nulla fiat. Possunt igitur capitula: generale generaliter:vel prouintiale pro sua prouincia de quibus voluerit priuatis vel publicis ordinare. Sed non expedit propter occulta: mittere ad ministros:ne ex hoc contingat occulta peccata manifestare. Et quādo recurrere necesse fuerit:potest fieri per nunciū:si iusta causa excuset:z sui superioris est de societate puidere. ¶ Et cū dicit:q recurrāt sine mora:

Intelligit̃:cū ordinato aut debito modo p̃nt. ¶Et aduerte q̃ Alexā.6.cōcessit siue declarauit:vt non so lū ministri:sed custodes ⁊ etiā guardiani: possint re seruare casus:etiam de occultis.vt habetur.ffo.23. ¶Quattuor Magistri dicunt: q̃ ex isto passu regule astruit̃:q̃ ministri habēt curā animarū:⁊ p̃nt cōmit tere vices suas. ¶.S.Bona. Ipsi vo ministri si p̃sbyteri sint. Q̄d regulariter est tenendū:cū habeāt curā animarū. Nam istud dictū fuit in ordinis principio:in quo erat raritas sacerdotū. Hugo. Pertinet (inquit) ad ipsos ministros. Siue sint p̃sbyteri siue nō:auctoritatas huius penitētie imponēde.nō cū permitat̃ eis:vt extraneos cōfessores seculares vel religiosos assignent fratribus:sed tantū huius ordinis sacerdotes. Et multo minus per se hoc frēs possint qui sui iuris nō sunt:⁊ ad ꝑprios tenent̃ prelatos recurrere:nō solū per ius cōmune:sed etiā per propriā regulā quam vouerunt. Unde mortis periculo excepto. Si quis cōtra preceptū ⁊ formā regule per sedez apostolicā approbatam:presumeret cōfiteri:non penitens:sed inobediēs censeretur. Nec etiā peccata diluceret:sꝫ augeret. Nullus quoqꝫ sue regule ⁊ voti trāsgressor existēs:absoluit̃ a peccatis. Actor confor. Nullis existentibus extra ordinē nostrū: nisi necessitatis articulo:⁊ deficientibus sacerdotibus eiusdē ordinis debent fratres confiteri. Aliter cōsientes augent peccatum:⁊ inobediētes sunt:suam regulam trangrediēdo. Ita q̃ non potest committi per prelatos ordinis q̃ aliquis confiteatur extra ordinem: licet dicti ministri vt ordinarū habeant potestatem delegandi: tantum sacerdotibus ordinis.

Reuocatus est hoc quātū ad guardianos vt su pra dictū est

Quattuor Magistri.

S. Bona.

Hugo.

Actor cōformitatum.

Nota.

Et quia supra facta est mentio de casibus reseruatis: ideo visum est omnes huiusmodi casus hic inserere: prout cōtinentur in cōstitutionibus ordinis: vt quisqʒ caueat: ne in messem alienā falcē mittat

Sequitur summariū casuū reseruatorum ministris prouintialib9: a quibus quicūqʒ ex certa scientia seu ex industria absqʒ speciali auctoritate absolue rit: peccatū mortale cōmittet: eritqʒ ipso facto: suspē sus officio audiendarū confessionum. Et si legitime fuerit cōuictus: est carceri mancipandus. Et ille quē attentauit absoluere: manebit ligatus vt antea.

¶ Primus casus: est/inobedientia contumax.

¶.2. detētio proprietaria quarūcūqʒ rerum.

¶.3. est: lapsus carnis.

¶.4. furtū rei notabilis: aut frequenter iteratum.

¶.5. iniectio manuū violenta in quācūqʒ personam

¶.6. falsum testimonium in iudicio factum.

¶.7. compositio vel proiectio aut publicatio libelli famosi.

¶.8. falsificatio sigilli cuiuscūqʒ persone notabilis.

¶.9. falsa criminatio: in infamiam cuiuscunqʒ.

¶.10. tactus impudicus ꝛ enormis.

¶.11. incitatio vel sollicitatio ad peccatum carnis: si tamen scienter fiat.

¶ Attende ꝙ a tribus sequētib9 casibus absoluēs: nō incurrit suspensionē: sed alias penas supradictas.

¶.12. cum accusati inquirunt scienter de nominibus ipsos accusantium. Nisi quando accusatus de crimine: petit a prelato: accusantium noīa sibi reuelari.

¶.13. cū quis deponit corā aliquo prelato vel visitatore: false ac scienter de aliquo crimine cōtra aliquē

fratrē:vel ad hoc faciendū aliā personam inducit:aut reuocat false:seu ad reuocandum inducit:quod vere depositum erat.

¶.14.reuelatio nominū accusantium accusatis: vel aliis nescientibus:scienter facta.

¶Expliciunt casus reseruati ministris.

Sequitur. Et alii fratres teneant fratri Fran. et eius successoribꝰ obedire. Et teneant vnū generalē ministrū habere. Et ei teneant firmiter obedire Duis vim.

Gundisaluus. Minister generalis in tractatu super regulā quem edidit:sic ait. Obediētia generalis ministri:iterat in regula:vt maioris pōderis et oneris ꝙ aliorū presidentium/ipsa agnoscat. Et licet qđ cōtinet in.10.ca.regule.s. Firmiter precipio fratribus:vt obediant suis ministris:dicat. S. Bona.ꝙ de prouintialibus ibi loquatur:ac de aliis inferioribus prelatis:q: de obediētia ad generalē:in primo ca.dictū est(potuisset addere) ꝛ in octauo replicatū. Attū quia alii generaliter intelligunt hoc qđ dicit:obediāt suis ministris:de omnibꝰ prelatis ordinis. Ideo hoc solū preceptū de obediētia:posui supra numerando obligatoria. Et alia duo habētia vim precepti:in numeratiōe predicta omisi. Primū scꝫ ꝙ teneant obe. fratri francisco. Scdm ꝙ teneant ministro gn̄ali obedire. ¶Sup obediētia ministri gn̄alis q̄ ponit.c.8. Querūt quattuor Magistri:vtrū illud qđ ordinat in capi.gn̄ali circa coarctationē potestatis gn̄alis ministri:possit ab ipso immutari ꝛ in cōtrariū precipere. Respōdēt ꝙ si capitulū generale ad vitandū seu prouidendū religionis periculū:coarctauerit generalis aut prouintialiū ministroꝝ potestatem:ꝛ aliqua alia Quattuor Magistri.

salubria ordinauerit per fratres generaliter obseruāda:per generalem ministrū non poterunt infirmari. Et q pari ratione: quod per capitulum generale in hoc casu fuerit ordinatum:non poterit (si per pontificem fuerit approbatum)per solos inferiores aliquatenus immutari. Hec illi.

¶ Qd vnum de fratrib9 istius religionis:teneātur habere gene. ministrum.

Actor:confor. Sciendum q cum in quolibet corpore duo esse capita sit difforme naturaliter:ita in corpore religionis:vt videlicet non sint ibi duo capita sed vnum. Et sic mandat btūs Franci. q fratres vnum de fratribus istius religionis teneantur habere generalem ministrū. Hugo Voluit. S. Fran. vnitatis amator:vt familia sua poneret sibi caput vnū z totius ouilis sui fieret vnus pastor. Itaq; tenentur fratres:vnum cui semper obediant habere generalē ministrum.

Hugo.

¶ Qd in capitulo penthecostes:teneantur ministri prouintiales conuenire.

Nota q custodes: directe nō sunt sub ista obligatione:sed per quandam consequentiā.s. in quantum si oportuerit fieri noua electio propter mortem vel depositionem generalis:tenentur ad hoc sicut ministri. Et quia in quolibet generali capitulo:inquirēdum est de sufficiencia ministri: ad omnia capitula: custodes ire debent.

¶ Qd si aliquo tpe appareret vniuer. mi. pdictū ministrū nō esse sufficientē:teneanť alium eligere.

Et sic nota q sub pena pcti mortalis: teneť mini stri z custodes:amouere insufficietē mini. gnalē

¶ Quod fratres teneātur ieiunia regule obseruare.

Aduerte q ad ieiunia regule nostre: sunt astricti frēs duplici obligatiōe. Pria q habēt vim precepti. Scda q sunt eqpollētia p Clementē. declarata.

¶ Quod si qui fratrū voluerint ire īter sarracenos rc.

Dicunt aliqui: q hic continent duo obligatoria. Unum q volentes ire ad infideles: petant licentiam. Sed hoc (vt supra dictuz est) potius videt preceptum iuris cōmunis: ne vadant apostate. Alterū: q ministri nullis eūdi licentiā tribuant: nisi eis quos viderint esse idoneos. Hoc posset dici obligatoriū p regulā: quia est inhibitorium. vt supra dictum est.

¶ Et sic terminatur succinta declaratio eorum ad que regula nostra obligat.

Sequit introductio pro articulo pecunie: r modo congruo necessariorum solutionis ac depositionis pecunie.

Quia in superiori summario declarationum regule nostre pretermissimus: siue vsq ad finem distulimus articulū ponentē casus r modos quibus obseruatis a fratrib9: non possunt nec debēt dici per se vel per aliū pecunie receptores. cōtra regulā vel sui ordinis puritatem: vt Cle. 5. dicit. Ideo nunc claris determinationib9 Nicolai. 3. Clemētis. 5. psequētes (difficiliter eñi intelligit: r ab aliquibus nequiter obseruat: r inde toti9 nri status ruina sequit) dictū articulū clariorē quo poterim9 redem9. Eius eñi ignorātia: sicut r toti9 regule nre: neminē ipsi9 pfessorē excusat: imo prelatū dupli' accusat q tenet scire q ad suū statū expectat sicut et ceteri: teneteq nihilomin9 ea docere ex offō sibi iniūcto. Ne si cec9 ducatū ceco pbeat:

in foueā ambo incidāt. ¶ Igitur in primis est suppo nendū: q̄ ꝑut in quarto capitulo regule nostre cōtine tur: frēs nullo mōdo pn̄t recipere per se vel per inter. positā personā denarios vel pecuniā. Fuit eñ intētio beati Frā. summeq̄ affectauit (vt dicit predictus cle mēs) professores sue regule: totalr̄ esse abstractos ab affectu ꝛ desiderio terrenoꝝ: ꝛ specialiter a pecunia. ꝛ ei⁹ vsu totaliter in exptes: sicut ꝓbat ꝓhibitio de reci piēda pecunia in regula sepius repetita. hec ille. At tendēs tñ q̄ dicti frēs aliquas habituri essent necessi tates que sine pecunia nullo mō prouideri possent: ꝛ ita necessarie: q̄ si de eis fratrib⁹ nō prouideret: maxi mū incurrerēt detrimentū. Et ideo ne inhūanus vi deret: in eodē caplo: curā illarū stricte imposuit mini stris ꝛ custodibus. Inter quas signanter specificauit: tanquā precipuas ꝛ magis necessarias. infirmoꝝ ꝛ fratrū induēdoꝝ necessitates. In quibus dicit btūs Bana. q̄. S. Fran. alias maiores intellexit. pro istis tñ noluit vt denarios vel pecuniā reciperēt dicti pre lati: sꝫ dedit eis modū procurādi eas. s. per recursum ad amicos spūales: quib⁹ daret noticiā taliū necessi tatū. Ita q̄ nō frēs: sꝫ tales amici sumerēt in se curā p curādi ꝛ ꝓuidēdi frīb⁹ de eisdē necessitatib⁹. Fuit eīn sua intētio: vt antiqui regule expositores dicūt: q̄ fra tres sui pro nulla pecuniaria ꝓcuratione: sub quocū q̄ colore vel causa: ꝑsonaliter cōparerēt: nec post eam procurātes irēt: nec de cuiusq̄ rei emptione vel vēdi tione se intromitterēt: sed talia ꝛ similia: que median te pecunia erāt ꝓcurāda: nō per frēs: sed ꝑ tales ami cos spūales deberent expediri. Ita q̄ frēs: prout a re gula eis imponitur: solum per se irēt pro elemosina

ostiatim ⁊ mēdicarēt sibi necessaria: q̄ simpliciter ha-
beri pñt sine ꝓcuratione pecunie. Et antiqui primi
patres: puritatis zelatores eiusdē regule: qui fuerunt
in principio ordinis: sic seruauerūt: ⁊ ita in multa pu
ritate ⁊ cōsciētie securitate ⁊ pace ac laudabili exēpla
ritate vixerūt. Uerūtamen post modū dilatato ordi-
ne: ⁊ frigescēte spūs feruore: fratres timētes nō posse
tali modo omnib⁹ suis ꝓuideri necessitatib⁹: ad sedē
apostolicā ꝓ remedio recurrerūt. Qua de causa sum
mi pōtifices regulā exposuerūt ⁊ declarauerūt: ⁊ di-
ctis fratrib⁹ modos ⁊ formas procurādi solutionem
suarū necessitatū posuerūt ⁊ determinauerūt: quib⁹
fratres secure vti possent. Quorū prim⁹ fuit Grego-
rius. 9. qui vt ipse in predicta sua declaratione ait: ex
longa familiaritate quā cū beato Frā. habuit: ⁊ incō-
denda predicta regula ⁊ ei⁹ cōfirmatione obtinenda
sibi astitit: plenius intētionem. B. Fran. nouit. Scđs
aūt ⁊ tertius fuerūt Inno. 4. ⁊ Alexā. 4. Tamen q̄z
(vt supra dictum est) declarationib⁹ precedētib⁹ per
Nico. 3. vti ꝓhibemur. videam⁹ quid ipse Nicolaus
⁊ sui successores circa hunc articulū declarauerūt. Et
est sciendū: q̄ post predictū Nicolaū qui ꝓfundius ⁊
clari⁹ hūc articulū declarauit. Cle. 5. hoc cōfirmauit Ad q̄d re-
aliquid addēdo ⁊ restringēdo. Ideo pro lucidiori in- ducūtur ea
telligētia huius materie. Uidēdum est quid isti duo q̄ ponit Ni-
pōtifices circa hoc dixerūt. Sed q̄z breuitati studem⁹ co. 3. circa
litterā omittētes: sentētiam i infra dicēdis fideliter pecuniam.
extrahem⁹. Dicit ergo Nico. 3. in dclaratione sua in.
§. Ceterū: cū in eadē regula sit sub precepti districtio-
ne prohibitū: ne fratres recipiāt per se vel per alios
denarios vel pecuniā ⁊c̄. In quo quidē. §. quinq̄ vi-

detur agere dict⁹ Nicola. ¶ Primo nāq̧ inhibet fratribus mutuū contrahere dicēs q̄ fratres a mutuis cōtrahēdis abstineāt. ¶ Scđo dat ipsis quādā formā sub certo modo procurādi suas necessitates ⁊ solutionē earū: cuȝ dicit. Possint ipsi citra cuiuscūq̧ obligationis vinculuȝ ⁊c̄. vsq̧ ibi fidel'r laborare. ¶ Tertio ponit quomodo debeat talis ꝓcuratio fieri. ⁊ hoc cū dicit. Cessantib⁹ eleemosinis. ¶ Quarto ōn̄dit vnde et a quibus debeāt fratres dictā solutionē procurare dicēs. Per eleemosinas ⁊ amicos fratrū. ¶ Quinto ponit modū seruādum in tali procuratione solutionis. Et dat certas regulas ⁊ modificatiōes seruādas per dictos fratres: que cōtinētur in dicto. §. Ceterū: cum suis versiculis vsq̧ in finem. ¶ Deinde p̄dictus

Clemens. Clemēs in sua declaratione sic ait. Cum predecessor noster. f. Nicolaus: casus ⁊ modos posuerit: quibus seruatis a fratrib⁹: nō possint dici pecūie receptores: dicimus ipsos teneri cauere summopere: q̄ pro aliis causis vel sub aliis modis: ad dā̄t̄s pecunias nō recurrāt: ne si sec⁹ ab ipsis atēptatū fuerit: trāsgressores p̄cepti ⁊ regule merito possint dici. Nā vbi aliq̄d alicui gn̄al'r ꝓhibet̄: q̄d exp̄sse nō ꝯcedit̄: itelligit̄ d̄negatū

Tria sūt aduertēda i ꝓcuratione solutionis alicuius rei: licite faciēda

¶ Pro maiori tn̄ elucidatione predictorū est aduertendū: q̄ ad hoc vt fratres dictā solutionē suarū necessitatū possint secure ꝓcurare: fm̄ p̄dictas declarationes: tria principal'r sunt attēdenda. ¶ Primū ex p̄te rei cui⁹ solutio ꝓcurat̄. ¶ Scđm ex p̄te fratrū quo ad modum ⁊ formā procurandi talē solutionē. ¶ Tertiū q̄r ipsi fratres se debeāt habere circa tales eleemosinas ⁊ tenentes eas. In quibus trib⁹ mēbris consistit tota virtus ⁊ effectus predicti articuli.

¶ Primũ est respectu ipsius rei cui⁹ solutio procu-ratur. Nam expedit ꝙ sit necessaria. Ita vult Nico-laus in dicto. §. Cũ dicit ꝙ possint ꝓ satisfatione sua-rũ necessitatũ ꝛc. Quia si vsus rerũ nobis nõ cõcedit: nisi necessari⁹, vt in. §. insuper nec vtẽsilia dicit: multo mĩn⁹ ꝓcuratio solutionis rei non necessarie. ¶ Scđo oportet ꝙ ista necessitas sit ꝓsens vel imĩnẽs. nõ futu-ra seu possibilis. ¶ Circa ꝙ est notandũ: ꝙ necessitas est triplex. s. ꝓsens imĩnẽs: futura. ¶ Presens est que est certa ꝛ determinata: ꝛ statim ꝛ incontinenti neces-saria. Et de ista loquitur Nicolaus in. §. predicto: cum dicit: que pro tẽpore occurrerit ꝛc. ¶ Imminẽs vero dr̃ q̃ est certa ꝛ determinata ꝛ incipit iã esse: nõ tñ est statim necessaria vt prima: sed in breui: vel q̃ etiã in se habet tractũ tẽporis anexum in sua executione. vt in dicto. §. ibi. Et quis oportet ꝛ expedit. Ac ponit exẽpla. Ut in libris scribendis. edificijs faciendis. et similibus. ¶ Futura vero necessitas dr̃ que nõ est cer ta ꝛ determinata: nec d̃ presenti nec iminẽti speratur: tñ tẽpore procedente euenire posset. Licet autẽ duas primo expecificatas necessitates in regula: extenderit ad alias similes Nicola⁹: vt dictũ est. Et habet in. §. ceterũ. vsi. q̃ oportet: non tñ ad futuras ꝛ incertas: Immo respectu illarũ: expresse ꝓhibetur talis ꝓcu-ratio pecũiarie solutionis in sepe dicto. §. isup nec vtẽ silia: cũ ibi dicat. ꝙ non recipiãt aliqd ad vẽdendũ ꝛc. Nec sub colore prouidẽtie in futurum. Igitur si non possunt recipere rem ad ꝓuidẽdũ in futurũ: multo mĩn⁹ solutionẽ ipsius. Cuius ratio est: q̃ perfectio ꝛ obligatio nostre professionis: est respectu taliũ futura-rũ necessitatum nõ habere aliq̃ certitudinem: sed ut

Prima consideratio pn̄cipalis.

Triplex dicitur necessitas circa ꝓcuratione pecunie.

diuina ꝓuidētia ponere spē nostrā: sicut manifeste tota regula ꝛ eius declarationes clamāt. Et propterea dixit Cle. 5. vbi supra. Rursus cū predict⁹ sanct⁹ tam exēplis vite: ꝙ verbis regule ostenderit: se velle ꝙ sui fratres ꝛ filij: diuine ꝓuidētie innitētes: suos in dn̄o iactarēt cogitatus. Et infra. Jdcirco: nō ex timore leui. laxare se debēt ad cōgregationes ꝛ cōseruationes hm̄oi faciēdas: sed tūc tātum cū esset multū credibile ex iā expertis: ꝙ nō possent vite necessaria aliter inuenire: super hoc conscientias prelatorū onerans. Hec Cle. Nec multo minus se extēdūt dicte declarationes: ad fictas necessitates: que poti⁹ sunt sensualitates vel curiositates: nec ad nimias ꝑciositates aut superfluitates ꝛ relaxationes. Et sic pꝫ ꝙ pro futuris necessitatibus: ꝛ istis supra imediate positis et alijs quibus cūqꝫ similib⁹: non est permissus qlīscūqꝫ recursus ad eleemosinas pecuniarias sine transgressione regule. Nec est minoris culpe extra manifestā. verā. certam ꝛ p̄sentē vel iminētē necessitatē: oblatas elleemosinas acceptare vel permittere deponi (etiā si sint ꝑmissis: legatis. vel alijs suffragijs) vel ad habētes eas recursum habere: ꝙ aliquas de nouo procurare: cū in hoc nulla sit differentia: ꝛ vtrūqꝫ sit prohibitum. vt pꝫ ex supradictis. Nam intelligitur de negatiū ꝛc̄. Et sic cōstat: ꝙ necessitas debet esse vera. presens vel iminens: nō futura. Et tamen qꝛ que sit vera necessitas nō pōt faciliter discerni aut examinari: ideo decisio hui⁹ cōmittitur prelatis. Et cum totale fundamētum (vt supra dictū est) nostre ꝑfectionis ꝛ ꝓfessionis: ꝛ ecōtra toti⁹ laxationis ꝛ transgressionis cōsistat in examinatione istius necessitatis presentis vel iminentis: ideo

Aduerte sequētia quia multum faciūt contra deferentes bursarios.

quicũq3 prelat⁹ sit vel alius religiosus cui cõpetat pfa tas necessitates examinare:sequẽtia debẽt attẽdere.

Primo nanq3 attẽdere ⁊ cõsiderare d3 statũ suũ. Nã vt ait quidã exponẽs regulã nostrã:nõ fuit intẽtio. B. Fran. instituere ordinẽ suũ similẽ ceteris: sed quãdam fraternitatẽ ⁊ collectionẽ iustorũ:in figura p(er)sonũ xpi discipulorũ:et eo si quidẽ ceteris ordinibus perfectiorẽ:quo ab omnib⁹ mũdanis ampli⁹ sequestratam. Nec aliquãdo fuit intẽtio eius:fratres ordinis sui:preclara cõstruere tẽpla:sed simplicibus esse oratorijs cõtentos:et exiguis ac pauperib⁹ tugurijs vel receptaculis habitare. Sed multi ipsorũ:sue professionis miserabiliter obliti:dilatãt loca:ampliãt claustra:prolõgant dormitoria:ceteraq3 ꝓtẽdunt edificia:quasi dñs talibus delectetur structuris. Et propter hec ⁊ silia:necessario habẽt nũc currere ⁊ discurrere ⁊ cõsumere corpora sua:⁊ spiritũ deuotionis extinguere:⁊ per curas et solicitudines terrenoꝝ:repellere a se dei timorẽ ⁊ amorẽ:desideriũ ⁊ gustum supernorũ:⁊ contra regulã suam ac sanctũ euãgeliũ:pecunie et auaricie insistere:⁊ intẽdere:⁊ ad ea que reliquerãt redire. Et qui huiusmodi sunt:nõ est mirũ q(uod) dicant se nõ posse declarationes apostolicas obseruare: ⁊ q(uod) egent ampliori dispẽsatione:immo possent tales dicere:q(uod) redditib⁹ indigẽt:ex quo vt redditi vivere volũt. Considera. tio.1. Nota.

¶.2. Debent attendere suam obligationẽ. Nã scd'm determinationẽ ecclesie:solũ moderat⁹ vsus est fratribus concessus:vt patet in preallegato. §. Insuper nec vtẽsilia ⁊ in alijs locis eiusdẽ declarationis. Quinimo sunt astricti ad arctos vsus in sua regula cõtẽtos:vt ait Cle. in. §. Ex premissis. Ad quod ꝓpositũ Considera. tio.2.

Henricus de grādano. dicit Henri. de gran. ꝙ si status oīa abdicatiū clau dicare nō debet: quantū excedit alios in tēporalium abdicatione: tantum debet salua vite sustentatione et stricta officiorū sui status executione necessaria: alios excedere in victu ꝛ vsu illorū omnium in quibus eis
S. Bona. licet vti pariter. hec ille. Et. S. Bona. Sitꝙ in omnibus rebus quibꝰ fratres vtuntur: debet clarescere asperitas: vilitas ꝛ paupertas. Et in apologia sic dicit. Euāgelica paupertas: pro eo ꝙ a terrenis spiritū subleuat: tanꝙ ea q̄ in celis totaliter thesaurizat: perfecte ipsam profitenti: suadet omnibus tēporalibus debere nudari quantum ad affectum atqꝫ dominiū: ꝛ arcta necessitate sustentationis esse contentum quantū ad vsum. Et hic est eius modus siue medietas: ꝙ sic relinquat dominiū ꝙ non reiiciat vsū: sic recipiat vsum ꝙ non reseruet dñium: sic actitudinē vsus seruet: ꝙ sustentationē nature necessariā non deuitet: sic necessitati subueniat: vt ab artitudine nō recedat. hec ille. Item aliꝰ expositor. Illa est vera necessitas: que manifestā necessitatē presentem vel iminētem demōstrat: et talis ꝙ si nō prouideretur: status debitus cōmunitatꝫ vel aliciuꝰ officiꝫ vel alteriꝰ pticularꝫ psone: sine dētrimēto stare nō posset. Excessus vo supfluꝰ: maxime in numero ꝛ quātitate ꝛ sumptu siue decore est. Nam duo superfluunt: si vnum sufficit. Multum: si parum. Sumptuosum: si vile. Speciosuꝫ: si despicabile. Unde illud est superfluum: quo subla to reliquū sufficit. Et sic omnibus istis supradictis bene atentis ꝛ consideratis: poterit cognosci que sit vera necessitas: cuiꝰ solutionem possint fratres cum bona conscientia procurare: siue oblatas elemosinas deponi

permittere: in quo consistit vis principalis huius articuli pecunie.

¶.3. requiritur q̄ ista necessitas sit propria fratrum ipsorum procurātium: vel subditorū suorū: ⁊ nō alie-na. Et in. §. Ceterum notatur cum dicitur. Necessitates suas. Nam sub pretextu charitatis vel alioruꝫ do:nō possunt fratres elleemosinas procurare: ma-xime pecuniarias cum intentione dandi aliis: preci-pue secularibus. Nec etiam oblatas recipere vel de-poni permittere: cum talis modus sit prohibitus: vt ex declarationibus manifeste apparet. 3. considera tio.

¶.4. expedit secūdum dictam declarationē: q̄ tem-pore procurationis talis pecuniarie eleemosine: non sint alie indifferentes vnde fratres possent dictam so lutionem facere: quia tunc etiam non haberent verā necessitatem. Et hoc vult dictus. Nico. in dicto. §. Ce terū. in vū. possint tamen ipsi ⁊c. Ubi dicitur cessan tibus eleemosinis de quib⁹ satisfieri cōmode tūc nō posset. Ergo a contrario sensu: stātib⁹ eleemosinis de quib⁹ satisfieri tunc posset: non habet locū dicta pro-curatio. Dicuntur autē indifferentes eleemosine: que simpliciter offerūtur: nec profferentes sunt alicui cer-te deputate necessitati. ¶ Unde pro resolutione hui⁹ articuli: est notandum: q̄ ad cōscientiarum securitatē et puritatem seruādam: quando aliqua pecuniaria eleemosina fratribus offertur: siue sit eis in testamen-to legata: siue alio quocūq; modo: promissis: vel alias oblata sequentia sunt consideranda. ¶.1. prelati cōsi-derare debēt an verā habeāt necessitatē presentem vel imminentē: cuius examinatio precedere debet anteq̄ sequaꝛ eleemosine acceptatio vel ipsi⁹ deposite. ¶.2. 4. conside ratio. Aduerte q̄ sunt conside randa in re-ceptiōe elee mosine pecu niarie: q̄li-ter cūq; fiat.

debent attēdere: an talis necessitas sit eius calitatis ꝙ incontinenti possit expediri: vt quia preterita est vel presens: vt tunc debent eam exprimere ⁊ notificare elemosinam offerenti: dicēdo ꝙ si placuerit sibi prouideat eis de tali necessitate: vel cōmitat alicui qui suo nomine faciat. Si autē predicta necessitas nō potest statim expediri vel exprimi: vt qꝛ habent plures necessitates ⁊ nescitur que sit magis necessaria: tunc potest prelat⁹ permittere seu cōsentire: ꝙ talis elleemosina deponatur: donec ipse deliberet ⁊ insinuet dictas necessitates: qđ ipse breui⁹ ꝙ poterit debet facere. Et hoc taliter est fiendū: ꝙ dicta eleemosina nō remaneat indifferens in aliquo seculari ad dispositionē fratrū quo vsqꝫ ipsis offeratur necessitas. Nā istud esset thesaurizare: vel necessitatib⁹ futuris prouidere: qđ regula ⁊ declarationes condēnāt. vt supra plenı⁹ dictum est. ¶ Est etiam sciēdum ꝙ quādo eleemosina q̄ offertur non sufficit omnib⁹ necessitatib⁹: semper tenetur prelatus illas prius puidere: q̄ magis necessitatibus fratrū ⁊ cōmunitati sunt necessarie: vt sunt necessitates que pro vita ⁊ sustentatione expediūt. Nam tales debent precedere oēs alias necessitates. ¶ Itē debēt fratres laborare ꝙ talis pecūia etiā determinata: breui⁹ ꝙ poterit expēdatur ⁊c̄. Et si verā necessitatē non habet. scꝫ presentē vel iminētem: debēt respōdere offerētibus: se nō habere necesse talē eleemosinā: ⁊ eos exhortari vt alijs tribuāt pauperib⁹: ⁊ sic ab ei⁹ acceptione oīno abstinere scđm declarationes iam dictas.

Considera- tio. 5. ¶ C. 5. Etiam cōueuit ꝙ hmōi res necessaria cuius solutio procuratur: sit talis qualitatis de qua verisimiliter credatur ꝙ fratres bono modo eam haberē nō

poterũt mendicãdo sine procuratiõe solutionis eiusdẽ. Nam si bono modo põt haberi mendicando pro tali nõ potest haberi recursus ad eleemosinas pecuniarias. Quia tũc nõ est vera necessitas procurãdi talem solutionẽ. Et ideo dicit Nico. ꝙ cessantibus eleemosinis ⁊c. ꝙ est bene aduertendũ. Nam multotiens fit talis nõ necessaria procuratio: ad vitandũ penã siue verecũdiam: vel vt in maiori habũdantia: aut curiosius habeantur ⁊ prouideantur fratres. Sed hec quãtum sint cõtra supradicta: notum est.

ℭ Ex quibꝰ omibꝰ supradictis apparet: quinqꝫ oportere cõcurrere ex parte rei: ad hoc qd̄ per eleemosinã pecuniariã possit prouideri. ℭ Primo ꝙ sit necessaria vera necessitate. ℭ Scd̄o ꝙ necessitas sit presens vel imminens: nõ futura. ℭ Tertio ꝙ sit propria fratrũ non aliena. ℭ Quarto ꝙ tunc nõ sint alie eleemosine indifferẽtes de quibus satisfieri cõmode posset. ℭ Quinto ꝙ sit talis qualitatis: que bono modo mẽdicando haberi non posset talis res.

Attẽde qui ꝙ cõditiões hic epilogatas.

ℭ Sed quia forte ex supradictis posset oriri subditis aliqua stimulatio: credẽtes prelatos errare vel nõ recte examinare dictas necessitates: q̄dqꝫ in his ⁊ similibus se posse intromittere ⁊ in talibus nõ esse obediẽdum eis. Ideo ad cõsciẽtiarum instructionẽ ⁊ securitatem: debent attendere illud quod circa hoc beatus Bernardi. in epistola de qua superius fecimus mentionẽ determinauit. Et est in summa. ꝙ cũ moderatio vsus: debeat attendi ꝑm qualitatẽ ꝑsonarũ ⁊ alias circũstãtias: ideo superfluitates vel curiositates: nõ põssũt facil'r discerni. Et ꝓpterea nõ põt per subditos. nec dꝫ iudicari: sed ꝑ ꝑlatos ec. Nã (vt dicit p̄dictꝰ sctũs)

Aduerte ad sequentia p quietãda cõscientia.

S. Bernardinus.

in omnibus dubijs de quibus subditi nō pñt indubitanter determinare:tenētur stare iudicio prelatorū ⁊ eis obedire:⁊ cōtrariū agētes:sunt trāsgressores voti obedientie ⁊ digni punitione. Hoc etiā voluit Joā.22. in sua declaratione:de qua supra dictū est. Et etiā habetur cōcessio a Leone.10.q in omnibus dubijs:pñt fratres secure stare iudicio suorū prelatorum. ffo.59.§.171. Ex quibus patet.q cū determinatio supradictorū prelatis incūbat:nō est securū subditis:immo est periculosum in talibus se intromittere:ꝑ presumptiosē iudicātes. Possunt tñ humiliter prelatis notificare seu auisare ea in quibus dubitant:dū tamē finaliter in talibus se ordinationi ⁊ iudicio eorū submittāt:nisi ubi patenter ⁊ certissime ac indubitāter eis cōstaret prelatos male se habere in dictis pecunijs:et regulā non seruare. Nā tunc nō esset eis obediendū:sed ad superiorē recurrendū:q tunc vidēt regulam nō spūaliter obseruari. Et sic patet primū.s.ea que seruari debēt respectu ipsius cause:circa eleemosinas pecuniarias.

Secūda consideratio principalis. Secundū principale est ex parte fratrū:quo ad modū procurādi solutionē necessitatū per eleemosinas pecuniarias. Circa q est sciendū q in pdicto §. Ceterū.cū suis vbi. dict9 Nicolaus ponit ⁊ dat certas reglas ⁊ modificatiões p frēs necessario obseruādas in predicta ꝑcuratione:que p ordinē sequūtur.

Nota sex modificationes circa pecuniā seruādę.

Prima modi. Prima modificatio est q frēs mutuū nō cōtrahaut:nec per cōsequēs:noīe ipsorū cōtrahatur.

2. modificatio. ¶.2.modificatio est q cū frēs procurāt dictā solutionē vel offerrī eleemosina pecuniaria:nullo modo presentēt aliquē cui dicta eleemosina detur.cū talis (esset interposita ꝑsona) sed rogent facientē eleemosinā:vt

placeat ei per se facere solutionem suarũ necessitatũ: vel alicui cõmittere qui nomine suo (scz ipsius dantis) faciat dictã solutionẽ z.quo/se excusante: possunt fratres presentare aliquẽ: qui nomine dantis teneat pecuniam. z faciat solutionẽ. Et dicebat constitutio antiqua: q fratres dicerẽt offerenti pecuniam. Dñe ex quo vos non possetis vel non vultis facere solutionem per vos: nec nominare aliquẽ: nominamus vobis talez: qui (vt credimus) fideliter se habebit iuxta intentionẽ vestrã z nomine vestro. Ita vt semper appareat q talis nuntius est dantis z nõ fratrum. Itez debent cauere fratres q quando vadunt ad procurandam dictã solutionem: nullo modo patiantur ire secum aliquam personam ad recipiendum talẽ pecuniam: quia talis cẽseretur interposita persona tacite: per consensum sequẽtem. Dicunt tamen aliqui q si vrgente necessitate id fieret: vt quando fratres vadũt ad alia loca vel opida ad procurandam aliquam talem eleemosinam: vbi verisimiliter credunt q nõ inueniẽt aliquem qui dictã pecuniam reportet: possent ducere secum aliquẽ secularẽ: quin prius factis supradictis diligentiis: et dante se excusante presentaretur illi: vt suo nomine duceret pecuniam quocũqz opus esset pro subueniendis necessitate fratrum.

C.3. est q in tali procuratione solutiõis: debẽt semp frẽs petentib9 dare noticiã suarũ necessitatũ: quarũ solutionem procurant: exprimẽdo z notificãdo eas. Et hoc videt velle Nico. in. 6. Ceterũ. vñ. liceat. Ubi dicit: liceat tamen fratrib9 suas necessitates insinuare ac expecificare z exponere zc. q quidẽ verbũ liceat: z si non inducat obligationẽ fratribus ipsis quantũ ad 3. modificatio.

accessum ad habentes tales eleemosinas: sed potius
sit quedã concessio secure accedendi ⁊ suas necessita-
tes procurandi: attamẽ quãtũ admodum per ipsos
seruãdum in tali procuratione: bene papa hoc osten
dere videtur in his terminis cũ ait. insinuare. specifi
Nico. 3. care. exponere ⁊c. Nõ enim possunt nec debẽt procu
rare vl' petere indifferẽter eleemosinas pecuniarias
more aliorum pauperũ: q2 talis modus procurandi
dicitur questus pecuniarius: per Clemẽtem prohibi
tus in. §. Porro. versi. Quocirca. Nec sufficit fratri
Hugo. bus tales necessitates habere in mẽte. Nã dicit. Hu
go ꝙ in facto pecunie: quãdocũqꝫ intentio per verbũ
ordinatũ exprimitur: ⁊ conscientie puritas ⁊ ordinis
retinetur honestas. Nam intentio non potest exponi
multitudini. hec ille. Nec etiam videt sufficere dicti
procurationẽ facere generaliter sub nomine necessita
tum: quia semper remaneret in eleemosina sic procu
rata auctoritas siue libertas ipsis fratribus: saltẽ in
expendẽdo ad libitum suum: ꝙ est eis prohibitũ per
dictum Nicolaũ in versi. Ita tamẽ. vbi sic dicit. Ita
tamen ꝙ ab omni eiusdem pecunie administratione
siue dispẽsatione: fratres omnino abstineãt. Et Cle-
mẽs in. §. Verũ. Etiã dicit. Cũ dicti frẽs nõ solũ a re
ceptione: ꝓprietate. dñio: siue vsu ipsius picunie: ve-
rũetiã a cõtrectatione qualibet ipsius ⁊ ab ea sunt pe
nitus alieni. Et si aliqs dixerit. ꝙ de rigore nõ videt
hec tã in diuidualis expecificatio necessaria: sꝫ ꝙ suf-
ficit dicere: adiuuetis nos pro quadã vel quibusdã ne
cessitatibꝰ: sicut aliquis dicere ausus est. Nolo secũ in
hoc contendere: sed dico: ꝙ ad puritatẽ seruandã hoc
oportet fieri: ad quod oẽs fratres tenentur, sicut pro-

bant predicte declarationes vt supra inductum est.
¶.4. modificatio est q̄ q̄n cōtigerit frēs alicui⁹ necessitatis p̄curare solutionē: nō plus sciēter concedi vel deponi promittāt: q̄ credit̄ res que p̄curat̄ valitura. Et si quātitas maior adantib⁹ deposita fuerit: de illa nō se poterūt frēs itromittere: nec iuuare sine expresso ꝯsensu deponētis vel dantis. Ut dixit Nico. in pre dicto. §. vsi. Quia puritatē. ⁊ vsi. Caueant. Et q̄n dubitant frēs ne forte maior quantitas deponat̄ q̄ pro illa necessitate pro qua petūt necesse habēt: petant licentiā a dante: q̄ si aliq̄d superērit: possit expendi in alia necessitate. Et si dederit: poterūt dicti frēs vti re empta ex illa pecunia: alias aūt nullo modo: s3 depositari⁹ mittat illā dn̄o deponēti. vel si recessit ita q̄ nō sperat̄ vlteri⁹ posse haberi: dabit̄ pecunia illis quib⁹ debent bona incerta. s. cruciate quādo habetur. propterea est bonum cōsiliū: vt quādo solutio procuratur alicuius rei a fratribus: prius ab ipsis sciatur precium determinatū illius rei. 4. modificatio. Nota. Nota.
¶.5. modificatio est: q̄ si eleemosina pecuniaria: nō statim debet solui sed deponi penes aliquē: ita fiat vt tam dominus q̄ recipiens: semper cognoscat q̄ noīe fratrum nihil deponitur nec recipitur: sed ipsius dantis. Et si creditur q̄ talis eleemosina que deponitur nō ita breuiter poterit expēdi: quia ve3 habet tractu3 anex̄ū tēporis: vt supra dictū fuit: tunc frēs protestētur: presertim apud personas statum nostrum ignorantes q̄ quādiu pecunia ipsa durauerit: dn̄iū. proprietas. possessio ⁊ vsus: ad ipsum dominū dantem remaneat: cum libera potestate reuocandi plene. integre ⁊ perfecte. ⁊ q̄ fratres in dicta pecunia eleemosi- 5. modificatio.

naria: nihil omnino iuris habere volūt nec possunt nec administrationem: nec vsum: nec aliquod dominium: vt volunt predicti. Nicolaus: ⁊ Clemens.

6. modificatio.

¶. 6. modificatio est circa subrogatiões faciēdas: nā tenent̄ fratres a dn̄o talē elemosinā deponentem: expressam petere licētiam: q̄ in casu quo oporteat fieri subrogationes siue dēnominationes aliorꝝ nuntiorꝝ seu depositariorꝝ: totū procedat de sua volūtate: ita q̄ cū depositarijs nō solū in subrogationib⁹: sed etiā in oībus ⁊ per oīa possint frēs facere qđ poterāt cū ipso primo dāte (si adesset) donec iuxta volūtatē dn̄i deponentis expēsa sit pecunia: vt vult Nicolaus in se pe dicto. §. Ceterū. in versi. Ac ipsius dn̄i. s. pecunie habeatur assensus in subrogationib⁹ infra scriptis.

Epillogatio p̄dictarꝝ modificationum.

¶ Et sic patet q̄ per frēs procurātes solutionē pecuniariā: hec supradicta sex sunt obseruāda. vcȝ. ¶ Primū q̄ nō cōtrahāt mutuū. ¶ Secundū q̄ nō ducant personā secū qn̄ procurāt dictā solutionē: sed dans p se vel per aliū ⁊c. ¶ Tertiū q̄ semp exprimant̄ necessitates p quib⁹ ꝓcurat̄ dicta solutio. ¶ Quartū q̄ fratres scīēter nō pmittāt plus deponi q̄ necesse habeāt. ¶ Quintū q̄ faciāt frēs ꝓtestationē dāti vt dictū est. ¶ Sextū q̄ habeatur a dante licentia pro subrogationibus faciendis ⁊c. Et sic patet secundū principale.

Tertia cōsideratio principalis.

Tertiū principale est quantū ad modū quē frēs debēt tenere circa tales elecmosinas et tenentes eas. ¶ Primū est frēs nullū dn̄ium: actionē: administrationē siue dispēsationē habeant nec habere intēdāt in dicta pecunia. ¶ Scđm vt nō cōueniāt in iudicio eam tenentē: qualitercūq̄ se habuerit in dicta pecunia: nec aliquo modo eā repetāt aut compotū seu

ratione de ea petat. ¶ Tertiu est (vt sub breuib⁹ oia includant) q quadiu dicta pecunia durauerit: nullaz insinuatione: verbo: facto vel signo ostendat: per qua apparere posset eos habere aliqua auctorite: actione vel dispensatione aut administratione in dicta pecunia. Nec etia in corde debent hoc habere: sed solu eis cocedit z permittit: suas insinuare necessitates z eaz solutione pcurare. Et si tenentes negligentes fuerint circa dicta solutione: possunt eos fratres exhortari: et eoz cosciencias onerare: vt fideliter se habeant in re sibi comissa. Que oia ad littera ponit Nico. 3. i pdicto §. Ceteru. versi. Ita tn q penes zc. Et etiam Cle. 5. in dicto. §. Porro. versi. Deniq. Et per pns no pnt pretextu pietatis: eleemosina alteri facere de illa: vel alteri mutuare: siue de vna psona in alia mutare. Dicem omnes actus: pertinet ad primu dante vel ad substitutu: si ad hoc ab ipso habuit facultate: alias non.

Ex quib⁹ oib⁹ epilogado dicim⁹: q duodecim requirunt ad hoc q fres minores licite possint suas necessitates: pecuniarijs eleemosinis puidere: siue p tales eleemosinas: suas necessitates procurare. Epilogatio pdictoru reducendo ad xij. oditiões

Primu est q habeant vera necessitate. Cotra qd facerent pcurates (pecunia mediate) res superfluas: siue sint ornamenta aut vasa ecclesiastica scilz calices: tapeta zc. vel libros duplicatos de eadem materia: vel alias non necessarios: aut edificia siue officinas non necessarias: vel statui pauperi nostro non conuenientia. ¶ Item contra supra dicta facerent procurantes res nimium preciosas, vt calices, cruces z alia (quibus vti possunt fratres) non mediocria vel mediocris precij: siue procurant : s vrsa argentea: Prima conditio.

q̄ñ alterius metali sufficerēt.vt ampullas.cādelabra, turibulū:ꝛ nauiculā argenteā. ℭ Itē procurātes curiosa.vt qui elaborata edificia:aut ornamenta exposita seu pulchriora ꝛ similia. Nam nimia preciositas superfluitas aut curiositas:statui nostro nō potest cōuenire:vt dicit Clemens.

2.conditio. ℭ.2.ꝙ supra dicta necessitas sit presens vl' imminēs vt supra declaratum est. ℭ Contra istud facerēt: qui diffidētes de diuina prouidētia: facerent magnas et excessiuas cōgregatiōes grani vel vini:olei aut piscui vel similiū pro prouisione future necessitatis possibilis:cū adhuc etiā si pecunia non interueniat nō possit fieri:vt dicit Nico.iii.§. In super nec vtēsilia. vbi. Ne sub colore prouidentie in futurum. ℭ Cōtra hoc etiā facerent:consentientes vel permittentes deponi pecuniā:etiā si detur pro missis:legatis ; vel alias liberal'r offerat. Nam in hoc nulla differētia fieri debet:qualiter obueniat pecunia:q: nō plus habet in illa q̄ dat: ex eo q̄d dicunt misse vel alia suffragia:vel q̄ liberal'r donāt:vel i testamēto legāt aut a suis parētib⁹ largit: ꝙ in alia que est in potestate impatoris. Ita ꝙ i nullo casu deponi pōt pro necessitate futura:possibili.

3.conditio. ℭ.3.ꝙ predicta necessitas sit procurantis: vel fratrū sibi cōmissoꝛ: Ita ꝙ nō sit aliena. ℭ Cōtra hanc facerēt qui sub specie charitatis:peterēt eleemosinas tales pro aliis quibuscūq; personis:etiā religiosis / vel cōuentibus aliis. Et multo grauius peccarent qui pro secularibus:pauperib⁹ aut amicis:tales eleemosinas procurarēt:vel eas illis darēt:cū nec minister gn̄alis cū toto capitulo generali:immo cū toto ordine : non possit vnum denarium:etiam amore dei dare. Quia

minister generalis:nec minus alius frater nō est dñs nec administrator pecunie siue dispēsator:sicut clare colligitur ex declarationibꝰ. Et si dicas ꝙ Nicolaus concessit posse dare vilia ꝛc. Dico ꝙ verum est res viles:sed non denarios.

¶.4.est ꝙ talis res nō possit mēdicādo haberi ostia- 4. cōditio.
tim. Contra istud facerēt:qui sine alicqua consideratione:solutionem rei procurarent:que mendicando potest comode haberi.

¶.5.ꝙ tēpore ꝓcurationis vel depositionis pecunie: 5.conditio.
non sint alique eleemosine indifferentes:quia tūc fratres nō habēt veraꝫ necessitatē. ¶Et sic facerēt cōtra hoc:in tali casu,querēdo vel procurādo per plateas: vel mercatos:vel curias:aut apud dominos seu alias quascunqꝫ personas: elleemosinas pecuniarias; vel permittendo oblatas deponi.

¶.6.ꝙ fratres mutuū nō cōtrahāt:vel alij suo nomi- 6.conditio.
ne:sed ꝑut dicit Nicolaus: existente vera necessitate possunt aliquē rogare ꝙ sibi subueniat:ꝛ certū facere illum:ꝙ fratres fideliter laborabūt vt sibi fiat satisfatio ꝛc. Nō tamen possunt se obligare:nec pignora dare. ¶Contra istud facerent se obligantes:vel suo nomine alium submittentes ad hoc.

¶.7.ꝙ fratres nō nominēt vel presentēt personā q̄ 7.cōditio.
recipiat eleemosinā pecuniariā; sed dans per se vel ꝑ suū nunciū ꝛc. vt supra dictū est. ¶Contra hoc facerēt qui statim sine predicta diligētia: presentarēt aliquē vel nominarēt ad hoc ꝙ teneat pecuniā ꝛc. Attn̄ exēpti sunt patres italici ab ista cōditione. Nā statim possunt vtare sindicū pape:aliū tn̄ non possent nominare:nisi sicut nos. Omnes enī alie cōditiones:ita cō-

prehēdūt illos ⁊ tenētur illas seruare sicut ⁊ nos: nisi tm̄ quo ad istā noīationē ⁊ sub rogationes ⁊c. qꝛ iste sindic⁹ in illis se hꝫ quo ad subrogatiōes: sicut quo ad nos ꝓcurator primi dātis. ¶ Cōtra hoc faciūt aliter se hn̄tes. Et nota ꝙ vult Nico. ꝙ si aliq̄ eleemosina fratrib⁹ ꝑ nūciū alicui⁹ mittat̄ sine aliq̄ expssione: intelligat̄ venire cū oīb⁹ cōditionib⁹ cōuenictib⁹ ⁊ necessarijs: ad hoc ꝙ. frūm necessitatib⁹ de illa ꝓuideatur

8. conditio. ¶. 8. Ut quādo ꝓcurat̄ solutio necessitatū fratrū: exprimat̄ necessitas. vt ꝑ pane: vino: piscib⁹ ⁊c. Nā petere gn̄alr̄: est quest⁹ pecuniari⁹: ꝑ clemētinā ꝓhibit⁹. ¶ Cōtra hoc facerēt ꝓcurātes ꝑ curias: nūdinas: vel alia quecūqꝫ loca: eleemosinā pro suis necessitatibus: nullā particulariter assignādo. ¶ Itē facerēt contra predict⁹: q in suis ecclesijs vel domib⁹ pro suis necessitatib⁹: cōsentirēt aut ꝑmitterēt ꝓꝑci pecuniā: ꝑ osculādis reliquijs vel cruce in die veneris sancta: vel lucrādis indulgētijs: etiā si secularis talē pecuniā assumat ad distribuēdū ad libitū fratrū. Nam est q̄stus pecuniarius: prohibitus per Clemētem. Et ita plerūqꝫ in multis capitulis generalibus fuit declaratum.

9. conditio. ¶. 9. Qđ caueāt fratres: vt qū cōtingit eos solutionē alicui⁹ necessitatis ꝓcurare: nō permittāt plus sciēter dari seu deponi. ꝙ creditur res ipsa valitura cui⁹ solutio procuratur. Et si plus datum fuerit: de illo non possunt se intromittere: sine expressa licētia dantis.

10. cōditio. ¶. 10. Qđ eleemosina pecūiaria: certe necessitati assignata: nō cōmutetur in aliā. s. absqꝫ expressa licētia dātis vel sui substituti (si ad hoc recepit potestatem.)

11. cōditio. ¶. 11. Qđ q̄uis ſm eūdē Nico. pluribus possit cōmitti dispensatio alicui⁹ eleemosine: siue propter locorū di-

stantiã:et cõditiões seu alias circũstantias: siue alias: nulla tamẽ depositio pecunie seu mutatio fieri potest a fratribꝰ: absq; auctoritate:cõsensu ⁊ voluntate dñi principalis. Et ideo debent fratres rogare dominũ dantem:vt quidquid talis pecunie contrectationis seu cõmutationis fieri oportuerit: id de suo semper cõsensu ⁊ autoritate pcedat:etiã si p mille manus trãseat:ex quo semper est sua:donec cõuersa fuerit in res licitas fratrum vsibus. Ac q sit etiã contentus:q fratres nomine ipsius dãtis:nominẽt tot personas: quibus pecunia detur ad habẽdum rem necessariã:quot opus fuerit. Et licet Nico. videatur dicere: q si primus deputatus non posset vel nollet ducere pecuniã ad locũ vbi habenda est res necessaria pro illa:q possent fratres cum isto facere:sicut cum dño principali: quo ad subrogãdam aliam personã:et in aliis. Et licet sic intellexerit actor:conformitatũ:tamen cõmuniter alii expositores intellexeruntːsi habitꝰ esset assensus domini principalis: prout declaratio dicit hĩs verbis. Ac ipsius.s.domini habeatur assensus super subrogationibꝰ infra scriptis. post quod sequit. Qđ si ad primum dantẽ fratres nollent ire: possunt cum nominato facere: sicut cum primo. Et sic vnum ius suppletur per aliud. Nam (vt predictus Nicolaus dicit in ista declaratione) ea q̃ in principio ad mediũ et ad finẽ:illa vero que in medio ad finem ⁊c. sepe referũtur. Si autẽ contigerit dñm principalẽ mori ãte q̃ pecunia expẽdatur:si ipse iã dixerat q illa pecunia expederet in necessitatibꝰ fratrũ:quidquid de ipso cõcedẽte ptingat moriẽdo vel viuendo: pñt fres ad psonã deputatã recurrere:sicut poterãt ad primũ dantẽ.

Nō obstāte morte ei⁹ vel cōtradictione sui heredis.
.cōditeo. ¶Ultimū q̄ fratres nullū dominiū:actionē vel administrationē in dicta pecunia ostēdant se habere:sic nō habēt ꝛc̄.prout supius dictū est ad plenū.ꝛ ꝓpterea hic cursim transiui per ista duodecim requisita. Ideo si bene vis illa intelligere:lege totū tractatū de pecunia:ꝛ supple vnū p aliud:quo lecto: ꝛ bene intellecto:et timore dei ante oculos tuos posito:ꝛ zelo tue religionis in corde tuo fixo:poteris impolluta cōsciētia trāsire:licet difficilime. Et ideo aliud remediū est securius q̄ legere ac intelligere.s.fugere pecuniā sicut
.Bona= pestē. Est eīn alectiua valde. Unde. S. Bona.dicit q̄ pecūia auide petitur. Incaute recipitur:ꝛ incauti⁹ contrectatur. Et ꝓpterea. B. Frā.voluit filios suos: super oīa a denarijs esse alienos. Nec cōtra hoc sūmi pōtifices dispensarūt:sed tñ declarauerūt in illis duob⁹ casibus:scilicet (pro necessitateb⁹ infirmorū: ꝛ fratribus induēdis per. B. Fran.exceptis) includi et intelligi debere oēs alios similes. Nam de similibus idē est iudiciū. Et si seruētur prout in dictis declarationibus. Nico.3.et Cle.cōtinetur:audeo dicere:q̄ in custodiēdis illis: puritas regule ꝛ retributio multa existit. Nec per hoc derogat̄ perfectioni ipsius regule. Alias ecclesia vniuersalis erraret:(quod nefariū est cogitare) dādo occasionē peccādi: vel impediēdo ꝓfessores hmōi a sua ꝑfectione in regula ꝓmissa. Nam dictarū declarationū: vna fuit edita in ꝯcilio Uienensi:alia similiter in illo fuit roborata ꝛ colaudata. Nō sic aūt dicim⁹ de dispēsationib⁹ subretitijs: immo illas obominam⁹:exhorrem⁹: ꝛ dicim⁹ cōiter esse nulli⁹ valoris:q̄ ille nō declarant regulā: s; deni=

grāt:destruūt ⁊ annichilāt statū nostrū. Et pōtifices bene informati:nō dedissent talia. A quib⁹ relaxatio nib⁹ nos liberet ⁊ in obseruatione nr̄e regule dirigat et cōfirmet:dn̄s noster Jesus xp̄s:meritis:⁊ intercessione beatissime virginis Marie:et seraphici patris nostri Frācisci:cuius vestigia imitari desideramus: seu desiderare optamus.

¶ Seqꝫ forma vite spūalis exercēde:saluberrima

Si minoꝝ pfectissimā viuendi normā: eiusdēqꝫ spūalis vite dsiderabilē pfectionē agredi ac attigere cupis debes teipm̄ abstrahere a societatib⁹ ⁊ familiaritatib⁹ nociuis et ab oīb⁹ hōib⁹ propositū tuū impediētibus:⁊ breuiter. acūctis mortalibus q̄tū possibile est ex voto tue pfessionis (salua semp obediētia humili ⁊ prōpta supiorū) semp captās oportunitatē/vbi ⁊ qn̄/locū possis repire quietis ⁊ cōteplationis carpere secreta silētia. psentisqꝫ seculi vitare naufragia. ⁊ perturbationes mundi fugere perstrepentis. ¶ Omni tēpore puritati cordis debes pricipaliter studere. vt vicꝫ continue velut clausis carnalib⁹ sensib⁹ in temetipm̄ cōuertaris. ⁊ cordis ostia a formis sensibiliū ⁊ imaginationib⁹ terrenorū (q̄tuꝫ possibile est) habeas diligenter obserata. ¶ Puritas nāqꝫ cordis inter omnia exercitia spiritualia quodāmodo tanq̄ quedam finalis itētio. ac laborū oīum retributio (que in hac vita miles xp̄i emeritus recipere consueuit) sibi vēdicat principatum. ¶ Affectū tuum cū omni diligētia absoluas ab his omnibus q̄ libertatē ipsius impedire possent. ⁊ ab omni re possibilitatem habēte alligādi ⁊ tenendi ipsum affectū ad

inherendū. iuxta illud legis mosaice exodi. 16. Maneat vnusquisq; apud semetipsum nullusq; egrediatur ostium domus sue die sabbati. et sabbatizabit populus. In semetipso nanq; esse: est dispersiones cordis sui et affectiones ad vnum verum et simplicissimum bonum recolligere. Et collectas seruare. Sabbatizare vero: est ab omni affectione carnali animam sufficiente: et a curis mundanis ipsam distrahentibus absolutum esse. Et in pace cordis sui tanq̄ in portu silentii: in amore et fruitione conditoris suauiter quiescere. Super omnia autem alia hic tibi sit principalis semper conatus: vt animum tuum iugiter sursum in contemplatione diuinorum eleuatum habeas. vt diuinis rebus ac deo mens semper inhereat. Et de relicta fragilitate terrena ad superna iugiter transferatur. Quidquid autem ab his diuersum est: quamuis magnum videatur/sicut corporis castigatio/ieiunium/vel vigilia/et similia virtutum exercitia/quasi secūdaria et inferiora iudicanda sunt. et tantum expedictia quātum ad cordis proficiūt puritatem. Inde est q̄ iam paucissimi ad veram perfectionē perueniūt. quia scz in mediis non multum proffectis tempus et vires expendunt. Debita remedia negligunt et postponunt. Tu vero si recto tramite ad finem intentum peruenire desideras: debes summopere ad perpetuā cordis puritatē et mētis tranquillitatē anhelare. atq; cor sursum iugiter in dn̄m deū eleuatū habere. Sed dices. Quis in hoc fragili corpore potest huic spirituali theorice semper assiduus esse? Respōdeo. Nullus mortalium potest huic contemplationi iugiter inherere: sed ideo dictum est: vt scias vbi mētis tue in-

tentionem debeas habere fixam ꝛ ad quam destinationem anime tue reuoces intuitum. quē cū potuerit obtinere mēs gaudeat: ꝛ a qua distractaȝ se doleat atqȝ suspiret quotiēscūqȝ ab illo se intuitu deprehenderit separatā. Qd̄ si q̄rula iterū voce mihi obuiare volueris: dicens te diu in vno eodēqȝ statu p̄manere nō posse. nosse debes ꝙ diuina virt⁹ plus potest facere ꝙ homo possit cogitare: ꝛ ꝙ frequētia actus similē sibi habitum generare cōsueuit. Unde sepius contingit ꝙ illud ad qd̄ fortasse homo in principio se astrinxit cū violētia quadaȝ et difficultate: postea faciliter opabitur: et eādem cū magna delectatione (dūmodo acceptis nō desistat. Audi fili mi disciplinā patris tui. Attende diligēter verba mea: ꝛ ea in corde tuo quasi in libro scribe. Noli emulari. i. imitari multitudinem illorū qui iaȝ retro cōuersi sunt post desideria cordis sui: in quib⁹ deuotio tepuit/charitas refrigiuit ꝛ defecit/humilis obediētia ꝓstrata est: qui placere hominibus cupiūt/honores querūt/ventri deseruiūt/qui supra modū diligunt munera/sequūtur retributiones: qui in hoc mundo ipsum qd̄ querunt pro mercede operis sui recipiunt et in futuro vacui remanebunt. Sed illos egregios flores sanctissimos patres qui incomparabili flagrabant studio sanctitatis attende. Et eorum festines propositum simili studio et conuersatione suscipere. Quemadmodum tibi iam propositū est. Siue igitur comedas. siue bibas/siue aliquid aliud facias. Sēper hec vox piī patris eterni resonet in auribus tuis ad monentis et dicens. Fili mi ad cor redeas. ab omnibus (quantum possibile est) teipsum abstrahendo. Mentis oculum semper

in puritate ⁊ trenquillitate custodias. Intellectum a
formis rerũ infimarũ pseruãdo. Uolũtatis affectũ a
curis terrenoꝝ penitꝰ absoluas. Summo bono amo
re feruido semper inherẽdo. Memoriã quoqꝫ iugi
ter sursum eleuatã habeas per cõtẽplacionẽ diuino
rum ad superna tendẽdo. ita vt tota anima tua cu
omnibus potẽtijs suis ⁊ viribus in deum collec
vnus fiat spũs cũ eo: in quo summa perfectio vie co
gnoscitur consistere. Hec igitur breuis doctrina pro
vite tue formula tibi sit tradita: in qua summa sum
rum totius perfectionis consistit: in qua si diligente
studueris ⁊ fideliter effectui mancipare curaueris
euangelicã cõplestilegem in superiori regula ac ei
declarationibꝰ cõtẽtam: ⁊ sic beatꝰ eris. Immo quo
dãmodo eternam felicitatẽ in hoc fragili corpore in
choasti. Quã nobis donet ipse iesus Marie filiꝰ ⁊c.

¶ Explicit speculũ (et vtiqꝫ perlucidũ) Fratrũ mi
norũ regularis obseruãtie: per reuerẽdum patrẽ su
pra memoratum: predicti ordinis ⁊ obseruãtie pro
fessorem: ac rerum sue religionis: studiosissimum in
dagatorem: accuratissime editum: prout series huius
sui libelli liquidissime manifestat. Fuit aũt ĩpressum
Uallioleti: per magistrum Nicolaum Tyerri. Anno
dñi. 1 5 2 8. Die vero mensis Madij. 3 0.

¶ Deo gratias.

Seraphici normam: Francisci carpere gliscens:
Hec modico sculpta: comparet ere sibi..

¶ Auctor.

Accipe que potui: sed non que posse volebam.
Pectora contuitus: sustolle ad celsa pollorum.

... de
dad de ... se lla-

personal. nó vacat
sa. Aug⁹. in omc.
tirum.
cipio. de vaco. cas.
az inuenit. la fallo
nos que vaca la ca-
o tiene leto y la ca
orador o posseedor

ostãte o bãbanear
do y a otro. como
la semejança se to-
... saber q

Uag... ar como
faze el niño que ni puede ni sabe fa-
be fablar. y esta semejança se dize de
las aues Dende. vagiés. entis. par
ticipio. por quien ansi llora. Exo. ij.
et Job. xxviij.

Uagor. garis. gari. es ãdar vago o oci
oso o errado. j. Re. xxiij. et hiere. l.

Uagus. ga. gum. vaco o ocioso o erra-
do. Geñ. iiij. et Osee. ix.

Uah. es interjecion que espressa affe-
cto de quien faze burla. Ua qui des-
truis templum dei. Math. xxvij. al
guna vezes interjeció que ...